

**2019.
GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU**

Naslov: Godišnji izvještaj o radu za 2019. godinu

Izdavač: Hrvatski savez udruga invalida rada

Hrgovići 47, 10 110 Zagreb

tel: +385 1 48 29 295

fax: +385 1 48 29 076

e-mail: info@hsuir.hr

www.hsurir.hr

Za idavača: Josip Petrač

Naklada: 100 komada

Tisk: Correctus media

Priprema i dizajn: Valentina Hojsak

Zagreb, siječanj 2020. godine

Izvještaj u elektroničkom obliku dostupan je na: <http://www.hsurir.hr/>

Godišnji Izvještaj o radu

HRVATSKI SAVEZ UDRUGA INVALIDA RADA

Uvod

U 2019. godini održano je niz konferencija, stručnih skupova i rasprava na kojima se govorilo o pravima osoba s invaliditetom i uživanju jednakih prava u svim područjima života. Rasprave su bile kvalitetne i dobre za podizanje svijesti o inkluzivnom društvu, međutim, nisu pridonijele potpunijim zakonodavnim promjenama u cilju stvarnog ostvarenja njihovih prava. Iza nas je godina u kojoj još uvijek prevladava administrativno birokratski pristup u rješavanju složenih ljudskih problema i razumijevanja potreba, umjesto otvorene komunikacije u traženju najboljih rješenja. Nakon pritisaka i inicijativa Udruga i osoba s invaliditetom došlo je do izmjena Zakona o prijevozu u linjskom i povremenom obalnom pomorskom prometu te Zakona o sigurnosti prometa na cestama, međutim još nisu, a trebali su biti objavljeni u e-Savjetovanju ili doneseni - Zakon o osobnom asistentu, Zakon o inkluzivnom dodatku, Zakon o sustavnom financiranju saveza i udruga osoba s invaliditetom te novi Zakon o socijalnoj skrbi.

Godišnji izvještaj koji je pred Vama označava godinu u kojoj smo djelovali i utjecali na promjene u društvu i razvoju civilnog društva u Republici Hrvatskoj. Veliki uspjeh naše organizacije u 2019. godini je odlikovanje koje je dobio predsjednik HSUIR-a Josip Petrač. Naime, predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar Kitarović odlikovala ga je Redom Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske za iznimian doprinos u promicanju prava i položaja invalida rada i osoba s invaliditetom te dugogodišnji doprinos sportu i sportskoj rekreaciji osoba s invaliditetom. S velikim ponosom možemo reći da je ovo Nagrada cijelom pokretu osoba s invaliditetom, a najviše invalidima rada.

Također, zadovoljni smo kontinuitetom djelovanja 8. Centra znanja te uspješno provedenim i ugovorenim aktivnostima u 2019. godini.

Želimo vam ugodno čitanje ovog Godišnjeg izvještaja o radu Hrvatskog saveza udruga invalida rada u nadi da će nam razdoblje koje pred nama donijeti nove mogućnosti i rješenja za osobe s invaliditetom. Pozivamo Vas da i dalje pratite naš rad i da nam se obratite s prijedlozima za poboljšanje djelatnosti i usluga koje pružamo kao stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada.

O NAMA

Hrvatski savez udruga invalida rada djeluje od 1967. godine s ciljem unapređenja društvenog položaja invalida rada, prevencije nastanka ozljeda na radu, zaštite prava invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom. **Jedna od glavnih aktivnosti Saveza od samog osnutka je pravno savjetovalište za sve osobe s invaliditetom.**

VIZIJA: Vizija Hrvatskog saveza udruga invalida rada temelji se na izjednačenim socijalnim mogućnostima i uvjetima za invalide rada i ostale osobe s invaliditetom te kvalitetnijim zakonskim okvirima koji bi pridonosili jednakopravnim mogućnostima sudjelovanja u životnoj zajednici, odgoju i obrazovanju, sudjelovanju u političkom i kulturnom životu, na području rada i socijalne skrbi. Osigurana mogućnost da osobe koje su zadobile invaliditet na radu mogu izabrati žele li i dalje nastaviti raditi i pridonositi društvu sukladno svojim mogućnostima i sposobnostima.

MISIJA: Društvo bez predrasuda i diskriminacije prema osobama s invaliditetom je cilj kojem HSUIR na svojim temeljnim vrijednostima kroz dugogodišnju misiju djeluje i teži. Od samog početka HSUIR-ovog djelovanja misija je unapređenje društvenog položaja invalida rada, zaštita prava i prevencija nastanka ozljeda na radu.

Vrijednosti na kojima se temelje vizija i ciljevi HSUIR-a su poštivanje ljudskih prava, odgovornost, suradnja i dijalog, pravo na informiranost, tolerancija, uvažavanje raznolikosti, nenasilje.

OSNOVNI CILJEVI SAVEZA: su promicanje ljudskih prava i djelovanje na izjednačavanju mogućnosti invalida rada, uključivanje što većeg broja invalida rada u rad udruga, ekomska, socijalna, zdravstvena i pravna sigurnost invalida rada te jednake mogućnosti invalidima rada.

Osnovni ciljevi Saveza u skladu sa Statutom su:

- promicanje ljudskih prava i djelovanje na izjednačavanju mogućnosti invalida rada,
- primjena i provođenje monitoringa Konvencije UN-a sukladno čl.33.,
- pružanje usluga koje zbog specifičnosti ne pruža nitko drugi u sustavu, a od egzistencijalne su važnosti za invalide rada i osobe s invaliditetom,
- pružanje usluga savjetovanja na istoj razini
- savjetovanje iz iskustva (peer counselling) koje na autentičan i dignitetan način kroz legitimitet ekspertize osnažuju članstvo za kvalitetnije i veće uloge u društvenoj zajednici,
- stvaranje uvjeta za punu socijalnu integraciju i socijalnu koheziju invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom,
- uspostava i izgradnja zakonske obveze sustavnog financiranja osnovne djelatnosti organizacija osoba s invaliditetom,
- upozoravanje i sprečavanje diskriminacije invalida rada i osoba s invaliditetom,

- osnaživanje i poticanje invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom na osobnu snagu i sposobnost, razvoj osobne autonomije, uključujući slobodu osobnog izbora i neovisnosti osoba s invaliditetom,
- iniciranje izmjena i dopuna zakona i podzakonskih akata i donošenja novih zakonskih rješenja u ostvarivanju zakonodavnog okvira za unaprijeđivanje položaja, prava i mogućnosti invalida rada i osoba s invaliditetom,
- autonomija invalida rada i osoba s invaliditetom kao korisnika društvenih i socijalnih usluga,
- ekonomski, socijalni, zdravstveni i pravni zaštitni invalida rada i osoba s invaliditetom,
- razvijanje stanja socijalne pravednosti i jednakih mogućnosti,
- razvijanje socijalnog poduzetništva i inovativnih oblika zapošljavanja invalida rada i osoba s invaliditetom,
- borba protiv stereotipa, predrasuda i štetnih postupaka prema invalidima rada i osobama s invaliditetom na svim područjima života,
- iniciranje razvoja i unapređenja znanstveno-istraživačkog rada u području prevencije, dijagnostike, liječenja, rehabilitacije, habilitacije i zaštite invalida rada i osoba s invaliditetom,
- uključivanje što većeg broja invalida rada u rad udruga,
- osnivanje klubova, odnosno, drugih izvaninstitucionalnih oblika osposobljavanja invalida rada i organiziranog korištenja slobodnog vremena u cilju socijalizacije invalida rada.

Zadane ciljeve Savez ostvara kroz sljedeće djelatnosti:

- koordiniranje, dogovaranje, usmjeravanje i izvršavanje poslova i zadataka od zajedničkog interesa,
- praćenje utjecaja i vrednovanje provođenja javnih politika kao i utjecaj na oblikovanje javnog mjenja u cilju afirmacije položaja invalida rada i osoba s invaliditetom,
- praćenje, analiziranje, razmatranje stanja i primjene propisa na području prevencije invaliditeta, posebne zaštite invalida rada i okoline u kojoj oni rade i žive te iniciranje prevencije nezgoda na poslu, prevencije profesionalnih bolesti, poticanje redovnih pregleda radnika izloženih rizičnim poslovima, zdravstvena edukacija članova kao preventivni instrument,
- predlaganje nadležnim državnim i drugim tijelima donošenje mjera za unaprijeđenje pravnog, socijalnog i gospodarskog položaja invalida rada i osoba s invaliditetom kao i zalaganje za njihovu dosljednu primjenu,
- usklađivanje i usmjeravanje aktivnosti i suradnje županijskih, gradskih i općinskih udruga invalida rada i predlaganje akcija od zajedničkog interesa,
- pružanje podrške stvaranju uvjeta i standarda za inovatine socijalne usluge i kvalitetu pružanja izvaninstitucionalnih usluga kao pravo izbora,
- stvaranje uvjeta i pružanje socijalnih usluga posebno osjetljivim skupinama unutar invalida rada i osoba s invaliditetom,
- prepoznavanje, uspostva i razvijanje partnerskih odnosa s organizacijama civilnoga društva i/ili međusektorski,

- organiziranje pravne službe i savjetovališta za invalide rada,
- organiziranje i poticanje rekreativne i športske aktivnosti kao i organiziranje odmora invalida rada,
- poticanje organizacije klubova invalida rada u temeljnim udrugama,
- organiziranje i obilježavanje Nacionalnog dana invalida rada - 21. ožujak,
- sudjelovanje u akcijama obilježavanja Međunarodnog dana invalida - 3. prosinac te poticanje kulturnih aktivnosti i prigodnih manifestacija invalida rada - izdavanje glasila "Informacije", a prema potrebi i drugih publikacija o problematici invalida rada,
- razvijanje suradnje s drugim organizacijama osoba s invaliditetom u zemlji i inozemstvu, a posebice s FIMITIC-om.

Stručna služba

Prema Statutu HSUIR-a, zadaća Stručne službe je obavljanje stručnih, materijalno-finansijskih, administrativno-tehničkih i drugih poslova i zadataka neophodnih za ostvarivanje programa rada i djelatnosti Saveza, njegovih tijela i radnih skupina. Hrvatski savez udruga invalida **rada trenutno zapošljava 24 osoba** (3 osobe zaposlene su u Centru znanja, 2 osobe zaposlene su putem programa MDOMSP – a, 6 osobnih asistenata zaposlenih putem programa MDOMSP- a i 13 asistenata zaposlenih putem EU projekta). Obzirom da aktivno radimo na zapošljavanju osoba s invaliditetom, što putem lobiranja i zagovaranja, što putem konkretnih programskih aktivnosti, smatramo svojim velikim uspjehom to što HSUIR trenutno zapošljava **tri osobe s invaliditetom**. Navedeno smatramo svojim velikim uspjehom, jer kako najbolje prezentirati drugima prednosti zapošljavanja osoba s invaliditetom nego vlastitim, konkretnim primjerom.

Rad HSUIR-a podijeljen je na nekoliko osnovnih cjelina i to:

- ***Redovan rad HSUIR-a***
- ***Praćenje i osnaživanje temeljnih udruga***
- ***Programi i Projekti HSUIR-a***
- ***Suradnja sa Zajednicom saveza osoba s invaliditetom Hrvatske i drugim udrugama osoba s invaliditetom***
- ***Suradnja s lokalnim upravama i samoupravama u RH te institucijama.***

POMAGANJE UDRUGAMA

Kontinuiranim organiziranjem i održavanjem seminara, prezentacija i edukacija HSUIR pruža mogućnost informiranja i osnaživanja temeljnih udruga. HSUIR koordinira rad temeljnih udruga te potiče i pomaže organizacijsko jačanje temeljnih udruga. Pružanje pravne pomoći i obilazak udruga osnovna je zadaća Hrvatskog saveza udruga invalida rada. HSUIR je kroz cijelu godinu posebno vodio skrb o obaviještenosti svojih članica, tako da im je svaka nova informacija žurno prosljeđena, a posebna pažnja se posvećivala slanju natječajnih materijala i novih zakona. Zaposlenici HSUIR – a svakodnevno su bili u kontaktu s temeljnim udrugama te su

zainteresiranim udrugama pružali pomoć u cijelokupnom radu. Predstavnici HSUIR-a obilazili su temeljne udruge te kroz razne oblike neposrednih kontakata (druženja, susreta, skupština i sl.) sa članstvom i čelnim ljudima udruga invalida rada prenosili znanja i pozitivnu praksu.

PRAVNA POMOĆ I SAVJETOVANJE

Od samih početaka HSUIR-a postoji i djeluje služba pravne pomoći. Pravna pomoć i savjetovanje obuhvaćaju niz raznih područja vezanih uz pitanja mirovinskog i invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja, radnih odnosa, zapošljavanja, socijalne skrbi, stambenih pitanja, imovinsko pravnih pitanja te povlastica osoba s invaliditetom. Sastavni dio pravne pomoći i savjetovanja čini sastavljanje tužbi, žalbi, raznih podnesaka i predstavki, kao i drugih usmenih i pismenih intervencija u korist zaštite invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom, udruga invalida rada i ostalih udruga i saveza osoba s invaliditetom. HSUIR je pružio neposrednu pravnu **pomoć za 900 osoba s invaliditetom**, (kroz Program) uglavnom invalidima rada, a izvršni direktor HSUIR-a Leke Sokolaj prilikom obilaska temeljnih udruga davao je pravne savjete njihovim članovima. Pravna pomoć je pružena i u rješavanju pravnih pitanja vezanih za provedbu programa Osobnih asistenata po pitanju resora upravljanja ljudskim resursima. Pravno savjetovalište je svojim punim angažmanom pomoglo i svim udrugama osoba s invaliditetom koje su takvu pomoć zatražile. Potrebno je napomenuti da je daleko najveći broj savjeta pružen putem telefona i elektronske pošte. Cilj savjetovališta je omogućiti bržu primjenu Konvencije UN, jer će se voditi evidencija o problemima koji su urgentni za rješavanje i pripremat će se prijedlozi za promjene u sustavu.

INFORMACIJE predstavljaju uspješnu komunikaciju HSUIR-a i njegovih temeljnih udruga te sustavno i kontinuirano informiranje o svim aktualnostima i aktivnostima vezanim za invalide rada i ostale osobe s invaliditetom na svim društvenim područjima – pravnom, socijalnom, ekonomskom, kulturnom, zdravstvenom kako temeljnih udruga i njihovih članova, tako i šire javnosti.

U 2019. godini su izdana dva broja glasila HSUIR-a INFORMACIJE te razni promocijski materijali koji prikazuju rad, a sve u cilju poboljšanja i unapređenja rada temeljnih udruga.

POSJEĆENOST WEB STRANICE

Statistika posjeta govori da je mrežnu stranicu Saveza u 2019. godini **posjetilo 12 667** korisnika. Rezultat je to redovitog održavanja i kvalitetnog sadržaja (preko 150 članaka i vijesti). Savez ima i službeni Facebook profil preko kojeg svakodnevno komunicira sa članovima i zainteresiranim javnosti.

POSLOVANJE SAVEZA

Hrvatski savez udruga invalida rada - HSUIR vodi svoje poslovanje uredno i transparentno te sva dobivena sredstva troši namjenski. HSUIR je kvalitetno i učinkovito upravljao provedbom svih projekata i programa s odgovarajućim ljudskim i materijalnim resursima, vodio uredno uredsko poslovanje (uključujući i urudžbeni zapisnik) i pisano dokumentaciju o svim aktivnostima. Također, uredno se vodi financijsko poslovanje sukladno relevantnim propisima za nefprofitni sektor. HSUIR ima odvojene upravljačke od izvršnih funkcija (poslova).

ČLANICE HSUIR-a

- 1. UDRUGA INVALIDA RADA I OSOBA S INVALIDITETOM BELIŠĆA I VALPOVA**
- 2. UDRUGA INVALIDA RADA DARUVAR**
- 3. UDRUGA INVALIDA RADA I OSTALIH OSOBA S INVALIDITETOM GRADA DUGA RESA**
- 4. UDRUGA INVALIDA DONJA STUBICA**
- 5. UDRUGA INVALIDA RADA MEĐIMURSKE ŽUPANIJE – ČAKOVEC**
- 6. UDRUGA INVALIDA RADA ĐAKOVAC**
- 7. UDRUGA INVALIDA RADA GRADA KARLOVCA**
- 8. UDRUGA INVALIDA RADA KARLOVAČKE ŽUPANIJE**
- 9. UDRUGA INVALIDA RADA GRADA KOPRIVNICE**
- 10. DRUŠTVO DISTROFIČARA INVALIDA CEREBRALNE I DJEČJE PARALIZE I OSTALIH TJELESNIH INVALIDA DUBROVAČKO NERETVANSKE ŽUPANIJE**
- 11. DRUŠTVO INVALIDA RADA KRAPINA**
- 12. UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM KRIŽEVCI**
- 13. UDRUGA INVALIDA RADA GRADA KUTINE**
- 14. UDRUGA INVALIDA RADA NAŠICE**
- 15. UDRUGA INVALIDA RADA NOVA GRADIŠKA**
- 16. UDRUGA INVALIDA RADA GRADA OSIJEKA**
- 17. UDRUGA INVALIDA RADA PAKRAC-LIPIK**
- 18. UDRUGA INVALIDA RADA POŽEGA**
- 19. UDRUGA TJELESNIH I INVALIDA RADA ISTRE**
- 20. UDRUGA INVALIDA RADA RIJEKA**
- 21. UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM SAMOBOR**
- 22. UDRUGA INVALIDA RADA GRADA SISKA**
- 23. UDRUGA INVALIDA RADA SLATINA**
- 24. UDRUGA INVALIDA RADA GRADA SLAVONSKOG BRODA**
- 25. UDRUGA INVALIDA RADA GRADA SPLITA**
- 26. UDRUGA INVALIDA RADA GRADA SLUNJA**
- 27. UDRUGA INVALIDA RADA ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE**
- 28. UDRUGA INVALIDA RADA GRADA VARAŽDINA**
- 29. UDRUGA INVALIDA RADA I OSTALIH OSOBA S INVALIDITETOM VIROVITICA**
- 30. UDRUGA INVALIDA RADA VUKOVARA**
- 31. UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM "VUKA" VUKOVAR**
- 32. UDRUGA INVALIDA RADA GRADA ZADRA**
- 33. UDRUGA INVALIDA RADA INA**
- 34. UDRUGA INVALIDA RADA ZAGREBA**
- 35. UDRUGA INVALIDA RADA GRADA ŽUPANJE**

Broj volontera i volonterski sati

Muški	Sati	Žene	Sati	Sveukupno
21	1223	36	498	57 volontera 1712 sati

PREDSJEDNIŠTVO

Josip Petrač, predsjednik
Ante Štulić, dopredsjednik
Marica Mirić, dopredsjednica
Zorislav Bobuš, član
Ivan Moguš, član
Jasmina Polak, članica
Dubravko Sopek, član
Ivica Korov, član
Boris Jurevini, član
Branka Pažur, članica
Mile Marić, član
Nada Vorkapić, članica
Josip Držaić, član

NADOZORNI ODBOR

Ivica Lazić, predsjednik
Marija Kelečić, članica
Štefica Roginić, članica

STRUČNA SLUŽBA HSUIR-a

Leke Sokolaj, izvršni direktor
Ivana Znaor, suradnica za međusektorsku suradnju i informiranje
Nataša Franić, koordinatorica programa
Iva Karakaš, suradnica za potporne i suvremene tehnologije
Valentina Hojsak, poslovna tajnica

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ HRVATSKOG SAVEZA UDRUGA INVALIDA RADA za**razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2019. godine**

Temelj sastavljanja finansijskih izvješća Financijska izvješća Udruge usklađena su sa Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija (NN 10/8; 7/09.).

Prema računovodstvenom načelu točnosti, pouzdanosti i pojedinačnog iskazivanja pozicija, evidentirani su poslovni događaji, vode poslovne knjige i sastavljaju finansijski izvještaji.

Osnovno knjigovodstveno pravilo je pravilo dvojnog knjigovodstva.

- 1. Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima**

U 2019. godini ostvareni su slijedeći prihodi:

Red. br.	PRIHODI	AOP	IZNOS
1.	PRIHODI OD ČLANARINA	006	11.844
2.	PRIHODI OD KAMATA (ZBZ)	015	43
3.	PRIHODI OD DONACIJA IZ PRORAČUNA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE SAMOUPRAVE - ZAGREBAČKA ŽUPANIJA: 10.000 Kn - GRAD ZAGREB – JEDNOKRATNA: 29.892 Kn - GRAD ZAAGREB – INF: 40.000 KN	027	79.892
4.	PRIHODI TRG.DRUŠTVA I OSTALIH FIN.INST. PO POSEBNIM PROPISIMA - NACIONALNA ZAKLADA 332.635 - PROJEKT OA 281.987 - PROJEKT ZOSI 188.973 - UDRUGA – SLOVENIJA: 1.352	034	804.947
5.	PRIHODI OD TRG.DRUŠTVA ZA EU PROJEKTE EU PROJEKT – 046 (12.2018) 65.831 EU PROJEKT -0081 (01.-12.2019) 743.894	035	809.726
6	PRIHODI OD REFUNDACIJA (subvencija za invaliditet)	035	52.350
	UKUPNO PRIHODI		1.758.802

U odnosu na 2018. godinu prihodi su uvećani za 14%.

Rashodi u 2019. godini odnose se na:

Red. br.	RASHODI	AOP	IZNOS
1.	Plaće za redovan rad – rashodi radnika - Neto plaće: 817.209 - Doprinosi iz i na plaće: 388.311	055	1.205.520
2.	Materijalni rashodi: - Službena putovanja radnika: 15.386 - Naknada prijevoza radnika: 102.376 - Naknada za božićnice: 2.000 - Stručno usavršavanje: 4.700 - Naknada za obavljanje poslovne član predsjedništva Aktivnosti – honorari: 19.155 - Naknada sl. putovanja predsjedništva: 3.835 - studenski servis: 26. 432 - Ugovor o honoraru: 6.000 - naknada sl. putovanja koji nisu Zaposleni: 21.941 - Usluga telefona,pošte: 20.083 - Usluga tek. održavanja: 1.340 - Usluge promidžbe: 2.000 - Komunalne usluge: 3.870 - Najamnine: 6.794 - Intelektualne usluge: 39.490 - Računalne usluge: 4.747 - Grafičke usluge: 29.256 - Uredski materijal (ured.mat. sredstva za čišćenje, izvorska voda) : 14.068 - Energija: 15.885 - Sitan inventar (grijalice) : 1.817 - Premije osiguranja: 1.000 - Reprezentacija: 15.219 - Članarine: 5.616 - Ostali nespomenuti troškovi (preplata na struč.liter. preplata HRT) : 1.255	067	364.265
3.	Amortizacija	108	4.373
4.	Financijski rashodi: (BANKA I FINA)	115	3.824
5.	Tekuće donacije	112	250
	UKUPNO RASHODI:	148	1.578.232

U odnosu na 2018. godinu rashodi su veći za 9%

Višak prihoda u 2019. iznosi: 180.570 kn

Novčana sredstva na računu i blagajni iznose: 709.124 kn

2. Bilješke uz bilancu

Aktiva:

Red.br.	Opis	AOP	Iznos
1.	Dugotrajna imovina	002	7.760
2.	Novac na računima i blagajni <ul style="list-style-type: none"> - Novac na računima kod posl.banke: 706.666 - Novac u blagajni: 2.457 kn 	075	709.123
3.	Potraživanja za naknade koje se refundiraju: <ul style="list-style-type: none"> - HZZO 	096	2.781
4.	Potraživanja za prihode budućeg razdoblja: <ul style="list-style-type: none"> - EU PROJEKT (10.2018): 24.766 	136	24.766
5.	Rashodi budućeg razdoblja: <ul style="list-style-type: none"> - Plaćeni troškovi za projekt ZOSI (11. i 12.mj. 2019.) 	143	35.196
Ukupno aktiva:			779.626

Pasiva:

Red.br.	Opis	AOP	Iznos
1.	Obveze za neto plaću 12.2019.	149	72.732
2.	Obveze za doprinose iz plaće 12.2019.	153	22.054
3.	Obveze za doprinose na plaće 12.2019.	154	14.048
4.	Obveze za zajmove u zemlji		
5.	Obveze prema dobavljačima	156	8.073
6.	Obveze za odgođeno plaćanje rashoda	191	19.185
6.	Odgodeno priznavanje prihoda	194	204.764
7.	Vlastiti izvori	136	258.200
8.	Višak prihoda	134	180.570
Ukupna pasiva:			779.626

Udruga ima 24 zaposlenika, od toga 5 na puno radno vrijeme, a 19 na nepuno radno vrijeme. Udruga nije u sustavu poreza na dodanu vrijednost.

ODLIKOVANJE PREDSJEDNIKA HRVATSKOG SAVEZA UDRUGA INVALIDA RADA JOSIPA PETRAČA

Za izniman doprinos u promicanju prava i položaja invalida rada i osoba s invaliditetom te dugogodišnji doprinos sportu i sportskoj rekreaciji osoba s invaliditetom Redom Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske odlikovan je predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Josip Petrač

Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović dodijelila je u prigodi obilježavanja Dana državnosti, u četvrtak 27. lipnja 2019. godine u Uredu predsjednice Republike, odlikovanja i priznanja istaknutim pojedincima iz svih područja javnog djelovanja. Uz poruku kako je čovjek najveća vrijednost svake sredine i kako svatko na svoj način i u svom djelokrugu treba pridonijeti razvoju svoje Domivine, predsjednica Grabar-Kitarović čestitala je odlikovanim, izrazivši uvjerenje kako će ovo bit još jedan poticaj njihovom dalnjem radu.

MEĐUNARODNI DAN OSOBA S INVALIDITETOM - PRISTUPAČNOST KAO LJUDSKO PRAVO

Konferencijom "Pristupačnost kao ljudsko pravo" u utorak je u zagrebačkom hotelu International obilježen Međunarodni dan osoba s invaliditetom. Svečanom obilježavanju nazočile su brojne udruge osoba s invaliditetom.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković je naglasio značaj Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, koji je 03. prosinca 1992. godine proglašila Opća skupština Ujedinjenih naroda. Poručio je da je smisao ovog dana da se kontinuirano rade iskoraci kako bi se osobe s invaliditetom osjećale ne samo ravnopravne, nego bile ravnopravno uključene u sve sfere društva.

U prigodnom govoru ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Vesna Bedeković je istaknula kvalitetnu suradnju resornog ministarstva i predstavnika osoba s invaliditetom.

Naglasila je da resorno ministarstvo kroz provedbu Nacionalne strategije za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom od 2017. do 2020. godine i Konvencije o pravima osoba s invaliditetom doprinosi poboljšanju kvalitete života tih osoba u svim područjima. „Uslugu osobnog asistenta koristi 1735 osoba, za gluhe i gluholijepe osobe uslugu tumača prevoditelja znakovnog jezika pruža 80 tumača, a 46 je videćih pratitelja“, rekla je ministrica Bedeković.

Predstavnici udruga osoba s invaliditetom zatražili su od premijera što hitnije donošenje zakona o inkluzivnom dodatku, poseban pravni status udruga, osnivanje povjerenstva za ranu intervenciju te bolju fizičku pristupačnost državnih institucija ustvrdivši da su u Hrvatskoj za osobe s invaliditetom najpristupačniji šoping centri.

STRUČNI SKUP - IZAZOVI I MOGUĆNOSTI RADA TEMELJNIH UDRUGA II.

U utorak 17. prosinca 2019. godine u Zagrebu, Hrvatski savez udruga invalida rada održao je stručni skup "Izazovi i mogućnosti rada temeljnih udruga II." u okviru 8. Centra znanja

"Izazovi i mogućnosti rada temeljnih udruga II." je nastavka uspješne radionice iz Karlovca. Na ovoj radionici je objašnjena uloga lidera udruga, vidljivost u javnosti kroz zagovaranje, lobiranje i pregovaranje, pojašnjen je način na koji se žele potaknuti potrebne promjene, ali i kako se odlučiti za javno zagovaranje....

Javno zagovaranje je važan proces djelovanja koji koristi sve instrumente otvorenog društva za otvaranje novih prostora, novih politika, zakona... Javno zagovaranje je govorenje, usmjeravanje pozornosti zajednice na neku važnu temu, navođenje donositelja odluka na odabir dobrog rješenja. Ovim smjernicama udruge bi se trebale vodit u svom zagovaranju.

Polaznici radionice prošli su kroz glavne ciljeve radionice:

- razumjeti ulogu i odgovornosti predsjednika/ice udruge kao i ulogu i odgovornosti članova udruge

- učinkovitom komunikacijom do uspješnog upravljanja, zagovaranja, lobiranja i pregovaranja
- stjecanje boljeg uvida i razumijevanje zagovaranja
- prepoznavanje svojih jakosti u pregovaranju i lobiranju
- prepoznavanje uvjeta za korištenje različitih stilova komuniciranja pri lobiranju
- unaprjeđenje vještina komuniciranja, oblikovanje komunikacije zasnovano na povjerenju i partnerstvu
- upoznati strategije zagovaranja, lobiranja i pregovaranja i primjena istih

Metode koje su se koristile u provedbi radionice:

- Inputi trenera: trener ukratko objašnjava nužne teoretske podloge u obliku prezentacije, odnosno predavanja.
- Grupni rad: grupe od dva i više polaznika rješavaju postavljeni zadatak i rješenje prezentiraju ostalima nakon čega slijedi diskusija.
- Igra uloga: polaznik uvježbava vještine objašnjene u "teoretskom" dijelu treninga. Diskutiraju se kritični aspekti i daju se prijedlozi za optimiranje i poboljšanje.
- Testovi i upitnici: upitnici omogućavaju pojedincima da osvijeste vlastite stilove i preferencije u ponašanjima
- Analize slučajeva: opis primjera i slučajeva iz prakse. Sudionici razvijaju rješenja u malim projektnim timovima i prezentiraju ih ostalim sudionicima.

Na stručnom skupu "Izazovi i mogućnosti rada temeljnih udruga II." sudjelovale su temeljne udruge Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, Hrvatski savez udruga cerebralne i dječje paralize, Savez društava multiple skleroze Hrvatske, Savez udruga za autizam, Hrvatski savez gluhih i nagluhih.

**STRUČNI SKUP
"IZAZOVI I MOGUĆNOSTI RADA TEMELJNIH UDRUGA"**

U četvrtak 10. listopada 2019. godine u Karlovcu, Hrvatski savez udruga invalida rada održao je stručni skup "Izazovi i mogućnosti rada temeljnih udruga" u okviru 8. Centra znanja

“Izazovi i mogućnosti rada temeljenih udruga” naziv je stručnog skupa kojeg je Hrvatski savez udruga invalida rada održao u Karlovcu u suradnji s Mrežom udruga Zagor. U prvom dijelu **Ivana Radanović**, koordinatorica programa *Razvoj civilnog društva i međusektorske suradnje Mreže udruga Zagor*, prisutne je upoznala s izazovima i mogućnostima u vođenju obavezne dokumentacije za udruge. Uz radionicu i izmjenu iskustava s udrušama koje su sudjelovale na skupu sudionici su dobili informacije vezane za poslovne knjige, pravilnike, evidencije, odluke te ostalu dokumentaciju koju udruga treba voditi.

Drugi dio Skupa bio je vezan za volontiranje i organizatore volontiranja, a vodila ga je **Nikolina Bertol**, voditeljica

Volonterskog programa VolontirAJMO Mreže udruga Zagor. Uz predavanje o zakonskoj regulativi, odnosno obvezama i pravima volontera i organizatora volontiranja, održana je dinamična radionica na kojoj su izmjenjena iskustava i primjeri dobre prakse drugih udruga. Još

jednom je ukazano na važnost uključivanja volontera u organizacije civilnoga društva, ali na ispravan način. Na Stručnom skupu su sudjelovale temeljne udruge Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Hrvatski savez udruga tjelesnih invalida, Savez udruga za autizam, Hrvatska udruga paraplegičara i tetraplegičara, Hrvatski savez gluhoslijepih osoba Dodir te udruge osoba s invaliditetom iz Karlovačke županije.

REDOVNA SKUPŠTINA

HRVATSKOG SAVEZA UDRUGA INVALIDA RADA

Temeljem članka 25. i 26. stavka 1. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada održana je Redovna Skupština HSUIR-a 10. listopada 2019. godine u Karlovcu.

Od ukupno 45 zastupnika, na Skupštini su sudjelovala 25 zastupnika. Skupština Saveza usvojila je Prijedlog finansijskog plana za 2020. godinu, Operativni plan za 2020. godinu.

Uz redovne teme, najveću pozornost zastupnici su posvetili pitanjima donošenja Zakona o udrugama osoba s invaliditetom od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Još jednom sve udruge su izrazile zabrinutost za održivost lokalnih udruga, nerazumjevanje vladajućih struktura te sve veće povećanje birokracije.

INFORMIRANI, OSVIJEŠTENI I AUTONOMNI

Hrvatski savez udruga invalida rada organizirao je 06. prosinca 2019. godine okrugli stol na temu 'Informirani, osviješteni i autonomni' u sklopu projekta kojeg financira Grad Zagreb.

Na okruglom stolu izlagali su Melita Čičak, pomoćnica ministra u Ministarstvu rada i mirovinskog sustava koja je izlagala o novitetima u Zakonu o mirovinskom osiguranju, zatim je uslijedilo izlaganje na temu Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, točnije o zaštiti zdravlja na radu, tj. utvrđivanju ozljede na radu, o čemu je govorila Vinka Longin Peš iz Službe za zaštitu zdravlja na radu, analizu i koordinaciju regresnih postupaka.

Treća tema bila je zdravstvena zaštita osoba s invaliditetom i što nam govori praksa, a izlaganje je održao Leke Sokolaj, pravnik u Hrvatskom savezu udruga invalida rada.

- Danas ćemo govoriti o prvom stupu generacijske solidarnosti. Najvažnije je pokrenuti gospodarski razvoj, povećati zaposlenost, povećati plaće. To je osnova sustava koji kasnije dovodi do odgovarajućih mirovina. U mandatu ove Vlade najniža mirovina je povećana za 15 posto u tri godine. Proširen je i krug ljudi koji mogu raditi uz mirovinu i interes za tu mogućnost je velik. Napravljen je i iskorak u usklađivanju mirovina. Što se tiče osoba s invaliditetom, unaprijeđen je institut profesionalne rehabilitacije, povećana je osnovica novčane naknade za tjelesno oštećenje i proširen je krug osoba koje imaju pravo na staž osiguranja s povećanim trajanjem, primjerice za gluhoslijepе osobe, osobe s Downovim sindromom, oboljele od artritisa i multiplu sklerozu. Profesionalna rehabilitacija nekako nije baš u punini zaživjela, barem što se tiče sustava mirovinskog, a jedne strane nema interesa samih osoba s invaliditetom, a ni poslodavaca, većina ih je ipak otišla u invalidsku mirovinu. Što se tiče naknade za tjelesno

oštećenje, ona je od 01.01. 2019. povećana za 15 posto, a činjenica je da su one i dalje niske – rekla je, između ostalog, Melita Čičak, pomoćnica ministra u Ministarstvu rada i mirovinskog sustava.

- Nadam se da će ovo izlaganje pridonijeti informiranju o pravima iz obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu. Ova prava regulirana su Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju koji regulira i uređuje i preventivne mjere, odnosno mjere specifične zdravstvene zaštite radnika koje su usmjerene na preveniranje ozljede na radu i profesionalnih bolesti – kazala je uvodno Vinka Longin Peš iz Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Upoznala je prisutne o vrstama pregleda, tako imamo preventivne preglede, zatim imamo periodične i kontrolne preglede.

Od iznimne važnosti su i edukativni programi, oni obuhvaćaju edukaciju radnika o djelovanju štetnosti na radnom mjestu, svim rizicima i naporima kojima su izloženi i slično. Prava za slučaj ozljede na radu obuhvaćaju cjelokupno pravo na zdravstvenu zaštitu, vezanu uz liječenje same ozljede, kao i novčane nakade.

Kazala je kako se sama ozljeda na radu utvrđuje u Upravnom postupku koji provodi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje primjenjujući odgovarajuće propise, prvenstveno treba spomenuti propise Europske unije koji imaju nadzakonsku snagu.

Prisutni su mogli čuti sve o načinima prijave ozljede na radu kao i detalje o zakonskim rokovima za prijavu.

Upoznala je prisutne o vrstama pregleda, tako imamo preventivne preglede, zatim imamo periodične i kontrolne preglede. Prava za slučaj ozljede na radu obuhvaćaju cjelokupno pravo na zdravstvenu zaštitu, vezanu uz liječenje same ozljede, kao i novčane nakade. Kazala je kako se sama ozljeda na radu utvrđuje u Upravnom postupku koji provodi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje primjenjujući odgovarajuće propise, prvenstveno treba spomenuti propise Europske unije koji imaju nadzakonsku snagu.

- Ovim okruglim stolom želimo upoznati javnost s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju, ukazati na probleme zdravstvene zaštite invalida rada i osoba s invaliditetom. U prvom redu na probleme s pravom na medicinsku rehabilitaciju na koju se predugo čeka, veliki broj naših članova uopće ne ostvaruje pravo na medicinsku rehabilitaciju. Zahtjev bude odbijen bez da su navedene konkretnе činjenice zbog čega je odbijeno, što dovodi do nemogućnosti kvalitetne žalbe – rekao je Leke Sokolaj, pravnik u Hrvatskom savezu udruga invalida rada.

Nadalje, smatramo da treba unaprijediti i ujednačiti pružanje zdravstvene zaštite na svim područjima Lijepe naše, u ruralnim sredinama, primjerice, fizikalna terapija nije osigurana, a tamo gdje osigurana potrebno je uesti dvozmjenski rad.

Pravilnik o ortopedskim pomagalima smatramo zastarjelim i neprikladnim, primjerice, jedan par cipela za cijelu godinu. Smatramo, nadalje, da vraćanje starih kolica mora biti regulirano tako da se osobi ostavi period prilagodbe na nova kolica. Također, za oboljele od moždanog udara potrebno je robotsku rehabilitaciju učiniti dostupnjom, ta bi usluga trebala ući na listu HZZO –a. Konačno bi se trebao osnovati Spinalni centar za liječenje dekubitusa.

Potrebno je osnovati hospicij, za sad ga ima jedino Rijeka, a zaostali smo i u pružanju palijativne skrbi.

Što se tiče Zakona o mirovinskom osiguranju s malo toga smo zadovoljni. Još s prvom izmjenom zakona u vrijeme Miranda Mrsića značajno su reducirana prava invalida rada, usvojen je tek moj prijedlog da se digne naknada za tjelesno oštećenje, ali nisu usvojili način obračuna naknade, tj. da na 100-postotno tjelesno oštećenje ide i 100 posto osnovica naknade. Nadalje, invalidi rada

koji su ostvarili invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad, kad napune godine života za starosnu mirovinu, po službenoj dužnosti se prebacuju u starosnu mirovinu pod istim uvjetima, dakle, cijeli život je netko osoba s invaliditetom i onda nekakvim službenim potezom postaje zdrava osoba, što smatram diskriminirajućim - zaključio je Sokolaj.

ANALIZA STANJA I UVJETA RADA TEMELJNIH UDRUGA

Dana 11. listopada 2018. godine na održanoj proširenoj sjednici Predsjedništva Hrvatskog saveza udruga invalida rada dopredsjednica gospođa Marica Mirić predložila je analizu stanja i rada temeljnih udruga Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Na prijedlog gospođe Mirić sukladno odluci Hrvatskog saveza udruga invalida rada donesenoj u skladu sa ulaskom u proceduru Zakona o financiranju udruga, Savez je u studenome 2018. godine donio odluku o provedbi analize stanja i rada udruga. Sukladno tome Hrvatski savez udruga invalida rada izradio je Obrazac s pitanjima i poslao u 35 temeljnih udruga. Obrazac se sastojao od ukupno 52 pitanja. Kao ključne elemente odnosno preduvjete za kvalitetan rada izdvojili smo sljedeće: ljudski kapaciteti – broj zaposlenika i volontera, neophodna oprema za rad kojom udruga raspolaže, vidljivost udruge (posjedovanje web stranica), elektronska pošta, provedba programa i projekata, adekvatan prostor za rad. Također, navodimo i probleme koje udruge navode kao najčešće probleme s kojima se susreću u radu i najčešće probleme s kojima se susreću njihovi članovi.

Na temelju dobivenih odgovora Hrvatski savez udruga invalida rada napravio je procjenu i dobio je uvid u rad temeljnih udruga.

Analizom stanja i rada udruga tijekom 2019. godine cilj je dobiti uvid u poslovanje udruga kako bi se moglo pozitivno utjecati na daljnje djelovanje udruga. Hrvatski savez udruga invalida rada ima cilj u 2019. godini pomoći i pružiti tehničku podršku svim temeljnim udrugama kako bi se ojačale u radu i djelovanju u svojoj lokalnoj zajednici u korist svih invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom.

Stručni tim Saveza napravio je analizu stanja i rada u udrugama koje su se odazvale i odgovorile na pitanja.

Od ukupno 35 temeljnih udruga kojima su poslani upitnici, odazvala se 21 udruga:

- 1) Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom grada Duga Resa
- 2) Udruga tjelesnih i invalida rada Istre
- 3) Udruga invalida rada grada Osijeka
- 4) Udruga invalida rada Zagreba
- 5) Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica
- 6) Udruga invalida rada Grada Karlovca
- 7) Udruga invalida rada Karlovačke županije
- 8) Udruga invalida rada Rijeka
- 9) Udruga invalida rada Grada Slavonskog Broda
- 10) Udruga invalida rada Grada Slunja
- 11) Udruga invalida rada Našice
- 12) Udruga invalida rada Grada Siska
- 13) Udruga invalida rada Grada Varaždina

- 14) Udruga osoba s invaliditetom Križevci
- 15) Udruga osoba s invaliditetom „Vuka“ Vukovar
- 16) Udruga invalida rada Grada Zadra
- 17) Udruga invalida rada Grada Županja
- 18) Društvo distrofičara invalida cerebralne, dječje paralize i ostalih tjelesnih invalida Dubrovačko neretvanske županije
- 19) Udruga invalida rada Daruvar
- 20) Udruga osoba s invaliditetom Samobor
- 21) Udruga invalida rada Kutina

Analizom stanja i uvjeta rada i samog poslovanja temeljnih udruga Hrvatski savez udruga invalida rada uviđa sljedeće:

- 1) Glavni problem u većini temeljnih udruga predstavljaju nedostatna finansijska sredstva i stalno zaposlena osoba na puno ili barem pola radnog vremena kako bi udruga mogla svakodnevno poslovati. Stručna zaposlena osoba obavljala bi administrativne poslove, pratila raspisane natječaje i pripremala dokumentaciju za prijavu na iste. U 9 od 18 udruga nije definirano radno vrijeme tijekom cijelog radnog tjedna i manje je od 4 sata dnevno.
- 2) U udrugama prevladava populacija starije životne dobi što bitno utječe na aktiviranje članova u redovan rad udruge. Kao problem često se navodi inertnost članstva.
- 3) S obzirom na navedeno pod točkom 2. u određenim udrugama prisutan je mali broj volontera što utječe na kvalitetu djelovanja udruga
- 4) Mnoge udruge ne posjeduju web stranicu čime je znatno smanjena vidljivost rada udruga u javnosti. Većina udruga u svojim lokalnim zajednicama djeluju pola stoljeća što je pokazatelj njihove važnosti i značaja za osobe s invaliditetom.

Sedam udruga navodi da im nedostaje neophodna oprema za rad. Savez je odlučio ustupio 2 prijenosna računala. Jedno prijenosno računalo Udruzi invalida rada Slunja i jedno prijenosno računalo za Udrugu invalida rada grada Županje.

Hrvatski savez udruga invalida rada omogućio je besplatnu izradu web stranica udrugama jer 11 udruga nema web stranicu. Volonter Hrvatskog saveza udruga invalida rada izradio je besplatno web stranicu Udruzi tjelesnih i invalida rada Istre, Društvu invalida rada Krapina, Udruzi osoba s invaliditetom Vuka Vukovar, Udruzi invalida rada Osijek i Udruzi invalida rada Pakrac-Lipik.

Istraživanje kvaliteta života invalida rada

Istraživanje kvalitete života osoba s invaliditetom 2019. godine provodi se u organizaciji Hrvatskog saveza udruga invalida rada u sklopu Razvojne suradnje u području Centra znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj. Istraživanje je započelo u ožujku 2019. godine. Svim temeljnim udrugama poslano je pismo namjere i polustrukturirani anketni upitnik sa varijablama vezanim uz različita životna područja na koja ispitanici samoprocjenom odgovaraju na postavljena pitanja.

Istraživanje je nastavak anketnog ispitivanja/istraživanja kvalitete života invalida rada kojega su proveli djelatnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada tijekom 2018. godine odnosno svojevrsne pilot-analize pred koju su bila postavljena dva osnovna cilja:

- dati osnovni uvid u problematiku
- poslužiti kao priprema za moguće opsežnije istraživanje kojim bi se stekao potpuniji i dublji uvid u problematiku.

Odabrana je kvantitativna metoda istraživanja i to putem anketnog upitnika s različitim setovima varijabli podijeljenih u pet poglavlja.

Varijable koje se odnose na neke dimenzije kvalitete života osoba s invaliditetom su:

- **Sociodemografske:** spol ispitanika, dob ispitanika, obrazovanje, bračni status, broj članova kućanstva, radni status, radni staž, materijalne prilike – mogućnost podmirivanja osnovnih životnih troškova, prilagođenost prostora invaliditetu.
- **Socioekonomска:** zadovoljavajući mjesечni prihodi za podmirivanje mjesecnih troškova života, prilagođenost doma invaliditetu
- **Podaci o invaliditetu:** vrijeme zadobivanja invaliditeta, postotak invaliditeta, pokretnost, uzrok invaliditeta, nošenje s invaliditetom, tko je bio najveća podrška prilikom suočavanja sa zadobivenim invaliditetom.
- **Prava i povlastice:** upoznatost sa pravima i povlasticama, zadovoljstvo informiranošću o pravima i povlasticama, zadovoljstvo državnim institucijama kad je u pitanju informiranje o pravima osi.
- **Članstvo u udruzi:** vremenski period članstva u udruzi, doprinos članstva u Udrizi kvaliteti življenja, doprinos članstva s nošenjem svakodnevnih teškoća, povlastice na temelju članstva, zadovoljstvo radom udruge,
- **Osobe s invaliditetom u zajednici i društveni život:** zadovoljstvo mogućnošću ravnopravnog sudjelovanja osi u zajednici, zadovoljstvo pristupačnošću kulturnim i sportskim sadržajima, politici, obrazovanju, zdravstvu, profesionalnoj rehabilitaciji, zapošljavanju, zadovoljstvo informiranošću i osviještenosti zajednice o pravima osoba s invaliditetom, najveća podrška i potpora u životu.

Odabir sudionika istraživanja: dobrovoljan pristanak osoba s invaliditetom učlanjenih u udruge osoba s invaliditetom u članstvu Hrvatskog saveza udruga invalida rada.

U istraživanju je sudjelovalo ukupno 196 sudionika iz 11 temeljnih udruga iz 11 gradova.

Sudionici su iz sljedećih udruga:

- 1.) Udruga invalida rada Zagreba
- 2.) Udruga invalida rada grada Siska
- 3.) Udruga invalida rada grada Slavonskog Broda
- 4.) Udruga osoba s invaliditetom Križevci
- 5.) Udruga tjelesnih i invalida rada Istre
- 6.) Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica
- 7.) Udruga osoba s invaliditetom "Vuka" Vukovar
- 8.) Udruga invalida rada grada Zadra
- 9.) Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom grada Duga Resa
- 10.) Udruga invalida rada grada Osijeka
- 11.) Udruga invalida rada grada Varaždina

Svi ispitanici su dobrovoljno pristali na sudjelovanje u istraživanju. Svi ispitanici nisu dali odgovore na sva pitanja. Na temelju odgovora dobivenih u anketnim upitnicima došli smo do sljedećih rezultata:

1. SOCIODEMOGRAFSKI PODACI:

- 1.) Među ispitanicima je 99 muških osoba i 97 ženskih osoba.

Muškarci	99
Žene	97
Σ	196

- 2.) Najveći broj ispitanika je u dobi od 65 godina i više. Na pitanje vezano uz dob odgovorilo je 158 ispitanika.

Dob	N ispitanika
18-30	7
31-50	8

50-65	60
65+	83
Σ	158

- 3.) Na pitanje vezano za obrazovanje odgovorilo je 193 ispitanika, a među njima najveći broj osoba je sa stečenim srednjoškolskim obrazovanjem, njih 110.

Stečeno obrazovanje	N ispitanika
Osnovna škola	30
Srednja škola	110
Viša škola	38
Fakultet	15
Doktorat	
Σ	193

- 4.) Na pitanje o bračnom statusu odgovorilo je 195 ispitanika, među njima je najveći broj ispitanika u braku, njih 112.

Bračni status	N ispitanika
U braku	112
Izvanbračna zajednica	3
Neoženjen/neudana	27
Rastavljen/rastavljena	13
Udovac/udovica	40
Σ	195

- 5.) Na pitanje vezano za broj članova u kućanstvu odgovorilo je 186 osoba, među njima najveći broj ispitanika živi u kućanstvima s 2 člana uključujući i ispitanike, njih 85.

N članova kućanstva	N ispitanika
1 član	51
2 člana	85
3 člana	35
4 člana	12
5 članova	2
Više od 5 članova	1
Σ	186

- 6.) Na pitanje vezano za radni status ispitanika odgovorilo je 192 ispitanika, a među njima najaviše je umirovljenika u invalidskoj mirovini, njih 96.

Radni status	N ispitanika
Zaposlen/zaposlena	18
Nezaposlen/nezaposlena	9
Kućanica	
Umirovljenik/umirovljenica u starosnoj mirovini	67
Umirovljenik/umirovljenica u prijevremenoj mirovini	
Umirovljenik/umirovljenica u invalidskoj mirovini	96
Poljoprivrednik/poljoprivrednica	
Student/studentica	
Σ	192

7.) Na pitanje vezano za godine radnog staža odgovorilo je 152 ispitanika. Najveći broj ispitanika ima do 40 godina radnog staža, njih 68.

N godina staža	N korisnika
0	5
Do 1 godine	2
Do 10 godina	5
Do 20 godina	20
Do 30 godina	42
Do 40 godina	68
više od 40 godina	10
Σ	152

2. SOCIOEKONOMSKI PODACI

8.) Na pitanje zadovoljavaju li mjesečni prihodi osnovne životne troškove odgovorilo je 193 ispitanika. Za 126 ispitanika mjesečni prihodi ne zadovoljavaju podmirivanje osnovnih životnih troškova.

Mjesečni prihodi zadovoljavaju podmirivanje osnovnih životnih troškova?	N ispitanika
Da	64
Ne	126
Ni da ni ne	3
Σ	193

9.) Na pitanje o prilagođenosti životnog prostora invaliditetu odgovorilo je 194 ispitanika. Prostor prilagođen invaliditetu ima 136 ispitanika od čega ih 85 ima potpuno prilagođen prostor dok ih 51 ima djelomično prilagođen prostor.

Prilagođenost životnog prostora invaliditetu	N ispitanika
Da - potpuno	85
Da - djelomično	51
Ne	58
Σ	194

3. PODACI O INVALIDITETU:

10. Na pitanje koliko dugo ste osoba s invaliditetom odgovorilo je 145 ispitanika. Najveći broj ispitanih ima invaliditet do 20 godina, njih 41.

Broj godina s invaliditetom	N ispitanika
Od rođenja	5
Do 10 godina	38
Do 20 godina	41
Do 30 godina	34
Do 40 godina	18
Više od 40 godina	9
Σ	145

11. Na pitanje o postotku invaliditeta odgovorilo je 165 ispitanika. Najveći broj ispitanika ima 100% invaliditet, njih 56.

Postotak invaliditeta	N ispitanika
U postupku procjene	4
30%	4
40%	2
50%	8
60%	12
70%	14
80%	44
90%	21
100%	56
Σ	165

12. Na pitanje vezano za samostalno kretanje i pokretljivost odgovorilo je 187 ispitanika. Najviše ispitanika hoda bez problema, njih 88.

Pokretnost	N ispitanika
Hodam bez problema	88
Hodam uz pomoć štapa, štaka, druge osobe	85
Krećem se u invalidskim kolicima	7
Potpuno sam nepokretan/a	4
Teže se krećem	3
Σ	187

13. Na pitanje vezano uz glavni uzrok invaliditeta odgovorilo je 183 ispitanika. Među većinom ispitanika, njih 128 glavni uzrok invaliditeta je bolest.

Glavni uzrok invaliditeta	N ispitanika
Bolest	128
Ozljeda na radu	22
Ozljeda u prometnoj nesreći	10
Ozljeda u sportu	2
Posljedica rata	7
Drugi uzrok	14
Σ	183

14. Na pitanje kako se ispitanici nose sa svojim invaliditetom, odgovorilo ih je 154. Najčešći odgovori su dobro, teško i prilagođavam se. Najveći broj ispitanika, njih 67 nosi se dobro sa svojim invaliditetom.

Kako se nosite sa svojim invaliditetom?	N ispitanika
Dobro	67
Teško	40
Vrlo teško	12
Loše	11
Prosječno	7
Prilagođavam se	16
Kao i sve osobe s invaliditetom	1
Σ	154

4. PRAVA I POVLASTICE:

15. Na pitanje o zadovoljstvu informiranošću s pravima i povlasticama odgovorilo je 188 ispitanika. Najviše ispitanika, njih 113 je djelomično zadovoljno informiranošću.

Koliko ste zadovoljni informiranošću s pravima i povlasticama osoba s invaliditetom?	N ispitanika
Potpuno zadovoljan/a	44
Djelomično zadovoljan/a	113
Uopće nisam zadovoljan/a	31
Σ	188

16. Na pitanje pružaju li državne institucije dovoljno informacija o pravima osoba s invaliditetom odgovorilo je 180 ispitanika. Najviše ispitanika, njih 146 smatra da državne institucije ne pružaju dovoljno informacija o pravima osoba s invaliditetom.

Pružaju li državne institucije dovoljno informacija o pravima osoba s invaliditetom?	N ispitanika
Da	30
Ne	146
Ni da ni ne	4
Σ	180

5. ČLANSTVO U UDRUZI:

17. Na pitanje vezano za vremensko članstvo u udruzi odgovorilo je 176 ispitanika. Najveći broj ispitanika, njih 82 su članovi u udrugama do 10 godina.

Broj godina članstva u udruzi	N ispitanika
Novi članovi – do 1 godine	24
Do 10 godina	82
Do 20 godina	45
Do 30 godina	18
Do 40 godina i više	7
Σ	176

18. Na pitanje koliko je učlanjenje u udrugu doprinijelo poboljšanju kvalitete života odgovorilo je 188 ispitanika. Većina ispitanika (115) drži da je učlanjenje u udrugu doprinijelo poboljšanju kvalitete života.

Koliko je učlanjenje u udrugu doprinijelo poboljšanju kvalitete života?	N ispitanika
Puno	115
Malo	64
Ništa	9
Σ	188

19. Na pitanje koliko članstvo u udruzi pomaže s nošenjem svakodnevnih teškoća zbog invaliditeta odgovorilo je 187 ispitanika. Najveći broj ispitanika (104) smatra da članstvo u udruzi pomaže s nošenjem svakodnevnih teškoća zbog invaliditeta.

Koliko članstvo u udruzi pomaže s nošenjem svakodnevnih teškoća zbog invaliditeta?	N ispitanika
Puno	104
Malo	67
Ništa	16
Σ	187

20. Na pitanje koriste li ispitanici kao članovi udruge socijalne usluge odgovorilo je 126 ispitanika, njih 100 potvrdilo je da koristi socijalne usluge dok ih je 26 odgovorilo negativno. Od 126 ispitanika koji su potvrdili korištenje socijalnih usluga njih 95 je odgovorilo koje usluge najčešće koriste. Od 95 ispitanika najviše ih koristi uslugu informiranja, njih 66, 25 ispitanika prima psihosocijalnu podršku od udruga u koju su učlanjeni dok ih je 4 reklo da koristi socijalnu uslugu integracije.

Socijalne usluge	N ispitanika
Informiranje i savjetovanje	66
Psihosocijalna podrška	25
Integracija	4
Σ	95

21. Na pitanje koliko su zadovoljni radom udruge kao njezini članovi odgovorilo je 172 ispitanika. Najveći broj ispitanika, njih 69 odgovorilo je da su zadovoljni radom udruge dobro.

Zadovoljstvo radom udruge	N ispitanika
Odlično	62

Vrlo dobro	37
Dobro	69
Zadovoljan/a	3
Ni da ni ne	1
Σ	172

22. Na pitanje što biste voljeli unaprijediti u radu udruge odgovorilo je 123 ispitanika. Ispitanici su navodili različite odgovore. Od ukupno 123 ispitanika koji su odgovorili na pitanje najviše ih je odgovorilo da ne bi mijenjali ništa, njih 41.

Što biste voljeli unaprijediti u radu udruge?	N ispitanika
Ništa	41
Veće financije	23
Više druženja	8
Sve	6
Aktivnije članstvo	4
Više projekata	4
Više volonteru	4
Više izleta	6
Ne znam	3
Bolji uvjeti rada	2
Više socijalnih programa	2
Više povlastica	2
Informiranost	2
Svašta	2
Više radnih dana	1
Veći prostor	3
Osmosatno radno vrijeme	1
Više aktivnosti	1
Stručni kadar	1
Pravnik	1
Bolji predsjednik	1
Pomaganje	1
Više edukacije	2
Nisam razmišljao/la	1
Veću psihosocijalnu podršku i rana intervencija	1
Σ	123

6. OSOBE S INVALIDITETOM U ZAJEDNICI I DRUŠTVENI ŽIVOT:

23. Na pitanje što bi se prema mišljenju ispitanika trebalo razviti i unaprijediti u njihovoj sredini kako bi se poboljšala kvaliteta življenja invalida rada odgovorilo je 88 ispitanika. Odgovori su različiti, ali najčešći su - bolja pristupačnost, - odnos lokalne vlasti prema osobama s invaliditetom i – sve.

Što bi se trebalo unaprijediti u lokalnoj sredini da bi se poboljšala kvaliteta života osi?	N ispitanika
Pristupačnost	17
Lokalne vlasti	16
Sve	11
Informiranje	8
Senzibilizacija javnosti	7
Prednost pri zapošljavanju osi	6
Bolji materijalni položaj osi	5
Educiranje	2
Javni prijevoz	2
Briga o osi	2
Pružanje pomoći u domu	3
Ništa	1
Puno toga	1
Prava	1
Bolja zdravstvena zaštita	1
Društvene aktivnosti	1
Parking	1
Prometni uvjeti	1
Država	1
Veći prostor	1
Σ	88

24. Na pitanje o zadovoljstvu s mogućnošću ravnopravnog sudjelovanja osi u zajednici odgovorio je 181 ispitanik. Najveći broj ispitanika, njih 109 je djelomično zadovoljno.

Zadovoljstvo s mogućnošću ravnopravnog sudjelovanja osi u zajednici	N ispitanika
Potpuno sam zadovoljan/a	33
Djelomično sam zadovoljan/a	109
Uopće nisam zadovoljan/a	39
Σ	181

25. Na pitanje koliko ste zadovoljni pristupačnošću kulturnih sadržaja osobama s invaliditetom odgovorilo je 179 ispitanika. Najveći broj ispitanika njih 102 djelomično je zadovoljno pristupačnošću kulturnih sadržaja osobama s invaliditetom.

Zadovoljstvo pristupačnošću kulturnih sadržaja osobama s invaliditetom	N ispitanika
Potpuno sam zadovoljan/a	30
Djelomično sam zadovoljan/a	102
Uopće nisam zadovoljan/a	47
Σ	179

26. Na pitanje koliko ste zadovoljni pristupačnošću sportskih i rekreativnih sadržaja osobama s invaliditetom odgovorilo je 182 ispitanika. Najveći broj ispitanika, njih 101 djelomično je zadovoljno.

Zadovoljstvo pristupačnošću sportskih i rekreativnih sadržaja osobama s invaliditetom	N ispitanika
Potpuno sam zadovoljan/a	36
Djelomično sam zadovoljan/a	101
Uopće nisam zadovoljan/a	45
Σ	182

27. Na pitanje koliko ste zadovoljni sudjelovanjem osoba s invaliditetom u političkom životu odgovorilo je 173 ispitanika. Najviše ispitanika uopće nije zadovoljno, njih 81.

Zadovoljstvo sudjelovanjem osobama s invaliditetom u političkom životu	N ispitanika
Potpuno sam zadovoljan/a	12
Djelomično sam zadovoljan/a	80
Uopće nisam zadovoljan/a	81
Σ	173

28. Na pitanje o zadovoljstvu ispitanika pristupačnošću obrazovanju osoba s invaliditetom odgovorilo je 179 ispitanika. Najveći broj ispitanika, njih 93 djelomično je zadovoljno.

Zadovoljstvo pristupačnošću obrazovanju osoba s invaliditetom	N ispitanika
Potpuno sam zadovoljan/a	28
Djelomično sam zadovoljan/a	93
Uopće nisam zadovoljan/a	58
Σ	179

29. Na pitanje o zadovoljstvu pristupu zdravstvu odgovorilo je 183 ispitanika od kojih je njih najviše (98) djelomično zadovoljno.

Zadovoljstvo pristupu zdravstvu osoba s invaliditetom	N ispitanika
Potpuno sam zadovoljan/a	19
Djelomično sam zadovoljan/a	98
Uopće nisam zadovoljan/a	66
Σ	183

30. Na pitanje o zadovoljstvu profesionalnom rehabilitacijom odgovorio je 181 ispitanik od kojih je najviše ispitanika (90) djelomično zadovoljno.

Zadovoljstvo profesionalnom rehabilitacijom osoba s invaliditetom	N ispitanika
Potpuno sam zadovoljan/a	13
Djelomično sam zadovoljan/a	90
Uopće nisam zadovoljan/a	78
Σ	181

31. Na pitanje o zadovoljstvu mogućnošću zapošljavanja osoba s invaliditetom odgovorilo je 172 ispitanika od kojih je najveći broj (92) potpuno nezadovoljan mogućnošću zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Zadovoljstvo mogućnošću zapošljavanja osoba s invaliditetom	N ispitanika
Potpuno sam zadovoljan/a	9
Djelomično sam zadovoljan/a	71
Uopće nisam zadovoljan/a	92
Σ	172

32. Na pitanje o zadovoljstvu informiranošću i svijesti zajednice o potrebama i pravima osoba s invaliditetom odgovorilo je 179 ispitanika. Najveći broj ispitanika (96)

izrazio je djelomično zadovoljstvo informiranošću i svijesti zajednice o potrebama i pravima osoba s invaliditetom.

Zadovoljstvo informiranošću i svijesti zajednice o potrebama i pravima osoba s invaliditetom	N ispitanika
Potpuno sam zadovoljan/a	14
Djelomično sam zadovoljan/a	96
Uopće nisam zadovoljan/a	69
Σ	179

33. Na pitanje vezano za potporu u životu najveći broj ispitanika ima potporu od obitelji (51). Na pitanje je odgovorilo ukupno 159 sudionika.

Najveća potpora u životu	N ispitanika
Obitelj	51
Obitelj, prijatelji, udruga	46
Obitelj i udruga	26
Obitelj i prijatelji	15
Suprug/a	9
Udruga	8
Djeca	2
Obitelj, udruga, država	1
Državne i lokalne institucije	1
Σ	159

SVEČANA AKADEMIJA POVODOM 50 GODINA**ZVEZE DELOVNIH INVALIDOV SLOVENIJE**

Dana 6. lipnja 2019. godine Zveza delovnih invalidov Slovenije proslavila je 50. obljetnicu rada pod motom "Proslava prošlosti - poboljšanje budućnosti"

Dana 6. lipnja 2019. godine Zveza delovnih invalidov Slovenije proslavila je 50. obljetnicu rada pod motom "50 godina ZDIS-a - Proslava prošlosti - poboljšanje budućnosti". Svečana akademija održana je pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Slovenije Boruta Pahora. Za uživanje u glazbi, bile su zadužene Barbara Grabar i Rebecca Dremelj.

Na svečenoj akademiji dodijeljena su priznanja za izvanredna postignuća u ostvarivanju prava osoba s invaliditetom.

Temeljnim udrugama Hrvatskog saveza udruga invalida rada dodijeljena su priznanja za sudjelovanje na izložbi ručnih i umjetničkih radova s međunarodnim sudjelovanjem.

Na svečanoj akademiji ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovao je Josip Petrač, predsjednik i Ivica Lazić, predsjednik Nadzornog odbora.

IZLOŽBA RUKOTVORINA I UMJETNIČKIH RADOVA ZVEZE DELOVNIH**INVALIDOV SLOVENIJE POVODOM 50 GODINA DJELOVANJA**

Povodom 50 godina djelovanja Zveze delovnih invalidov Slovenije otvorena je V. izložba ručnih i umjetničkih radova s međunarodnim sudjelovanjem pod motom "Proslava prošlosti, poboljšava budućnost"

Povodom 50 godina djelovanja Zveza delovnih invalidov Slovenije - ZDIS, otvorena je izložba ručnih i umjetničkih radova s međunarodnim sudjelovanjem. Izložba je otvorena u Slovenj Gradcu, gradu nagrađenom za mjesto po mjeri čovjeka, 11. travnja 2019. godine. Svi izložbeni primjerici djelo su udruga osoba s invaliditetom. Na otvaranju izložbe sudjelovalo je i izaslanstvo Hrvatskog saveza udruga invalida rada predvođeno predsjednikom Josipom Petračem, izvršnim direktorom, Lekom Sokolajem, članovima Predsjedništva, Dubravkom Sopekom i Brankom Pažur te stručnim suradnicama Saveza.

Na izložbi su postavljeni i radovi iz temeljnih udruga HSUIR-a:

- Udruge invalida rada grada Siska
- Udruge invalida rada grada Osijeka
- Udruge invalida rada Vukovar
- Udruge invalida rada Zagreba
- Udruge osoba s invaliditetom Križevci

Hrvatski savez udruga invalida rada dodijelio je Zvezi delovnih invalidov Slovenije Zlatnu plaketu za uspješan rad i djelovanje na promicanju ljudskih prava i djelovanja na izjednačavanju mogućnosti invalida rada.

UNAPREĐENJE MOGUĆNOSTI RAVNOPRAVNOG UKLJUČIVANJA OSOBA S INVALIDITETOM NA TRŽIŠTE RADA

Hrvatski savez udruga invalida rada organizirao je Stručni skup po programu „Unapređenje mogućnosti ravnopravnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada“

Hrvatski savez udruga invalida rada organizirao je 05. travnja 2019. godine Stručni skup po programu „Unapređenje mogućnosti ravnopravnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada“ u Centru za mlade Zagor u Zaboku. O položaju osoba s invaliditetom na tržištu rada, trenutnom stanju, iskustvima, pozitivnim promjenama i mogućnostima u budućnosti, govorili su predavači iz Zavoda za vještak, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Krapinsko - zagorske županije i Hrvatskog saveza udruga invalida rada.

U uvodnom izlaganju izvršni direktor Saveza, Leke Sokolaj naglasio je važnost informiranja i educiranja osoba s invaliditetom i potencijalnih poslodavaca u cilju ravnopravog i lakšeg uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada.

Mirna Barbarić, prof. rehabilitator, viša stručna suradnica specialist za profesionalnu rehabilitaciju, Zavoda za vještak profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s

invaliditetom predstavila je Izmjene i dopune Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji te iskustva Zavoda u proteklom razdoblju.

Goran Vukmanić, predstojnik PU Hrvatskog zavoda za zapošljavaju Krapina prikazao je podatke o zapošljavanju osoba s invaliditetom u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Iz Ureda pravobraniteljice na Stručnom skupu su prisustvovali zamjenica pravobraniteljice Mira Pekeč-Knežević i savjetnica Natalija Krajnović, prisutne su educirali o temi "Načini suzbijanja diskriminacije osoba s invaliditetom na tržištu rada"

Marica Mirić, dopredsjednica Hrvatskog saveza udruga invalida rada pojasnila je primjenu Nacionalne strategije za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom 2017. – 2020. u lokalnim zajednicama.

Martina Gregurović Šanjug, dipl. soc. rad, Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade Krapinsko – zagorske županije, prikazala je primjere i rezultate provedbe Strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom u Krapinsko – zagorske županije u razdoblju od 2008. – 2015.

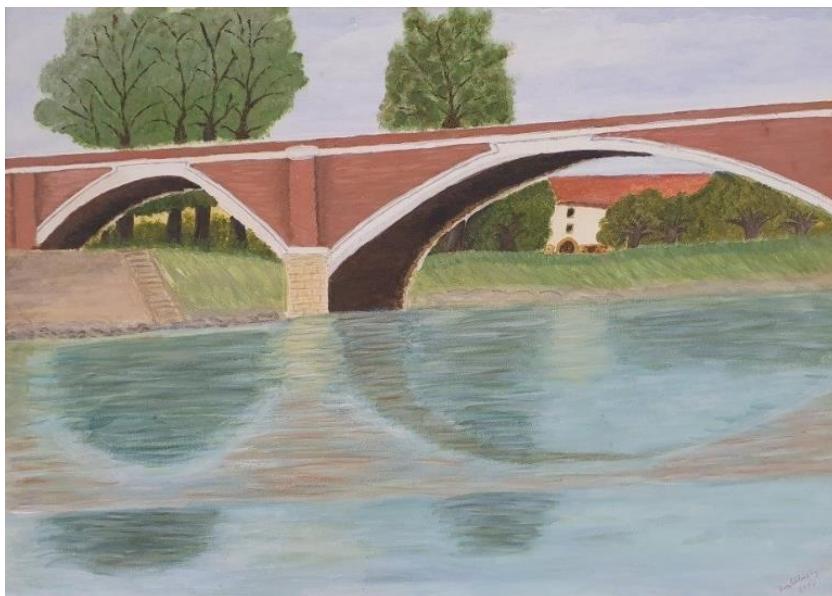

29. IZLOŽBA SLIKA

HSUIR-a

Hrvatski savez udruga invalida rada postavio je 29. izložbu slika povodom pedesete obljetnice postojanja i djelovanja Udruge invalida rada grada Siska

Hrvatski savez udruga invalida rada s velikim zadovoljstvom ovom izložbom predstavlja umjetnička djela dviju osoba s invaliditetom koje vole poeziju i slikarstvo. Djela autora ove izložbe pokazatelj su da život u zlatnim godinama čovjek može provesti s osmijehom na licu radeći ono što voli, posebno kada ima potporu svoje bliže okoline, a upravo Udruga invalida rada grada Siska već pedeset godina svojim djelovanjem pruža podršku i omogućava ljepši život i doprinosi kvaliteti življenja invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom u svojoj lokalnoj zajednici.

Mirjana Drahotusky rođena je u Sisku gdje je završila osnovnu i srednju školu. Ljubav prema hrvatskoj riječi odvela ju je u Petrinju na Pedagošku akademiju gdje je diplomirala hrvatski jezik. Četrdesetogodišnjim predanim radom u nastavi obilježila je odrastanje brojnih generacija za koji je ostvarila niz priznanja i pohvala.

Odlaskom u mirovinu i ulaskom u treću životnu dob autorica je nastavila njegovati međusobno isprepletene svoje dvije ljubavi poeziju i slikarstvo. Interes za slikanjem kod gospođe Mirjane pojavio se još u mladosti pa je tako 1971. godine nastalo prvo ulje na platnu nazvano „Hrvatsko proljeće“. Od svih jezika postoji jedan koji je najviše u suglasju s dušom – jezik umjetnosti, a ona je čudesno svjetlo u magli života. Sada u mirovini Mirjana ostvaruje svoje snove, piše stihove i pretače ih u slike.

Ivan Bezuh rođen je u Sisku 1953. godine. Osnovnu školu završio je u Selima, a zanatsku u Sisku. Već u trećem razredu počeo je pisati pjesme o ljubavi, životu i smrti. Poslije završenog zanata odlazi u Zagreb gdje radi do umirovljenja krajem 1998. Sa 25 godina preživio je tešku prometnu nezgodu poslije koje je počeo raditi goblene.

Svi zainteresirani izložbu su mogli razgledati do 21. prosinca 2019. godine u periodu od 10,00 do 14,00 sati na adresi Hrgovići 47.

**“RADOST ŽIVOTA” - 28. IZLOŽBA SLIKA POSTAVLJENA U HRVATSKOM
SAVEZU UDRUGA INVALIDA RADA**

Na 28. izložbi likovnih radova osoba s invaliditetom organiziranoj u prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada, u sklopu programa Unapređenje mogućnosti ravnopravnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada, izložena su likovna djela gospode Marije Glavičić Počuć

Hrvatski savez udruga invalida rada s velikim zadovoljstvom ovom izložbom prvi put predstavlja umjetnička djela osobe s invaliditetom koja su nastala slikajući nogom čime se posebno naglašava da granice ne postoje tamo gdje postoji istinska ljubav. Ova izložba predstavlja istinsku radost života i ljubav prema slikarstvu.

Marija Glavičić Počuć je likovna umjetnica koja slika nogama. Puna životne radosti i dobrog duha uz ljubav prema slikanju umjetnica ističe ljubav prema vezanju i kuhanju. Rođena je u Ivanić-Gradu gdje i danas živi i djeluje. Članica je Udruge roditelja djece i osoba s invaliditetom

„Mali princ“ te stipendistica Međunarodne udruge umjetnika koji slikaju ustima i nogama od veljače 2009. godine. Svoj umjetnički izraz razvija pod mentorstvom slikarice Lidije Lovreković i definira se kao umjetnica. Umjetnica je sudjelovala na četiri izložbe Međunarodne udruge umjetnika koji slikaju ustima i nogama. Također, sudjelovala je na tri skupne izložbe likovne sekcije Udruge umirovljenika Ivanić-Grada koje se organiziraju u Pučkom otvorenom učilištu Ivanić-Grad od 2015. godine. Prvu samostalnu izložbu umjetnica je imala 2013. godine u prostoru Hrvatskih udruga paraplegičara i tetraplegičara u Zagrebu. Drugu samostalnu izložbu umjetnica je imala 2017. godine u Zagrebu u prostoru Udruge invalida rada Zagreba dok je treća samostalna izložba otvorena u Galeriji Križ u Križu.

Izložba slika postavljena u prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada četvrta je samostalna izložba gospođe Marije Glavičić Počuć. Svi zainteresirani za likovni izričaj gospođe Marije Glavičić Počuć mogu razgledati izložbu slika od 10.00 do 14.00 sati u periodu od 27. svibnja do 10. lipnja u prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada na adresi Hrgovići 47. Četvrta samostalna izložba gospođe Marije Glavičić Počuć prikazuje radove u kojima prevladavaju motivi pejzaža, mrtve prirode i neizbjegna sakralna tema u čijem fokusu su anđeli. U djelima se posebno ističe bogat kolorit naglašen toplinom sunčevih zraka. Tehnika koju umjetnica preferira slikajući svoja djela je akvarel.

S velikim ponosom ističemo da je izložbu svečano otvorila pravobraniteljica za osobe s invaliditetom gospođa Anka Slonjšak.

Program „Unapredjenje mogućnosti ravnopravnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada“ financira Ministarsvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

IZLOŽBA SLIKA "VUKOVAR PONOVNO U ZAGREBU"

Vukovar ponovno u Zagrebu naziv je izložbe likovnih djela gospodina Ivana Galića, predsjednika Udruge invalida rada Vukovara

Ivan Galić živi u Vukovaru od 1942. godine gdje je kao trogodišnji dječak doselio sa svojom obitelji. U Vukovaru je odrastao, školovao se, radio kao ekonomist u Kombinatu Borovo i osnovao obitelj.

Uvijek pozitivnog stava društveno aktivan nesebično pomaže drugima što potvrđuje Nagrada Grada Vukovara koju je dobio 2011. godine za 40 godina humanitarnog rada, a i svi koji poznaju gospodina Galića. Slikanje mu je hobi još od djetinjstva, a uzori koji su ostavili trag kako na Galića tako i na generacije Vukovaraca su Roslika, Tatalović i Jukić.

Upravo je prva postavljena izložba u prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada bila izložba djela gospodina Galića pod nazivom Moj voljeni Vukovar. Izložba je postavljena povodom

dobivanja novog prostora za rad Hrvatskog saveza udruga invalida rada na korištenje od Grada Zagreba, a otvorio ju je sam gradonačelnik gospodin Milan Bandić 20. rujna 2011. godine.

Ove godine ponovno imamo priliku doživjeti Vukovar kroz vedute i pejzaže u različitim tehnikama u istom prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Izložbu je za javnost otvorio predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada gospodin Josip Petrač.

Svi zainteresirani za doživljaj Vukovara kroz umjetnički pogled i izričaj Ivana Galića moći će razgledati izložbu do 15. travnja 2019. godine u periodu od 10.00 do 14.00 sati na adresi Hrgovići 47.

K A M P A N J A

“TJEDAN DANA S INVALIDIMA RADA”

RADNI SASTANAK S PRAVOBRANITELJICOM

Hrvatski savez udruga invalida rada organizira kampanju „Tjedan dana s invalidima rada“ u povodom Nacionalnog dana invalida rada, koja traje od 18. do 24. ožujka, a u sklopu Razvojne suradnje.

Prvog dana kampanje „Tjedan dana s invalidima rada“, u ponedjeljak 18. ožujka, predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada Josip Petrač, predsjednik, Leke Sokolaj, izvršni direktor, Nada Vorkapić, predsjednica Udruge invalida rada Zagreba sa suradnicima iz 8. Centra znanja Jadrankom Krstić, predsjednicom Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih, Josipom Tonžetićem, predstavnikom Hrvatskog saveza gluholijepih osoba Dodir održali su radni sastanak s pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom Ankom Slonjšak, njezinom zamjenicom Mirom Pekeč-Knežević te savjetnicima Fabijanom Kraljevićem i Darijem Jurišićem. Radni sastanak je

imao za cilj upozoriti na opće i posebne probleme invalida rada te moguće prijedloge rješavanja istih uz pomoć i intervenciju Ureda pravobraniteljice. Teme ovogodišnje Kampanje su :

1. „Pitanje sustavnog financiranja osnovne djelatnosti saveza i udruga osoba s invaliditetom“,
2. „Izmjene i dopune Zakona o radu,
3. Izmjene i dopune Zakona o socijalnoj skrbi,
4. Rad jedinstvenog tijela vještačenja,
5. Izmjene i dopune Zakona o gradnji,
6. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju,
7. Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti
8. „Prikaz rada kompanije INA d.d i mogućnosti osnovanja Udruge/sekcije u INI.

Pravobraniteljica i nje tim su poduprijeli Kampanju kao i nastojanje Saveza da unaprijedi kvalitetu života invalida rada.

RADNI SASTANAK SA ZAVODOM ZA

VJEŠTAČENJE

Drugog dana kampanje „Tjedan tjedan dana s invalidima rada“, 19. ožujka, predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada održali su radni sastanak sa Zavodom za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom

Drugog dana kampanje „Tjedan tjedan dana s invalidima rada“, 19. ožujka, predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Josip Petrač, predsjednik, Leke Sokolaj, izvršni direktor, Nada Vorkapić, predsjednica Udruge invalida rada Zagreba sa suradnicima iz 8. Centra znanja Jadrankom Krstić, predsjednicom Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih i Željkom Antunović, administratoricom Baze podataka Saveza društava multiple skleroze Hrvatske održali su radni sastanak u prostorijama Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, gdje su ih primila ravnateljica, Damira Benc, pomoćnik ravnateljice za sustav zapošljavanje osoba s invaliditetom Alan Kolar i pomoćnica ravnateljice za profesionalnu rehabilitaciju Jasenka Sučec.

Tijekom sastanka osvrnuli su se na zakone i provedbene pravilnike vezane za zapošljavanje osoba s invaliditetom kao i na rad jedinstvenog tijela vještačenja, kvotnog zapošljavanja te rada centara za rehabilitaciju.

Obzirom da je Savez i pravno savjetovalište, izrazio je zabrinutost za svakodnevne žalbe na vještačenje, na dugotrajnost postupka, na priznavanje prava iz Zakona o socijalnoj skrbi i Zakona o mirovisnom osiguranju. Savez je ukazao na potrebu usmjeravnja novčanih sredstava, dobivenih od naknada za nepoštivanje kvotnog zapošljavanja, direktno na osobe s invaliditetom odnosno njihovo obrazovanje. Ujedno je naglasio važnost zapošljavanja osoba s invaliditetom u cijeloj Republici Hrvatskoj kao i važnost osiguravanja prilagođenog prijevoza jer je to često nepremostiva prepreka u zapošljavanju.

RADNI SASTANAK U MINISTARSTVU ZA DEMOGRAFIJU, OBITELJ, MLADE I SOCIJALNU POLITIKU

Trećeg dana kampanje „Tjedan dana s invalidima rada“, predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada u ministarstvu su raspravljali o novim zakonima koji su u pripremi – Zakonu o inkluzivnom dodatku, Zakonu o osobnoj asistenciji, Zakonu o udrugama i Zakonu o socijalnoj skrbi

U srijedu, 20. ožujka, predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj, izvršni direktor i Nada Vorkapić, predsjednica Udruge invalida rada Zagreba sa suradnicima iz 8. Centra znanja Jadrankom Krstić, predsjednicom Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih i Željkom Antunović, administratoricom Baze podataka Saveza društava multiple skleroze Hrvatske održali su radni sastanak u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Uz državnu tajnicu Mariju Pletikosu sastanku je nazočila i savjetnica ministricе Zvjezdana Bogdanović koja se posebno osvrnula na provedbu projekta osobne asistencije kao i na dolazeći Zakon o osobnoj asistenciji. Izvršni direktor HSUIR-a Leke Sokolaj zagovarao je izmjenu Zakona o socijalnoj skrbi gdje želi da se u zakonski prijedlog uvrsti da osobe s invaliditetom, u radnom odnosu u kategoriji funkcionalnosti 3 i 4 ostvare pravo na osobnu invalidinu kao naknadu za invaliditet, a ne kao socijalnu naknadu. Iz Ministarstva su istaknuli da bi navedeno automatski značilo dupliciranje proračunskih sredstava, budući bi se odnosilo na osobe koje su u radnom odnosu i na osobe koje ne rade ili su u mirovini, ali da se problem može rješavati kroz inkluzivni dodatak. Naime, u Ministarstvu je najavljen sastanak radnog povjerenstva u vezi izrade Zakona o inkluzivnom dodatku. Jedna od glavnih tema sastanka bila je sustavno financiranje udruga i saveza osoba s invaliditetom. Ministarstvo je zatražilo mišljenje na Prijedlog zakona o financiranju saveza i udruga osoba s invaliditetom od Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva te Vladinog ureda za udruge.

RADNI SASTANAK U SABORU

Saborska zastupnica Ljubica Lukačić, u četvrtak 21. ožujka, povodom kampanje „Tjedan dana s invalidima rada“ primila je izaslanstvo Hrvatskog saveza udruga invalida rada

Delegaciju invalida rada predvodili su predsjednik HSUIR-a Josip Petrač te izvršni direktor Saveza Leke Sokolaj, zajedno s čelnicom Udruge invalida rada Zagreba Nadom Vorkapić i predsjednicom Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih Jadrankom Krstić.

Na samom početku sastanka predstavnici HSUIR-a ukazali su na brojne probleme s kojima se susreću invalidi rada tijekom vještačenja i mogućnosti ulaganja žalbe na nalaz i mišljenje vještaka, na što je saborska zastupnica Lukačić informirala sugovornike da se sustav utvrđivanja invaliditeta privodi kraju, što znači da bi uskoro osobe s invaliditetom u Republici Hrvatskoj trebale dobivati od Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo dokument kojim će moći dokazati status osobe s invaliditetom, a oni nezadovoljni moći će uložiti žalbu.

Vezano za osobne invalidnine, svi nazočni su se usuglasili da ona nije socijalna naknada te da će se u novom Zakonu o socijalnoj skrbi osobna invalidnina biti oslobođena svih cenzusa.

Predstavnici Saveza još jednom su istaknuli kako je donošenje Zakona o financiranju saveza i udruga osoba s invaliditetom izuzetno važno za opstanak udruga i saveza. Lukačić je na kraju obećala da će i dalje činiti sve kako bi se zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj uskladio s novim načinom vještačenja.

RADNI SASTANAK U INA -

INDUSTRIJI NAFTE

Predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada održali su radni sastanak u INA - Induistriji nafte kako bi zajedničkim aktivnostima potaknuli zapošljavanje osoba s invaliditetom te senzibilizirali javnost

U petak 22. ožujka povodom kampanje „Tjedan dana s invalidima rada“, predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada Leke Sokolaj, izvršni direktor, Ivica Lazić, predsjednik Nadzornog

odbora, Nada Vorkapić, predsjednica Udruge invalida rada Zagreba, Ante Škulić, predsjednik Udruge invalida rada Rijeka, Ivan Moguš, predsjednik Udruge invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Duga Resa sa suradnicom iz 8. Centra znanja Jadrankom Krstić, predsjednicom Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih održali su radni sastanak u INA – Industrija nafte.

Radni sastanak je imao za cilj upozoriti na opće i posebne probleme invalida rada te moguće prijedloge rješavanja istih. Direktorica INA Razvoja i obrazovanja predstavila je prikaz rada kompanije INA d.d. u području raznolikosti i uključivanja. Filozofija kompanije je da bez obzira na različitost svi zaposlenici budu uključeni u radnu okolinu.

Hrvatski savez udruga invalida rada predstavio je svoje aktivnosti i djelovanje u području zapošljavanja osoba s invaliditetom. Savez je izrazio želju za reaktivacijom Udruge invalida rada - INA.

RADNI SASTANAK S UDRUGOM INVALIDA RADA GRADA OSIJEKA

U sklopu kampanje "Tjedan dana s invalidima rada" održan je radni sastanak s Udrugom invalida rada grada Osijeka

S ovom Kampanjom željeli smo upozoriti javnost na opće i posebne probleme invalida rada te ponuditi moguća rješavanje istih. Također, željeli smo ostvariti suradnju i povezivanje s tijelima državne uprave koji su nadležni za provedbu javnih politika koje su bitne za invalide rada. Osim na državnoj razini cilj Kampanje bio je približiti se i lokalnoj upravi posredstvom udruge invalida rada. Završni dan Kampanje održan je radni sastanak HSUIR-a s Udrugom invalida rada grada Osijeka. Hrvatski savez udruga invalida rada predvodio je predsjednik Josip Petrač i izvršni direktor Leke Sokolaj, dok je Udrugu te njeni djelovanje predstavila Zvjezdana Šagodić sa suradnicima.

Milijarda ustaje protiv nasilja nad ženama i djevojčicama - #prekinimošutnju2019.***Republika Hrvatska sedmu godinu zaredom pridružila se sudjelovanju u svjetskoj kampanji
"Milijarda ustaje protiv nasilja nad ženama i djevojčicama"***

Kampanja „Milijarda ustaje protiv nasilja nad ženama i djevojčicama/One Billion Rising Revolution“ je tijekom godina prerasla u pokret, a akcije se provode u više od 200 zemalja u svijetu. Brojne organizacije i ženske udruge, koje se bave zaštitom i promicanjem ženskih ljudskih prava, a među kojima je i SOIH – Mreža žena s invaliditetom, trude se različitim akcijama upozoriti na nasilje nad ženama.

Nakon što je prošlog tjedna, 14. veljače – na Valentino, u pet do dvanaest sati, na Markovom trgu u Zagrebu održana akcija #prekinimošutnju čitanjem nekoliko svjedočanstava žena prikupljenih u RODA-ma te zahtjeva, kojom se željelo podsjetiti i Vladu na obećanje dato Udrizi Rodi u vezi Rezolucije o ženskom zdravlju, sutradan se akciji pridružio iHrvatski savez udruga invalida rada – HSUIR.

Valentina, Nataša i Ivana kao predstavnice HSUIR-a te Marina, korisnica osobne asistencije preko HSUIR-a, čitale su u Knjižnici Staglišće svjedočanstva žena koje su preživjele nasilje u zdravstvenim ustanovama.

Leke Sokolaj, izvršni direktor u HSUIR-u, sudjelovao je kao muškarac i pravnik u čitanju svjedočanstava i jednostavno nije mogao sakriti zgražanje. Dirnule su ga vidljivo riječi žena koje su prošle nasilje po bolnicama, pogotovo one koje su prošle operacije i različite postupke bez anestezije, često puta uz vrijedanje osoblja.

- Navedena kampanja rezultirala je da se konačno prekinula šutnja. Svjedoci smo da se čak i u Saboru raspravljalo o nasilju nad ženama. Što se tiče mene kao pravnika i voditelja SOS telefona zajedno sa Šteficom Roginić, posebno moram naglasiti da je nasilje nad osobama s invaliditetom, nad ženama, dvostruko teže i uvjetovano je teškim fizičkim stanjem. Iz tog razloga sam sadržaj različitih oblika nasilja je takav da je i meni narušio zdravstveno stanje, uglavnom pojedinosti takvih slučajeva. Smatram da posebno trebamo обратити pažnju na institucionalno nasilje, jer ono je poglavito teži oblik budući žrtve imaju povjerenje u njih, a na kraju dožive strašna razočarenja - rekao je Sokolaj.

Na različitim lokacijama u gradu žene i muškarci čitali su svjedočenja žena prikupljena kampanjom #prekinimošutnju, a sve kako bi se prekinula šutnja o institucionalnom nasilju nad ženama. Bila je to prilika da žene (i muškarci), koji prije podne rade i/ili ne mogu prisustvovati akciji, sudjeluju u čitanju svjedočanstava ispred ambulanti, sudova, knjižnica, trgovina, ili gdje žele i mogu. Da bismo spriječili nasilje nad ženama, moramo prepoznati i povezivati nasilje u svim njegovim oblicima: uz fizičko, seksualno ili psihičko nasilje, a svjedočimo i sustavnom ekonomskom, političkom i socio-kulturalnom nasilju. Prošle godine zagovarale smo ratifikaciju Istanbulske konvencije, a godinu dana kasnije svjedočimo novim ubojstvima žena, pokušajima ubojstava, premlaćivanju i neadekvatnom kažnjavanju zlostavljača, napadima na reproduktivna prava žena, kiretažama bez anestezije, trgovanju ženama, seksizmima... Svakodnevno smo svjedoci institucionalnom nasilju: pravosude, socijalne službe, zdravstvene i obrazovne ustanove ne djeluju u cilju sprječavanja nasilja, a Konvencija se ne provodi. Stoga želimo podsjetiti na akciju #prekinimošutnju, kojom su žene progovorile o nasilju u zdravstvenim institucijama i zahtijevat ćećemo da prestanu svi oblici nasilja nad ženama u zdravstvenim institucijama o kojemu su žene progovorile tijekom akcije #prekinimošutnju.

GOSTOVANJE NA Z1

U emisiji "Isli smo" na Z1 televiziji 04. travnja 2019. godine gostovala je Marica Mirić, dopredsjednica HSUIR-a, Leke Sokolaj, izvršni direktor HSUIR-a te Ivana Znaor, stručna suradnica. Emisiju možete pogledati na web stranici HSUIR-a

XIII. PROŠIRENA SJEDNICA**PREDSJEDNIŠTVA I****NADZORNOG ODBORA**

Temeljem članka 28. i 29. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada održana je XIII. sjednica Predsjedništva HSUIR-a. Predsjedništvo je upoznato s Odlukom o dodjeli odlikovanja Reda Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske Josipu Petraču za iznimno doprinos u promicanju prava i položaja invalida rada i osoba s invaliditetom te dugogodišnji doprinos sportu i sportskoj rekreaciji osoba s invaliditetom.

Predsjedništvo je raspravljalo o reviziji poslovanja temeljnih udruga te o načinu pomoći temeljnim udrugama u radu. Izvršni direktor HSUIR-a iscrpljeno je izvjestio Predsjedništvo o projektima i programima u uvom razdoblju.

XII. PROŠIRENA SJEDNICA PREDSJEDNIŠTVA I NADZORNOG ODBORA

29. ožujka 2019. godine održana je sjednica Nadzornog odbora te proširena sjednica Predsjedništva HSUIR-a

Na sjednici Nadzornog odbora HSUIR-a pregledano je cijelokupno Izvješće o radu i Financijsko izvješće za 2018. godinu. Nadzornom odboru dano je na uvid cijelokupno poslovanje HSUIR-a.

Nadzorni odbor utvrdio je sljedeće:

- knjigovodstvo Saveza vodi se po kontnom planu i propisima za neprofitne organizacije
- sva dokumentacija uredno se vodi sukladno zakonskim propisima
- HSUIR uredno dostavlja nadležnim institucijama svu potrebnu dokumentaciju o izvršavanju programa/projekata.

Nakon Nadzornog odbora održana je proširena sjednica Predsjedništva HSUIR-a. Predsjedništvo je jednoglasno usvojilo i pohvalilo Izvješće o radu HSUIR-a za 2018. godinu. Na sjednici Predsjedništva podneseno je izvješće kampanje „Tjedan dana s invalidima rada“ Predsjedništvo je iscrpljeno izvješteno o provedbi projekata i programa koje provodi HSUIR.

XIV PROŠIRENA SJEDNICA PREDSJEDNIŠTVA I NADZORNOG ODBORA

27. rujna 2019. godine održana je proširena sjednica Predsjedništva HSUIR-a i Nadzornog odbora. Temeljem članka 28. i 29. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada održana je XIV. sjednica Predsjedništva HSUIR-a. Predsjedništvo je raspravljalo o analizi stanja i rada temeljnih udruga HSUIR-a. Predsjedništvo je iscrpljeno izvješteno o projektima i programima u tromjesečnom razdoblju.

XV. PROŠIRENA SJEDNICA PREDSJEDNIŠTVA I NADZORNOG ODBORA

12. prosinca 2019. godine održana je proširena sjednica Predsjedništva HSUIR-a i Nadzornog odbora. Temeljem članka 28. i 29. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada održana je XV. sjednica Predsjedništva HSUIR-a. Predsjedništvo je raspravljalo o analizi stanja i rada temeljnih udruga HSUIR-a. Predsjedništvo je dobilo iscrpno izvješće o projektima i programima za 2019. godinu.

2020.

KAMPANJA

#Tjedan dana s invalidima rada

16. – 22. ožujak 2020. godine

1 dalje s ružom...

A graphic design for a campaign. It features a blue and light blue geometric background. In the bottom left corner, there is a stylized illustration of a red rose with green leaves. Below the rose, a small red banner contains the text "1 dalje s ružom...". To the right of the rose, the year "2020." is written in large white letters. Underneath "2020.", the word "KAMPANJA" is written in a smaller white font. Below that, the hashtag "#Tjedan dana s invalidima rada" is written in a larger white font. At the bottom, the dates "16. – 22. ožujak 2020. godine" are written in a white font.

TREĆA KONFERENCIJA ZA ŽENE S INVALIDITETOM

U organizaciji SOIH – a i SOIH –Mreža žena s invaliditetom održana je u Zagrebu, 18. prosinca treća konferencija za žene s invaliditetom „Nasilju- NE i NE“. Na Konferenciji su sudjelovale žene s invaliditetom, različitih oštećenja i dobi iz svih krajeva Hrvatske. U uvodnom dijelu nazočne su pozdravili predsjednik SOIH-a dr. Zorislav Bobuš, dopredsjednica Marica Mirić dok je Gordana Jurčević, predsjednica SOIH Mreže žena s invaliditetom predstavila rad Mreže.

Izlaganje na temu Žene s invaliditetom – suzbijanje seksualnog nasilja održala je Anka Slonjšak, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom te je između ostalog istaknula slijedeće:

U svom desetogodišnjem radu upozoravali smo nadležne institucije na položaj žena sa invaliditetom kao žrtve nasilja odnosno njihov višestruko diskriminirajući položaj, zalažeći se da se kroz zakonodavne i druge inicijative implementiraju načela Konvencije o pravima osoba s invaliditetom u hrvatsko zakonodavstvo. Ujedno smo se obraćali institucijama preporukama o potrebi ratificiranja Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulска konvencija) vjerujući da Konvencija svojom nadzakonskom snagom može doprinijeti prevenciji svih oblika nasilja nad ženama, posebno nad ženama s invaliditetom, kako bi žene koje su preživjele nasilje ostvarile učinkovitu pravnu zaštitu i mogle nastaviti svoj život bez nasilja. Istanbulска konvencija je, uz Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom, važan pravni mehanizam u borbi protiv nasilja nad ženama s invaliditetom. Niz aktivnosti je poduzeto i predloženo u svrhu izmjene propisa – usvojeno oko 30%. Najčešći nedostaci sustavnih rješenja proizlaze iz nerazumijevanja i neprepoznavanja žena s invaliditetom kao ranjive skupine, potrebne podrške koja proizlazi sukladno vrsti, obliku i drugim specifičnostima pojedinih oštećenja odnosno invaliditeta te neprimjerenih sankcija.

Kao posebnu aktivnost ističemo anketno ispitivanje koje je provedeno 2015. godine o pristupačnosti skloništa/savjetovališta za osobe sa invaliditetom

- Ispitanici: 16 organizacija (udruga, domova, sigurnih kuća),
- Rezultat: 4 (27%) skloništa pristupačna, 3 (20%) djelomično, dok 8 (53%) skloništa ne zadovoljava standarde.
- Ukupno 6 (67%) savjetovališta nema elemente pristupačnosti, dok su samo 2 (22%) savjetovališta pristupačna za OSI i osobe smanjene pokretljivosti.
- Razlozi nepotpune pristupačnosti: nedostatak finansijskih sredstava, prostori su u građevinama koja su zaštićena kulturna dobra, ili su starogradnja ili su u najmu jedinica lokalne ili regionalne samouprave.
- Problem: nekontinuiran i nesustavan izvor financiranja

Danas nakon 4. godine situacija nije znatno bolja. Jedino što je bolje da imamo nova skloništa/sigurne kuće, ali i dalje upitnost je koliko su pristupačne. Osim navedenog istaknula je slijedeće preporuke:

- Nužnost edukacije na svim razinama
- Komuniciranje i uvažavanje specifičnosti različitosti oštećenja
- Osnaživanje žena s invaliditetom i prepoznavanje nasilja
- Uspostava palete usluga u svrhu skrbi i podrške ženama s invaliditetom, posebice u postupku protiv počinitelja
- S obzirom na dugotrajnost sudskih postupaka
- psihološka podrška
- finansijska skrb
- osiguravanje pristupačnog stambenog prostora uz osiguravanje potrebne razine podrške u obliku osobne asistencije kao i medicinskih usluga, ovisno o potrebama
- Nužnost međuresorne suradnje
- Nužnost suradnje s civilnim društvom

Na Konferenciji su prikazani rezultati Kampanje 16 dana aktivizma protiv rodno uvjetovanog nasilja i predstavljena je knjiga ‘Prestanak prisilne sterilizacije žena i djevojaka s invaliditetom’. U popodnevnom dijelu govorilo se o spolnom i reproduktivnom zdravlju, pravnoj legislativi u zaštiti žena žrtava nasilja, procijeni potreba žrtve sa posebnim mjerama zaštite te je održana radionica na temu „Ljubav i seksualnost nisu tabu teme“.

PUT DO ODRŽIVOG ZAPOŠLJAVANJA OSOBA S INVALIDITETOM

Od 25. do 26. studenoga 2019. godine u Zagrebu je održana prva međunarodna konferencija na temu "Put do održivog zapošljavanja osoba s invaliditetom" u organizaciji Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, a pod pokroviteljstvom Ministarstva rada i mirovinskog sustava

Prvo izdanje konferencije okupilo je, osim velikog broja zainteresiranih sudionika, vodeće osobe i stručnjake iz područja vještačenja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom iz zemlje i svijeta. Program konferencije je omogućio sveobuhvatan pogled u profesije, ponudio nova rješenja za stvarne poslovne izazove, podučio novim trendovima, te pružio potrebne informacije na nacionalnoj i međunarodnoj razini na jednom mjestu. Prvog dana održavanja konferencije kroz panel rasprave naglasak je stavljen na povezanost sustava ključnih za ostvarivanje prava osoba s invaliditetom u području zapošljavanja potrebi intenzivnije i usklađenije suradnje u budućnosti, te ujednačavanje kriterija vještačenja. O ovim temama govorili su: Marija Knežević Kajari, pomoćnica ministra u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, Ante Lončar, ravnatelj Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Damira Benc,

ravnateljica Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Marica Mirić, dopredsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, Franz Wolfmayr, Europsko udruženje pružatelja usluga za osobe s invaliditetom iz Austrije, Biserka Kozjak, korisnik usluge vještačenja, Marijana Dumančić, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Nicole Schnell, Atrium Gpe, Njemačka i Đurđica Blažinkov-Živković, pomoćnica ravnateljice za vještačenje iz Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Drugog dana konferencije Jasenka Sučec, pomoćnica ravnateljice za profesionalnu rehabilitaciju iz Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, predstavila je razvoj sustava profesionalne rehabilitacije u Republici Hrvatskoj i smjer u kojem se mora razvijati s ciljem održivog zapošljavanja osoba s invaliditetom. O ranim počecima profesionalne rehabilitacije i izazovima u ovom području te prijedlozima za poboljšanje ovog sustava govorili su Marija Bubaš, pomoćnica ravnatelja za medicinu rada i voditeljica Službe za medicinu rada, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Manda Knežević, predsjednica Hrvatskih udruga paraplegičara i tetraplegičara, Bojana Dražić, Centar za profesionalnu rehabilitaciju Zagreb i Ingrid Pammer, BBRZ – Centar za strukovno obrazovanje i rehabilitaciju, Austrija.

Ulazak i zadržavanje osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada bili su tema posljednje panel rasprave na kojoj se govorilo o izazovima s kojima se susreću osobe s invaliditetom tijekom zapošljavanja i radnog vijeka, samozaposlene osobe s invaliditetom, mogućnostima i potrebi fleksibilnijih oblika rada, potrebi podrške za osobe s invaliditetom na radnom mjestu i poslodavcima koji zapošljavaju osobe s invaliditetom s ciljem intenzivnijeg uključivanja osoba s invaliditetom u svijet rada. O ovoj temi i svojim iskustvima govorili su Marijana Đuzel, direktorica Upravljanja ljudskim potencijalima i organizacijom, Ericsson Nikola Tesla d.d., Martina Sajko Olovec, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Marina Habjanec, Obrt za proizvodnju ukrasnih predmeta KLIK, Franz Wolfmayr, Europsko udruženje pružatelja usluga za osobe s invaliditetom, Austria i Alen Kolar, pomoćnik ravnateljice za zapošljavanje iz Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na konferenciji je naznačio Leke Sokolaj, izvršni direktor.

XXIV. HRVATSKI SIMPOZIJ OSOBA S INVALIDITETOM

XXIV. hrvatski simpozij osoba s invaliditetom održao se 21. i 22. listopada 2019. godine u Zagrebu, Hotel Aristos, pod pokroviteljstvom predsjednice RH Kolinde Grabar Kitarović, Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i Grada Zagreba

XXIV. Hrvatski simpozij osoba s invaliditetom s međunarodnim sudjelovanjem, održan je 21. i 22. listopada 2019. u Hotelu Aristos u Zagrebu u organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH, Zavoda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i Grada Zagreba, a pod pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović, Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i gradonačelnika Grada Zagreba Milana Bandića. Tema ovogodišnjeg Simpozija bila je **“Konvencija UN o pravima osoba s invaliditetom” – globalni ciljevi održivog razvoja do 2030., zapošljavanje na otvorenom tržištu rada i usluge osobnih pomagača**. Na Simpoziju je sudjelovalo više od 200 predstavnika nacionalnih saveza i udruga osoba s invaliditetom iz cijele RH, predstavnika ministarstava, gradske uprave te različitih institucija. U radu Simpozija sudjelovali su i predstavnici europskih organizacija osoba s invaliditetom te predstavnici ministarstva i nacionalnih saveza nekih europskih država.

ZAKLJUČCI**24. HRVATSKOG SIMPOZIJA OSOBA S INVALIDITETOM S MEĐUNARODNIM
SUDJELOVANJEM**

Sudionici 24. hrvatskog simpozija osoba s invaliditetom s međunarodnim sudjelovanjem o temi Konvencija UN o pravima osoba s invaliditetom – globalni ciljevi, zapošljavanje i osobe s invaliditetom održanog 21. i 22. listopada u Zagrebu usvojili su sljedeće zaključke:

1. Uzimajući u obzir da Konvencija UN o pravima osoba s invaliditetom (KPOSI) u člancima 4.3. i 33.3. jasno utvrđuje obvezu država potpisnica da se u razvoju i primjeni zakona i politika u provedbi KPOSI i u drugim procesima donošenja odluka koje se odnose na osobe s invaliditetom, aktivno uključe i savjetuju osobe s invaliditetom, kao i djeca s teškoćama u razvoju, putem reprezentativnih udruga. Za poticanje primjene i praćenje provođenja KPOSI nužno je **sustavno financirati osnovnu djelatnost** reprezentativnih saveza i udruga.
2. Naglašavajući potrebu uvođenja kompenzacijskog novca za uvećane troškove života djece s teškoćama u razvoju/ osoba s invaliditetom uzrokovan neprilagođenošću zajednice sudionici Simpozija zahtijevaju što hitnije **donošenje Zakona o inkluzivnom dodatku**, s naglaskom da isti ne smije ovisiti o dohodovnom i imovinskom cenzusu.
3. Cijeneći uključenost predstavnika osoba s invaliditetom u Radnu skupinu za donošenje **Zakona o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora** te zajednički kontinuitet rada na njegovoj primjeni SOIH će zajedno sa savezima uključenim u 8. Centar znanja, ostalim svojim članicama i koaličijskim partnerima poticati njegovu primjenu kako bi se osobama s invaliditetom učinili dostupnim svi sadržaji tijela javnoga sektora. Na Međunarodni dan osoba s invaliditetom - 3. prosinca 2019. održat će **Konferenciju o primjeni Zakona** i u suradnji sa Središnjim državnim uredom za razvoj digitalnog društva i Povjerenikom za informiranje predstaviti minimalne standarde digitalne pristupačnosti, sadržaj edukacija i alate za provjeru pristupačnosti.
4. Izražavajući zadovoljstvo s postignućima vezanim uz primjenu Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom Pokret osoba s invaliditetom podržava potrebu **unapređenja sustava vještačenja** stoga će SOIH u svibnju 2020. u suradnji sa Zavodom za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, uz podršku Europskog foruma osoba s invaliditetom održati Konferenciju te utvrditi zajedničke smjernice svih zemalja Europe vezane za vještačenje osoba s invaliditetom.
5. Ističući činjenicu da se osobe s težim invaliditetom kontinuirano pritužuju pravobraniteljici za osobe s invaliditetom i savezima na potrebu **uvodenja radnog asistenta** SOIH će u ožujku 2020. u suradnji sa Zavodom za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, uz podršku Europskog foruma osoba s invaliditetom, održati Konferenciju na kojoj će se prikazati iskustva drugih europskih zemalja vezana za vještačenje. Pilot istraživanje Zavoda i zaključci Konferencije poslužit će za definiranje uloge, opsega rada i načina uključivanja u radni proces radnog asistenta.
6. Uvažavajući formiranje Jedinstvenog tijela vještačenja koje donosi vrlo opsežan dokument „Nalaz i mišljenje o razini i stupnju invaliditeta“ još uvijek nije u cijelosti utvrđeno **tko je osoba s invaliditetom**, a što je preduvjet za ostvarivanje prava iz različitih sustava.

7. Uzimajući u obzir da je projektno financiranje usluge osobne asistencije pokazalo da usluga značajno doprinosi unapređenju kvalitete života osoba s invaliditetom i njihovih obitelji traži se žurno **donošenje Zakona o osobnim pomagačima i podzakonskih akata** kojima će se regulirati usluge osobnog asistenta, tumača hrvatskoga znakovnog jezika i stručnih komunikacijskih posrednika, intervenora i videćeg pratitelja za slijepu osobu.
8. Uzimajući u obzir da je usluga osobne asistencije radno i komunikacijski zahtjevan odnos između korisnika usluge osobnog asistencije i osobnog asistenta i obitelji, naglašava se **potreba provođenja edukacije** prilikom uključivanja osobnih asistenata i inovacija znanja.
9. Imajući na umu da su seksualna i reproduktivna prava osoba s invaliditetom još uvijek tabu tema, a uz to problem predstavlja i pristupačnost zdravstvenih usluga, kao i dijagnostičkih uređaja za pregled, zahtjeva se **hitno provođenje edukacije zdravstvenih djelatnika o specifičnostima pojedine vrste invaliditeta**. SOIH – Mreža žena s invaliditetom također zahtjeva da se izdvoje sredstva za edukacije žena s invaliditetom i njihovo ospozobljavanje za edukatorice i trenerice.
10. Priznajući posebnu važnost **Nacionalne strategije za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom 2017.-2020.** za unapređenje kvalitete života osoba s invaliditetom i primjenu KPOSI naglašava se potreba ispunjavanja **obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave** koja nemaju izrađene **lokalne strategije** kroz programe u svrhu izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom da su dužna izraditi iste. Zadužuje se SOIH da provede anketu u svim gradovima i općinama kako bi se doabile informacije jesu li izrađene županijske, gradske i općinske strategije te osnovana povjerenstva koja sudjeluju u izradi i prate provedbu istih.
11. Ističući činjenicu da ne postoji **sustavna podrška roditeljima s invaliditetom** zahtjeva se unapređenje zakonodavnog okvira.
12. Poštjući napore da se, za razliku od Milenijskih ciljeva do 2015. perspektiva osoba s invaliditetom uključi u Ciljeve održivog razvoja - Agenda 2030 SOIH će povodom 3. prosinca tiskati Drugo izvješće o ljudskim pravima Evropskog foruma osoba s invaliditetom (EDF) i zajedno s ostalim dionicima **djelovati na primjeni Agende 2030 čiji je moto „ne izostaviti nikoga”**.
13. Priznajući značaj donošenja **Strategije Ujedinjenih naroda o uključivanju osoba s invaliditetom** i cijeneći napor Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku koje ju je prevelo, SOIH će udrugama dostaviti Strategiju koja je primjer dobre prakse jer obvezuje sva tijela UN-a, tijela na regionalnoj razini i urede izvjestitelja zemalja na zapošljavanje osoba s invaliditetom i **poticati primjenu modela u RH**.

XIII. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O STATUSU I PRAVIMA OSOBA S INVALIDITETOM

U okviru kampanje „Djelujmo zajedno“, a u organizaciji Koordinacijskog odbora udruženja i saveza osoba s invaliditetom Unsko-Sanskog kantona od 30. do 31. listopada 2019. godine u Sanskom Mostu započela je dvodnevna XIII. Međunarodna konferencija o statusu i pravima osoba s invaliditetom. Cilj Konferencije bio je sagledati današnji status i prava osoba s invaliditetom te iznaći način kako unaprijediti položaj osoba s invaliditetom u Bosni i Hercegovini. Konferencija se odvijala u ozračju akcije nazvane „Uz zid“ koju provodi Koordinacijski odbor udruženja i saveza osoba s invaliditetom Unsko-Sanskog kantona. Tom akcijom želi se ukazati na diskriminacijski odnos aktualnih vlasti u Unsko-sanskom kantonu prema udrugama i savezima osoba s invaliditetom. Tijekom Konferencije održano je niz predavanja o statusu, položaju i pravima osoba s invaliditetom. Na Konferenciji su sudjelovali predstavnici brojnih udruga osoba s invaliditetom iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Slovenije, Srbije i Makedonije.

Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na Konferenciji je sudjelovao Leke Sokolaj, izvršni direktor te je nazočne educirao o razlici između ugovora o dosmrtnom i ugovora o doživotnom uzdržavanju.

KAMPANJA ZA DIGITALNU PRISTUPAČNOST

U okviru Europskog tjedna mobilnosti, na Cvjetnom trgu u Zagrebu 22. rujna 2019. godine, predstavljen je Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora. Kampanja je održana u sklopu Europskog tjedna mobilnosti povodom stupanja na snagu Zakona o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora 23. rujna 2019. godine. U kampanji su sudjelovali Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva u suradnji s Uredom povjerenika za informiranje te 8. Centar znanja za društveni razvoj. Kampanji je cilj promovirati pravo na digitalnu pristupačnost. Važno je naglasiti kako će se osiguranjem standarda pristupačnosti povećati transparentnost tijela javne vlasti, jer će informacije koje proaktivno objavljaju tijela javne vlasti biti dostupnije osobama s raznim oblicima smetnji (vizualnim, auditivnim, motoričkim, kognitivnim). Osim jačanja inkluzivnosti, povećana pristupačnost sadržaja doprinjet će većoj učinkovitosti ostvarenja prava na informaciju, ali i drugih prava koja se ostvaruju korištenjem informatičkih tehnologija. Podsjetimo, u Europskoj uniji donesena je Direktiva 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora s ciljem da se olakša pristup javnim uslugama i informacijama koji će pomoći svim korisnicima u svakodnevnom životu, pružiti široki spektar informacija i usluga na internetu koje su ključne za javnost i osigurati bolju kvalitetu života odnosno veću digitalnu uključenost. Navedena Direktiva transponirana je u nacionalno zakonodavstvo kroz Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora (**NN 17/2019**).

PRISTUPAČNOST MREŽNIH STRANICA I PROGRAMSKA RJEŠENJA TIJELA JAVNOG SEKTORA

U rujnu ove godine za javna tijela čije su mrežne stranice izrađene poslije 23. rujna 2018. stupa na snagu Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora. Za sva ostala tijela primjena ovog Zakona započinje 23. rujna 2020. godine. U Republici Hrvatskoj 23. rujna 2019. godine za javna tijela čije su mrežne stranice izrađene poslije 23. rujna 2018. stupa na snagu Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora (Narodne novine, 17/19). Za sva ostala tijela primjena ovog Zakona započinje 23. rujna 2020. godine. Na taj način hrvatsko zakonodavstvo preuzima Direktivu (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. godine o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora (SL L 327, 2. 12. 2016. Cilj donesene Direktive je ostvarivanje usklađenog djelovanja kako bi se osiguralo da su digitalni sadržaji u potpunosti dostupni osobama s invaliditetom, kako bi se pružila bolja kvaliteta života i putem lakšeg pristupa javnim uslugama i kulturnim sadržajima. To konkretno znači da će primjena standarda osigurati izgled i funkcije mrežnih stranica koje će biti prilagođene osobama s invaliditetom na način da su zadovoljena načela: mogućnost opažanja – korisnici moraju moći vidjeti podatke koji se prikazuju (ne mogu biti nevidljivi svim njihovim osjetilima), operativnost – korisnici moraju moći upravljati sučeljem (sučelje ne može zahtijevati interakciju koju korisnik ne može izvršiti), razumljivost – korisnici moraju moći razumjeti informacije, kao i rad korisničkog sučelja (sadržaj ili operacija ne smiju biti izvan njihova razumijevanja) i stabilnost – korisnici moraju moći pristupiti sadržaju uz sav razvoj tehnologije (bez obzira na razvoj tehnologija, sadržaj bi trebao ostati jednako dostupan). Nadzor nad provedbom ovog Zakona obavlja Povjerenik za informiranje, a Zakonom se propisuju novčane kazne za prekršajno odgovorno tijelo javnog sektora i za odgovornu osobu.

Konferencija Civilno društvo 2030.: HR-EU_Euro-Mediteran

Svečano otvorenje započelo je 23. listopada uvodnim pozdravima ministra regionalnog razvoja i fondova Europske unije Marka Pavića, ravnateljice Ureda za udruge Vlade RH Helene Beus, predsjednika Upravnog odbora Nacionalne zaklade Dražena Vikić- Topića i upraviteljice Nacionalne zaklade Cvjetane Plavša-Matić.

Cilj Konferencije je postaviti osnovu za daljnji razvoj civilnoga društva u novom desetljeću – do 2030. godine kako u Republici Hrvatskoj tako i na razini Europske unije te na Euro-Mediteranu. Izazovi s kojima se susreću gotovo sve zemlje u Europi i međunarodnoj zajednici stavlju pred organizirano civilno društvo potrebu promišljanja vizije dalnjeg društvenog i ekonomskog razvoja te novih modela međusektorske suradnje koji će osigurati holistički pristup održivosti od lokalnih zajednica pa sve do planeta Zemlje.

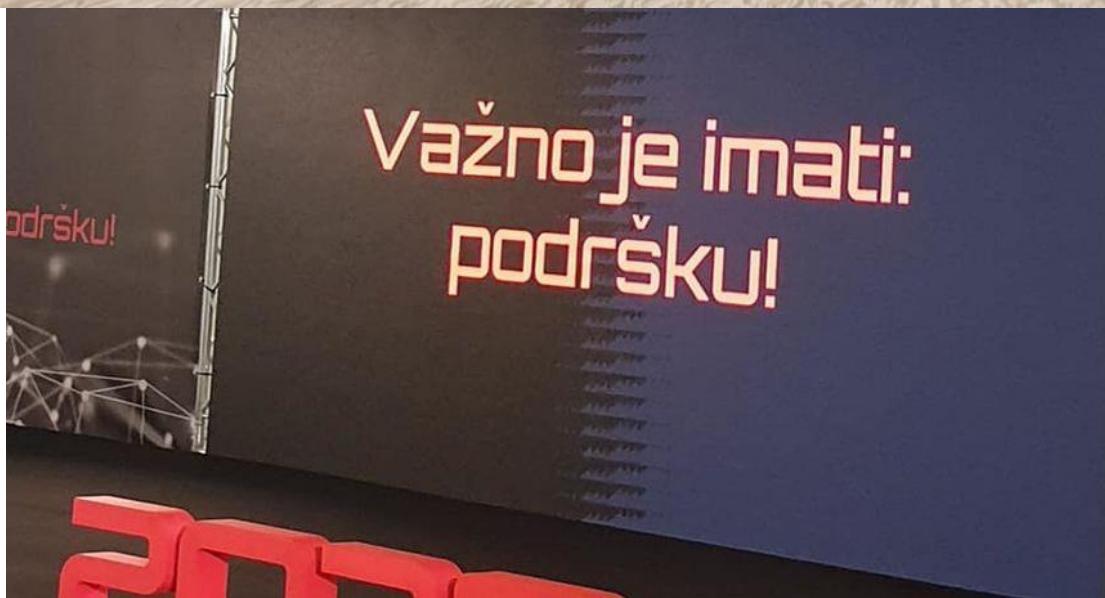
Poslije svečanog otvorenja uslijedili su uvodni paneli o budućnosti civilnoga društva, mogućnostima ESI fondova u novom razdoblju i potencijalima europskih programa mobilnosti o čemu su govorili: Marko Pavić, ministar regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Antonija Gladović, ravnateljica Agencije za mobilnost i programe EU te Đordana Barbarić, predsjednica udruge MoSt. Kraj prvog dana konferencije završio je umrežavanjem i povezivanjem sudionika Konferencije.

Drugi dan Konferencije počeo je uvodom upraviteljice Nacionalne zaklade Cvjetane Plavša-Matić o viziji razvoja civilnoga društva do 2030. godine, a nastavio se posebnim programom

izobrazbe te savjetovanjem o strateškom okviru za daljnji razvoj civilnoga društva te oblicima podrške civilnom društvu u idućem desetljeću.

Treći dan Konferencije nastavljen je posebnim programom izobrazbe nakon čega je održan plenarni završetak Konferencije na kojem se razgovaralo o zaključcima.

Na Konferenciji je sudjelovao i Hrvatski savez udruge invalida rada.

KOORDINACIJSKI SASTANAK 8. I 9. CENTRA ZNANJA

Koordinacijski sastanak 8. i 9. Centra znanja za društveni razvoj održan je od 20. do 22. ožujka 2019. godine u Zadru, u IMPACT-u – Europskom centru za međusektorsku suradnju.

Na sastanku koji je počeo u srijedu 20. ožujka, predstavnici Nacionalne zaklade su se osvrnuli na dosadašnju provedbu Razvojne suradnje te na nove mogućnosti suradnje u 2019. godini. Nakon uvodnih osvrta, predstavnici 8. i 9. Centra znanja prikazali su svoja postignuća u 2018. godini. Tijekom drugog dana održane su dvije radionice za predstavnike Centara znanja. Nives Ivelja i Slobodan Škopolja iz Udruge „MI“ iz Splita educirali su prisutne o sustavu kvalitete djelovanja u organizacijama civilnog društva, dok su Tamara Dabić i Zoran Cipek iz Makronove – ustanove za obrazovanje odraslih održali edukaciju o uspješnom prevladavanju stresnih situacija. Posljednjeg dana koordinacijskog sastanka predstavnici Centara znanja educirali su se o upravljanju vremenom, ciljevima i prioritetima. Završni dio sastanak održan je s vodstvom Zaklade na kojem su predstavljena unapređenja u provedbi Razvojne suradnje u slijedećem razdoblju.

KONFERENCIJA O USLUZI OSOBNE ASISTENCIJE

U organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske i Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom te u suradnji s Ministarstvom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, 05. veljače 2019. godine u Zagrebu je održana „Konferencija o usluzi osobne asistencije“. Cilj Konferencije bio je prikazati dosadašnja iskustva u provođenju usluge osobne asistencije i utvrditi preduvjete za pravni okvir prilikom izrade nacrta Zakona o usluzi osobne asistencije. Obzirom na neprocjenjivo iskustvo koje su udruge kao pružatelji usluge osobne asistencije stekli od 2006. do danas Konferencija je iznjedrila kvalitetne prijedloge za podlogu izrade zakonodavnog okvira. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku dalo je prikaz iskustva i razvoja projekta osobnog asistenta dok su SOIH, HUPT i OSIT prikazali iskustva provođenja usluge osobne asistencije. Dugogodišnji korisnik asistencije iznio je konkretnе prijedloge iz osobnog iskustva primjene ove usluge, a pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjsakje predstavila iskustva praćenja provedbe usluge osobne asistencije iz pozicije nezavisne institucije. Gosti iz Republike Slovenije prikazali su Zakon o osobnoj asistenciji koji je stupio na snagu 01. siječnja 2019. godine kao i način na koji se ocjenjuje broj potrebnih sati asistencije, detaljno propisanu proceduru procjene potreba i priznavanja prava, iskazano kroz vremensko trajanje potrebne podrške s utvrđenim minimalnim i maksimalnim satima potrebne podrške. Predstavnica Centra socijalnu skrb prikazala je prava i usluge iz područja socijalne skrbi. U poslijepodnevnim satima provedene su tri radionice od kojih su prvu moderirali korisnici usluge osobne asistencije, drugu osobni asistenti, a treću voditelji usluge osobne asistencije. Rasprave kroz radionice su potvrdile brojnepozitivne promjene u životu osoba s invaliditetom, ali i niz teškoća i neujednačenog postupanja u načinu na koji se ova iznimno važna usluga odobrava osobama s invaliditetom, a koji u mnogim slučajevima ne pokrivaju stvarne potrebe za ovim vidom podrške. Bez obzira na kontinuirano povećanje broja korisnika usluge osobne asistencije, na tisuće osoba s invaliditetom unatoč potrebi ne ostvaruje ovu uslugu. Sudionici radionica bili su iznimno aktivni te su svojim osvrtima iznijeli niz prijedloga od kojih će se formirati zaključci i preporuke za radne skupine. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na Konferenciji je sudjelovala poslovna tajnica Valentina Hojsak.

RAZUMNA PRILAGODBA U SUSTAVU ZDRAVSTVA

*U okviru kampanje „I dalje aktivne“
Zajednica saveza osoba s invaliditetom
Hrvatske u partnerstvu s
Pravobraniteljicom za osobe s
invaliditetom organizirala je skup
povodom Međunarodnog dana žena*

Arhitektonske i komunikacijske prepreke u dostupnosti zdravstvenih usluga, nepostojanje prilagođene medicinske opreme i pomagala, problemi komunikacije i udaljenost od zdravstvenih ustanova tek su neki od problema žena s invaliditetom.

Po podacima iz Registra Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u Republici Hrvatskoj je evidentirano 202.114 žena s invaliditetom. Njih 16.444 su djevojčice i djevojke u dobi do 18 godina, 75.781 ih je u radno aktivnoj dobi do 64 godine, dok ih je najviše - 109.886 starije od 65 godina. Najviše ih, 31 posto, živi u Zagrebu i Splitsko-dalmatinskoj županiji. Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom, Anka Slonjšak istaknula je da su brojne preporuke poslane na adresu Ministarstva zdravstva i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje te jedinica lokalne i područne samouprave, a odnose se na probleme kao što su nepostojanje kosina na ulazima, liftova, platformi... Posebnu pozornost, naglasila je Slonjšak, treba posvetiti preventivnim pregledima, naročito ginekološkom pregledu i pregledu dojki, na što je odaziv slab, nerijetko i zato što žene imaju problem pristupačnosti, ali i komunikacije sa zdravstvenim osobljem. Ured pravobraniteljica je u suradnji s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje krenuo u proces edukacije zdravstvenih djelatnika.

Koordinatorica Mreže žena s invaliditetom Marica Mirić poručila je kako je ponekad malo potrebno da se unaprijedi život žena s invaliditetom, a posebno je izdvojila probleme žena u ruralnim područjima. Istaknula je kako svi žele živjeti od svog rada, pa i osobe s invaliditetom i to im treba omogućiti. Usprkos prihvaćanju pojedinih preporuka i vidljivim pomacima, smatramo kako još uvijek postoji značajni prostor za unapređenje dostupnosti zdravstvenog sustava, zaključila je pravobraniteljica Slonjšak. Na skupu su svoja iskustva u sustavu zdravstva ispričale žene s intelektualnim oštećenjem, mišićnom distrofijom, gluhoćom, slijepoćom, tjelesnim invaliditetom, cerebralnom paralizom, multiplom sklerozom kako bi se vido sprkta barijera i problema. Zaključke sa skupa organizatori će predati Ministarstvu zdravstva jer Republika Hrvatska do 2021. godine mora poslati izvješće Odboru Ujedinjenih naroda kako bi postigli rezultate s kojima ćemo biti zadovoljni i mi i sustav – kazala je koordinatorica Mreže žena s invaliditetom, Marica Mirić. Hrvatski savez udruga invalida rada sudjelovao je na skupu.

50 GODINA SPORTSKOG DRUŠTVA INVALIDA "HRABRI"

Na Nacionalni dan invalida rada, 21. ožujka, Sportsko društvo invalida rada 'Hrabri' obilježilo je, u dvorani Tehnike u Zagrebu, svojih 50 godina postojanja, pod pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović i gradonačelnika Zagreba Milana Bandića

Cilj proslave bio je promocija postignuća Društva i podizanje svijesti o sportu i tjelesnim aktivnostima za osobe s invaliditetom. Naime, Društvo je osnovano sa ciljem okupljanja osoba s invaliditetom svih kategorija, ukazujući populaciji osoba s invaliditetom da će im sport i rekreacija u funkciji rehabilitacije pomoći u svakodnevnom prevladavanju životnih teškoća. Tijekom svih godina članovi Društva uspjeli su uspješnim radom i aktivnostima motivirati mnoge osobe s invaliditetom, pogotovo one koje su prošle Domovinski rat, da u svojim sredinama diljem Hrvatske osnuju sportske udruge osoba s invaliditetom. Neki od članova SDI-a Hrabri su sudionici i višestruki nosioci olimpijskih, svjetskih i europskih odličja i medalja. Predsjednik, osnivači i gosti održali su govore koji prikazuju važnost djelovanja i postojanja Hrabrih. Na svečanosti je predstavljena monografija kao pisani trag za sve buduće generacije i to zahvaljujući volonterskom radu: Marijana Anića, Ivana Ivica Lazića, Nikole Neralića, Josipa Petrača, Zorana Stojanovića, Roka Mikelina i Šime Mišure te suradnice u izradi monografije Valentine Hojsak. Za grafičko oblikovanje i tisk je zaslužan je URIHO Zagreb. Moderatorica proslave je bila Rosanda Tometić, a za glazbeni ugostaj pobrinula se opera pjevačica Marija Lešaja.

,Nije važno što je osoba s invaliditetom izgubila, nego što joj je preostalo“.

VI. SIMPOZIJ ZA VODITELJE UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM

Hrvatski savez udruga osoba s tjelesnim invaliditetom, u okviru trogodišnjeg programa "Zajedno u zajednici", organizirao je VI. Simpozij za voditelje udruga osoba s invaliditetom

Simpozij je održan u Zagrebu 20. i 21. svibnja 2019. godine s ciljem edukacije voditelja lokalnih udruga osoba s invaliditetom. VI. Simpozij svečano je otvorila saborska zastupnica Ljubica Luković. Usljedila su izlaganja predstavnika resornih ministarstava:

1. Regulacija radnog odnosa zaposlenika udruga osoba s invaliditetom (Irena Cvitanović, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava),
2. Pravilnik o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima (Sanja Horvatić, Ministarstvo znanosti i obrazovanja),
3. Doprinos udruga osoba s invaliditetom u razvoju izvaninstitucionalnih oblika skrbi/usluga (Zvjezdana Bogdanović, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku),
4. Izrada i donošenje Financijskog plana u organizacijama civilnog društva (Hajdica Filipčić, Ministarstvo financija).

Drugog dana Simpozija, 21. svibnja 2019. godine primjere dobre prakse predstavili su iz Zveze društava za cerebralno paralizo „Sonček“ iz Slovenije. Simpozij je završio s temom Prevencije sindroma sagorijevanja. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na Simpoziju je sudjelovala Valentina Hojsak.

ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INTELEKTALNIM TEŠKOĆAMA NA OTVORENOM TRŽIŠTU RADA

U četvrtak, 07. ožujka 2019. godine u Domu invalida Domovinskog rata, Hrvatski savez udruga osoba s intelektualnim teškoćama održao je konferenciju "Zapošljavanje osoba s intelektualnim teškoćama na otvorenom tržištu rada". Konferencijom se prikazalo sadašnje stanje zaposlenosti osoba s intelektualnim teškoćama, dosadašnji zakonodavni okvir, teškoće pri zapošljavanju osoba s intelektualnim teškoćama, ali i primjeri dobre prakse. Prikazani su i alternativni oblici radnih aktivnosti u suradnji s gospodarskim subjektima u udrugama članicama Hrvatskog saveza udruga osoba s intelektualnim teškoćama.

Na Konferenciji su sudjelovale osobe s intelektualnim teškoćama, roditelji i zakonski zastupnici, predstavnici ministarstava, ustanova i udruga osoba s invaliditetom. Konferenciji je ispred HSUIR-a prisustvovao izvršni direktor Leke Sokolaj.

20 GODINA HRVATSKE UDRUGE PARAPLEGIČARA I TETRAPLEGIČARA

Hrvatska udruga paraplegičara i tetraplegičara 25. listopada 2019. godine u zagrebačkom hotelu Aristos svečano je obilježila 20. obljetnicu svoga rada. Ispred članova, volontera, aktivista i gostiju, u pozdravnom dijelu nazočnima su se kratko obratili Ljubica Lukačić, saborska zastupnica, izaslanica predsjednika Sabora Gordana Jandrokovića i predsjednice RH Kolinde Grabar-Kitarović, Anka Slonjšak, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom, te gradonačelnik grada Zagreba Milan Bandić. Manda Knežević, predsjednica HUPT-a predstavila je djelokrug rada Saveza, projektne aktivnosti, statistiku te druge pokazatelje uspješnosti rada Saveza od 1999. do danas.

REZULTATI (NE)PODRŽAVAJUĆE OKOLINE

III. međunarodna znanstveno – stručna konferencija pod nazivom „Rezultati (ne)podržavajuće okoline“ održana je 21.

studenoga 2019. godine u organizaciji Hrvatskog saveza gluhoslijepih osoba „Dodir“, Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Tema konferencije je bila usvajanje jezika i važnost rane intervencije kod gluhe, nagluhe i gluhoslijepih djece te osiguravanje kvalitetne podrške u obrazovnom sustavu. Konferencijom se željelo osvijestiti osobe koje rade s gluhom, nagluhom i gluhoslijepom djecom, ali i širu javnost te sve zainteresirane koji dolaze u doticaj s ovom populacijom. Također, željelo se naglasiti koliko je bitno osigurati i unaprijediti inkluzivno okruženje za gluhe, nagluhe i gluhoslijepu djecu koju sustav zanemariva. Na konferenciji su sudjelovali odgajatelji, učitelji, prevoditelji u vrtiću, prevoditelji u nastavi, pedagozi, logopedi, fonetičari, edukacijski rehabilitatori, psiholozi, znanstvenici studenti te predstavnici civilnog društva. Hrvatski savez gluhoslijepih osoba "Dodir" ovim konferencijom obilježio je 25 godina uspješnog rada i djelovanja.

Rezultati (ne)podržavajuće okoline The results of (un)supportive environment

25. godina Hrvatskog saveza gluhoslijepih osoba Dodir

Povodom 25. godina postojanja i rada Hrvatskog saveza gluhoslijepih osoba Dodir u Zagrebu u Hotelu „I“ je 17. prosinca 2019. godine održana svečanost proslave ove velike i lijepе obljetnice.

Misija Hrvatskog Saveza gluhoslijepih osoba Dodir realizira se od 1994. godine kroz različite programe i projekte koji su osmišljeni kako bi pokrili sve potrebe gluhoslijepih osoba. Različitim radionicama (kreativne, dramske, edukacijske) nastoje zadovoljiti potrebe i želje gluhoslijepih osoba. Vizija je Dodira ustrajati u izvrsnosti u svemu što rade, te timskim naporima omogućiti gluhoslijepim osobama ostvarenje svojih osobnih potencijala vodeći se pri tome motom – da bismo postigli moguće, moramo pokušati učiniti nemoguće. Na svečanosti je prikazana interaktivna predstava kojom su članovi Dodira, sedam gluhoslijepih osoba, odgovarajući na pitanja omogućili pravi uvid u život i izazove u životu s kojima žive gluhoslijepi osobe. Također, tijekom svečanosti dodijeljena su i priznanja najzaslužnijim članovima, podupirućim članovima i tvrtkama koje prate aktivnosti Dodira.

Hrvatski savez gluholijepih osoba Dodir
u suradnji sa Muzejom grada Zagreba

POZIVNICA

Čast nam je i zadovoljstvo pozvati Vas na svečano otvorenje retrospektivne izložbe 'Moja priča', povodom 25. obljetnice Saveza Dodir i obilježavanja međunarodnog tjedna Helen Keller.

Petak, 28. lipnja 2019. u 18 sati, Opatička 20

Pod pokroviteljstvom
Ureda predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović,
Ministarstva demografije, obitelji, mladih i socijalne politike,
Ministarstva zdravstva, Ministarstva kulture i Grada Zagreba.

Izložba "Moja priča"

Izložba Moja priča je postavljena u Muzeju grada Zagreba u povodu 25 godina Hrvatskog saveza gluholijepih osoba DODIR. Izložba Moja priča održava se u obilježavanju tjedna Helen Keller - gluholijepi žene koja je postala inspiracija i dobar primjer upornosti u svladavanju tjelesnih nedostataka.

Na izložbi Moja priča možemo vidjeti i opipati radove gluholijepih autora Ivana i Mladena Vrućine, Marijana Jurenca i Dušana Došenovića. Izložba postavljena u Muzeju grada Zagreba povodom 25 godina Hrvatskog saveza gluholijepih osoba DODIR rezultat je suradnje Muzeja i Saveza, a cilj joj je pridonijeti toleranciji među ljudima, uvažavanju različitosti, približavanju muzeja što širem krugu društvenih skupina i uključivanje muzeja u život zajednice. Izložba je otvorena u sklopu Javne kampanje za podizanje svijesti o osobama s invaliditetom kao zajedničke aktivnosti 8. Centra znanja. Na otvaranju izložbe sudjelovao je Hrvatski savez udruga invalida rada.

PhotoGrid

AUTIZAM: PERCEPCIJA I STVARNOST

Savez udruga za autizam Hrvatske i Savez udruženja Srbije za pomoć osobama s autizmom organizirali su konferenciju pod nazivom "Autizam: Percepcija i stvarnost" u petak, 22. studenoga 2019. godine u Zagrebu.

U organizaciji Saveza udruga za autizam Hrvatske i Saveza udruženja Srbije za pomoć osobama s autizmom održala se konferencija "Autizam: percepcija i stvarnost" čiji je cilj bio analizirati percepciju autizma u stvarnosti, obzirom na to da se široka javna slika o autizmu nerijetko stječe putem likova iz filmova i serija. Prava slika o autizmu nije slika koju predstavlja lik Sheldona iz serije „Teorija velikog praska“ ili Kišni čovjek iz istoimenog filma. Autizam podrazumijeva širok spektar poremećaja kojeg imaju osobe s teškim senzornim, socijalnim i govornim teškoćama. Cilj ove konferencije je pomoći roditeljima koju u jednom periodu shvate da imaju dijete s odstupanjima u ponašanju i govoru te pronaći način kako im društvo može pomoći. Saveza udruga za autizam Hrvatske i Saveza udruženja Srbije za pomoć osobama s autizmom već desetak godina razmjenjuju iskustva kao članice Saveza za autizam Europe. I u Srbiji i u Hrvatskoj roditeljima je omogućen veliki broj različitih terapija za djecu s poremećajima iz spektra autizma, ali takve metode često su u eksperimentalnim fazama te su često njihovi rezultati upitni, a financiranje terapija predstavlja veliko finansijsko opterećenje za roditelje. Kao veliki problem, izlagači na konferenciji su naveli strah kod roditelja djece s autizmom, odnosno pitanje što će bit kad njihova djeca odrastu i kad oni biološki više neće moći biti s njima.

SVJETSKI DAN MULTIPLE SKLEROZE - NOVE SMJERNICE U LIJEČENJU

Nakon što su u studenom prošle godine nakon 20 godina ukinute stare i donesene nove smjernice za liječenje multiple skleroze, svi oboljeli od te bolesti u Hrvatskoj dobili su mogućnost pravovremenog liječenja, rečeno je na okruglom stolu u povodu Svjetskog dana MS-a

Od MS-a u Hrvatskoj boluje 6200 osoba, a riječ je o kroničnoj i neizlječivoj upalnoj bolesti središnjeg živčanog sustava, koja može zahvatiti i mozak, moždano deblo te kralježničku moždinu. Javlja se u svim životnim dobima, a najčešće između 18. i 50. godine života, nepoznatog je uzroka i nepredvidljivog tijeka. "Prema novim smjernicama svi oboljeli od MS-a dobili su mogućnost pravovremenog liječenja, jer su ukinuta tri diskiminirajuća kriterija koja su bila preduvjet za liječenje, a to su dob do 55 godina, godina dana nakon postavljanja dijagnoze i dva liječenja relapsa u dvije godine. Anketa među oboljelima je pokazala da je gotovo polovica već osjetila promjenu u liječenju ili dobila lijek", istaknula je izvršna direktorica Saveza društava MS-a Hrvatske Dijana Roginić. Istiće kako ima prostora za daljnje pomake, jer dosta oboljelih još čeka lijek duže od godinu dana pa se nuda da će ubrzo svi oboljeli dobiti lijek odmah po postavljanju dijagnoze. Na okruglom stolu je istaknuto kako se danas u Hrvatskoj veliki dio bolesnika liječi bez ikakvih ograničenja, a to znači da odmah po postavljanju dijagnoze svatko može dobiti lijek koji mu modificira tijek bolesti, smanjuje invalidnost, broj relapsa i nove lezije. Poznato je da je MS drugi najčešći uzrok invaliditeta, odmah iza prometnih nesreća. U Savezu ističu kako je sljedeći važan korak uspostava registra oboljelih pri Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, kako bi se utvrdio točan broj osoba s MS-om. Na okruglom stolu moglo se isprobati i MS Glove VR Experience, to jest virtualnu stvarnost koja simulira simptome MS-a i svakodnevne poteškoće s kojima se suočavaju oboljeli. Putem posebno dizajnirane rukavice spojene s virtualnom stvarnošću, može se vidjeti koliko je ponekad teško uz MS obavljati i vrlo jednostavne zadatke. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na okruglom stolu je sudjelovao Leke Sokolaj, izvršni direktor.

Međunarodni tjedan gluhih osoba

Svake godine posljednjeg tjedna u rujnu u cijelom se svijetu obilježava Međunarodni tjedan gluhih osoba. Svjetska federacija gluhih je u Rimu, 1958. godine pokrenula inicijativu Međunarodnog tjedna gluhih. Svake godine posljednji tjedan u rujnu tom se inicijativom podiže globalna svijest o ljudskim pravima gluhih. Kao dio Međunarodnog tjedna gluhih, 23. rujna svake godine, slavi se i Međunarodni dan znakovnih jezika, koji je priznala Opća skupština UN-a. Cilj proslave ovog dana je podići svijest o znakovnim jezicima i jačati njihov status. Znakovni jezik nužan je preuvjet koji osigurava potpuno uključivanje gluhih u zajednicu i potpuno ostvarivanje ljudskih prava gluhih.

ZAJEDNO U SOCIJALNOM PARTNERSTVU

Tribinom "Zajedno u socijalnom partnerstvu", Zagrebačka županija obilježila je Međunarodni dan osoba s invaliditetom, Međunarodni dan volontera i Međunarodni dan ljudskih prava.

Gоворило се, уз остalo, како удруже civilnoga društva своје пројекте могу финансирати европским новцем. Као пример добре праксе представљен је програм "Зајели", којега проводе градска društva Crvenoga križа. Представљен је и "Водић кроз социјалне услуге на подручју Zagrebačke županije", објављен на мрежним стрanicама Жупанije. На крају tribine, представу "Тко пјева зло не misli" izveli су чланови inkluzivnog kazališta Centra za одгој i obrazovanje Lug iz Samobora. Obilježavanjem ова три међunarodна дана жељeli smo dati važnost udruгама civilnoga društva, staviti naglasak koliko су one bitne за kompletно društvo, првенstveno удруже које се баве ljudskim pravima i osobama s invaliditetom - рекла је замјеница жупана Nadica Žužak.

O европским strukturnим i investicijskim fondovima i mogućnostima sufinciranja projekata udruга civilnoga društva говорио је прочelnik за fondove EU, regionalnu i međunarodnu suradnju Velimir Kokot. Rekao је да удруже у tome nisu same i iznio podatak da je Zagrebačka županija dosad sufincirala 428 EU пројекта с ukupnim iznosom od 20,9 milijuna kuna. Говорио је и пројектима које је у подручју zdravstva i socijalne skrbi uspješno prijavila сама

Županija i ustanove u njezinu vlasništvu. Radi se o projektima energetske obnove zgrade Doma zdravlja i projektima specijalističkog usavršavanja doktora medicine. S projektom "Zaželi - Osposobljavanje i zapošljavanje u Gradskom društvu Crvenoga križa Sveti Ivan Zelina" prisutne je upoznala Branka Puhelek, ravnateljica društva. Kroz ovaj program zaposlene su žene koje su duže vrijeme bile nezaposlene, a brinu o starijim i nemoćnim osobama. Za njih obavljaju kućanske poslove, organiziraju im prehranu, brinu o njihovoj osobnoj higijeni i zdravstvenoj skrbi, pomažu im u ostvarivanju njihovih prava, druže se s njima. U program "Zaželi", s istoimenim projektima, uključeno je šest društava Crvenoga križa s prostora Zagrebačke županije - uz zelinski, društva Crvenoga križa iz Vrbovca, Dugog Sela, Ivanić-Grada, Jastrebarskoga i Samobora. Ukupno je njihovim projektima zaposleno 96 žena koje brinu o 580 starijih osoba.

- Nadam se da će se po završetku ovoga programa (*traje dvije godine; op.a*) iznaći sredstva i za njegov nastavak. Ne bi bilo dobro da ljudi naviknemo na neku uslugu, a onda oni u jednom trenutku bez nje ostanu - rekla je zamjenica župana Nadica Žužak. Ksenija Čuljak, pročelnica za zdravstvo i socijalnu skrb predstavila je "**Vodič kroz socijalne usluge na području Zagrebačke županije**". Vodič je proizašao iz Socijalnog plana Zagrebačke županije za razdoblje od 2017. do 2022. Namijenjen je korisnicima u sustavu socijalne skrbi, sadašnjim i budućim.

Vođeni načelima vidljivosti, transparentnosti i dostupnosti, ovim dokumentom nastojimo stanovnicima županije olakšati traženje informacija o pravima i uslugama koje ostvaruju u sustavu socijalne skrbi - rekla je pročelnica. Svrha vodiča je povezati osobe u potrebi s pružateljima pojedine usluge i objediti ključne informacije (adrese i kontakte) svih pružatelja usluga u sustavu socijalne skrbi na području županije. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na tribini je sudjelovao Leke Sokolaj, izvršni direktor.

PRIJEM PREDSJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE U PRIGODI DANA DRŽAVNOSTI

U prigodi Dana državnosti 25. lipnja 2019. godine u organizaciji predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović održano je svečano primanje Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na prijemu je naznačio Josip Petrač, predsjednik.

OBILJEŽEN MEĐUNARODNI DAN OSOBA S INVALIDITETOM I DAN USTANOVE URIHO

U Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog, u ponedjeljak, 02. prosinca 2019. obilježen je 03. prosinac - Međunarodni dan osoba s invaliditetom i 73. rođendan ustanove URIHO.

U okviru programa održan je Okrugli stol na temu „*Alzheimer i osobe s invaliditetom*“ te dodjela priznanja najboljim sportašima Zagrebačkog športskog saveza osoba s invaliditetom.

Kroz sudjelovanje u izložbenom dijelu Hrvatski savez udruga invalida rada je predstavio svoje promotivne i edukativne materijale kao i projekte i programe koje provodi, a večer je zaključena dodjelom povelja „*Ivančica*“ te tradicionalnim koncertnim programom.

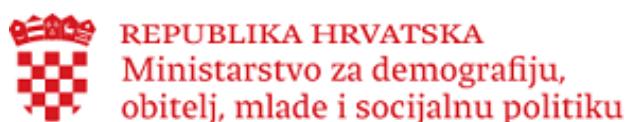
11 GODINA STUPANJA NA SNAGU KONVENCIJE O PRAVIMA OSOBA S INVALIDITETOM

Republika Hrvatska potpisala je Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom 30. ožujka 2007. godine. Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom Generalna skupština Ujedinjenih Naroda usvojila je 13. prosinca 2006. godine, a Republika Hrvatska ju je potpisala 30. ožujka 2007. godine. Sabor Republike Hrvatske ju je ratificirao 1. lipnja 2007. godine. Time je Hrvatski sabor kao najviše zakonodavno tijelo iskazao svoje opredjeljenje, odnosno opredjeljenje čitavog hrvatskog društva i njegovih institucija za puno ostvarivanje svih temeljenih ljudskih prava osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj. Republika Hrvatska je tako usvojila stajalište da osobe s invaliditetom uključuju one osobe koje imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na jednakoj osnovi s drugima. Svrha Konvencije je promicanje, zaštita i osiguravanje punog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda svih osoba s invaliditetom i promicanje poštivanja njihovog urođenog dostojanstva. U Hrvatskoj svjedočimo donošenju zakonskih odredbi koje promiču prava osoba s invaliditetom, velikim naporima i energiji pokreta osoba s invaliditetom te mnogim inicijativama s ciljem izjednačavanja mogućnosti. Međutim, čini se da su na razini svijesti cjelokupnog društva potrebni dodatni naporji koji bi rezultirali strukturalnim i održivim promjenama.

"Konvencija ne traži da osobe s invaliditetom imaju neka nova prava. Ona ne traži ništa više od onoga što drugi ljudi već imaju – ona traži da osobe s invaliditetom uživaju iste mogućnosti u društvo koje već imaju svi drugi"- Thomas Schindlmayr.

PROJEKTI I PROGRAMI HSUIR-A U 2019. GODINI

1. Savez je dio **8. Centra znanja za unapređenje kvalitete života osoba s invaliditetom** uz još 12 saveza osoba s invaliditetom. Centar znanja financiran je sredstvima Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.
2. Kroz trogodišnji program "**Unapređenje mogućnosti ravnopravnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada**" pružamo usluge informiranja i educiranja osoba s invaliditetom i potencijalnih poslodavaca s ciljem ravnopravnog i lakšeg uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada. Financiran od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.
3. Kroz trogodišnji program "**Osiguravanje osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta**" pružamo uslugu osobne asistencije za 6 osoba s područja Grada Zagreba. Opći cilj programa: Unaprjeđenje života osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta, kojima je bila nužno potrebna praktična pomoć u samozbrinjavanju, kako bi postali kreatori i kontrolori svoga življenja. Financiran od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.
4. **Kroz projekt „Širenje usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom“ – FAZA II - ESF-a** zaposleno je 15 osobnih asistenata, a 15 osoba koristi uslugu osobne asistencije. Kroz podršku dobivenu primanjem usluge osobne asistencije, korisnici su aktivniji u zajednici, u svojim udrugama i u drugim interesnim aktivnostima. Financiran iz Europskog socijalnog fonda.
5. **Jednokratna potpora Grada Zagreba** iz sredstava Proračuna Grada Zagreba za 2019. nam je omogućila sufinanciranje organizacijskog razvoja Saveza..
6. Projekt „**Informirani, osvješteni i autonomni**“ financiran od strane Grada Zagreba pruža informiranje, komunikaciju i podizanje razine svijesti o pravima osoba s invaliditetom.
7. Projektom „**Zaštita i promicanje prava protiv nasilja**“ financiranim od strane Zagrebačke županije. Cilj projekta je ukazati na obiteljsku podršku kao važan čimbenik kvalitete življenja, te isto tako informirati i educirati ciljanu skupinu kome se mogu javiti kada izostane obiteljska podrška.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Sjednica Povjerenstva za osobe s invaliditetom

Na Sjednici je prihvaćeno izvješće o provedbi Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2019. za 2018. godinu za koje su predstavnici osoba s invaliditetom tražili da ubuduće bude pripremljeno u tabličnom formatu radi lakšeg praćenja. Predstavnici Ministarstva mora, prometa i infrastrukture prikazali su Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu s konačnim prijedlogom zakona te izmjene i dopune Zakona o sigurnosti na cestama. Imenovana je Radna skupina za izradu Smjernica za primjenu Općeg komentara br. 7 Odbora UN za ljudska prava osoba s invaliditetom na članak 4.3 i 33.3 Konvencije o aktivnom uključivanju osoba s invaliditetom u provedbi i procesu praćenja Konvencije. Na Sjednici je Marica Mirić, predstavila Strategiju UN- o inkluziji osoba s invaliditetom. Povjerenstvo je zamoljeno da se na sljedećoj Sjednici na Dnevni red uvrsti Zakon o financiranju reprezentativnih udruga osoba s invaliditetom.

Europski tjedan mobilnosti

Europski tjedan mobilnosti održava se svake godine od 16. do 22. rujna. Ova europska inicijativa potiče gradove na uvođenje i promicanje održivih prijevoznih sredstava i pozivanje ljudi da iskušaju alternative vožnje automobilom. Od njegovog pokretanja 2002. godine utjecaj EUROPSKOGTJEDNA MOBILNOSTI neprestano raste, kako diljem Europe tako i u svijetu. U 2018. godini kampanja je srušila rekord u broju sudionika; 2 792 gradova iz 54 zemalja organiziralo je aktivnosti tijekom ovog tjedna. Vrhunac tjedna je Dan bez automobila (22. rujna), kad gradovi sudionici jedan

dan određuju jedno ili niše područja namijenih isključivo pješacima, biciklistima i sredstvima javnog prijevoza. U 2018. godini Dan bez automobila obilježilo je 1 153 gradova. Svake godine EUROPSKI TJEDAN MOBILNOSTI fokusira se na određenu temu povezani s održivom mobilnošću. Ove godine glavni poziv na djelovanje je: Krećite se s nama! Njime se u žarište stavlja ovogodišnja tema „Sigurno hodanje i biciklizam” i jasno naglašava vrlo često podcijenjen

način kretanja: hodanje. Hodanje i biciklizam zajedno čine aktivne načine kretanja. Kampanja potiče ljudi na odabir aktivnih načina kretanja ili kombiniranja hodanja i biciklizma s javnim prijevozom. Osim prilagodljivosti, hodanje i biciklizam imaju i mnogih drugih prednosti, poput društvene i ekonomski pristupačnosti, pouzdanosti, ne proizvode emisije i imaju pozitivan učinak na naše zdravlje. Koordinator programskih aktivnosti Europskog tjedna mobilnosti je Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, a u njihovu obilježavanju sudjeluju i ostali gradski uredi, službe, ustanove i brojne udruge

Dan inkluzivne zajednice Novi Jelkovec

U okviru Europskog tjedna mobilnosti, ispred knjižnice Novi Jelkovec 20. rujna 2019. godine, predstavljeni su primjeri dobre prakse sadržaja po mjeri čovjeka. Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH u suradnji s gradskim udrugama i Gradskim uredom za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom predstavila je primjere dobre prakse sadržaja po mjeri čovjeka u naselju Novi Jelkovec koji pridonose stvaranju inkluzivne zajednice. Ispred knjižnice Novi Jelkovec predstavljeni su primjeri dobre prakse sadržaja naselja Novi Jelkovec. No, obilaskom naselja uočeni su nedostatci koje je potrebno ukloniti kako bi se izjednačile mogućnosti osoba s invaliditetom. Hrvatski savez udruga invalida rada priključio se Danu inkluzivne zajednice Novi Jelkovec.

IV. SASTANAK III. SAZIVA STRUČNOG SAVJETA PRAVOBRANITELJICE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

U Zagrebu je 08. studenog 2019. održan IV. sastanak III. saziva Stručnog savjeta pravobraniteljice za osobe s invaliditetom na temu vještačenja osoba s invaliditetom. Sastanku su prisustvovali članovi Stručnog savjeta te predstavnici Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom - pomoćnica ravnateljice za Sektor za vještačenje Đurđica Blažinkov-Živković, rukovoditeljica Područnog ureda u Zagrebu Sanja Lončar i viši stručni savjetnik, vještak Zvonko Katalinić. Iz Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom sastanku su prisustvovali pravobraniteljica Anka Slonjšak, zamjenici pravobraniteljice Mira Pekeč-Knežević i Darijo Jurišić te savjetnica pravobraniteljice Ana Bajer. Vještačenje osoba s invaliditetom jedno je od najznačajnijih područja gdje se osobe s invaliditetom obraćaju pravobraniteljici pritužujući se na povredu prava ili tražeći savjetovanje. Tijekom sastanka predstavnici Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom izložili su iskustva od kraja 2014. godine do danas navodeći izazove u procesu vještačenja. Kao podteme bile su: odnos i komunikacija vještaka s osobama s invaliditetom, djecom s teškoćama u razvoju i članovima njihovih obitelji prilikom provođenja

vještačenja; načini provođenja vještačenja; prijedlozi za unapređenje organizacije rada jedinstvenog tijela (način zapošljavanja, sustav nagradivanja/plaćanja liječnika); ujednačavanje kriterija vještačenja; mogućnost uspostavljanja/unapređenja sustava ulaganja pritužbi i postupanja po istima. Osim o vještačenju, na sastanku se govorilo o sudjelovanju osoba s invaliditetom u javnim politikama, najavljenim izmjenama zakona, nadolazećem Međunarodnom danu osoba s invaliditetom, a poseban osvrт dao je Dario Jurišić, zamjenik pravobraniteljice istaknuvši kako je u rujnu ove godine za javna tijela čije su mrežne stranice izrađene poslije 23. rujna 2018. stupio na snagu Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora. Za sva ostala tijela primjena ovog Zakona započinje 23. rujna 2020. godine. Na taj način hrvatsko zakonodavstvo preuzima Direktivu (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. godine o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora (SL L 327, 2. 12. 2016.). U kampanju o primjeni navedenog propisa uključeni su Savezi osoba s invaliditetom okupljeni u 8. Centar znanja u području unapređivanja kvalitete življjenja osoba s invaliditetom, Povjerenik za informiranje i Središnji državni ured za razvoj digitalnog drustva.

RADNI SASTANAK S MINISTRICOM VESNOM BEDEKOVIĆ

Sastanak s ministricom Vesnom Bedeković održao se 07. studenoga 2019. godine u zgradici Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Delegacija Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske predložila je ministrici područja koja se žele unaprijediti tijekom predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem EU i Preporuka Odbora UN za koje Republika Hrvatska do rujna 2021. treba podnijeti Izvješće.

Tematska područja koja želimo unaprijediti su:

- ❖ rana intervencija – rad Povjerenstva za ranu intervenciju u djetinjstvu i osnivanje Izvršne radne skupine
- ❖ pitanje inkluzivnog dodatka
- ❖ Zakon o osobnim pomagačima
- ❖ vještačenje osoba s invaliditetom
- ❖ stabilnost financiranja reprezentativnih udruga osoba s invaliditetom
- ❖ Zakon o socijalnoj skrbi

Na sastanku je sudjelovao izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj.

SASTANAK RADNE SKUPINE ZA IZRADU NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA O OSOBNOJ ASISTENCIJI

Sastanak Radne skupine za izradu Nacrtu prijedloga Zakona o osobnoj asistenciji održao se 08. studenoga u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Prvi sastanak Radne skupine za izradu Nacrtu prijedloga Zakona o osobnoj asistenciji održao se u petak, 08. studenoga 2019. godine u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Savjetnica ministricе, Zvjezdana Bogdanović predstavila je prikaz iskustava i razvoja usluge osobne asistencije te iskustva zemalja koje su donijele i provode Zakon o osobnim asistentima. Član Radne skupine za izradu Nacrtu prijedloga Zakona o osobnoj asistenciji je izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj.

XIII. SJEDNICA ODBORA ZA PRAĆENJE OPERATIVNOG PROGRAMA "KONKURENTNOST I KOHEZIJA 2014.-2020."

U organizaciji Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, u svojstvu Upravljačkog tijela za Operativni program „Konkurentnost i kohezija“, XIII. sjednica Odbora za praćenje Operativnog programa održala u Zagrebu, 15. studenog 2019. godine u hotelu Sheraton. Na dnevnom redu XIII. sjednice usvojeni su prijedlozi izmjena Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“. Predstavnici tijela, za svaku prioritetu os Operativnog programa, sudionicima su predstavili izvješća o iskorištenosti bespovratnih EU sredstava, te prijedloge za preraspodjelu neiskorištenih sredstava na one prioritetne osi koje imaju zadovoljavajuću apsorpciju te traže dodatna sredstva kao što su prioritetna os 3. „Poslovna konkurentnost“ i prioritetna os 5 „Klimatske promjene i upravljanje rizicima“. Na Sjednici su sudjelovali članovi Odbora za praćenje, među kojima i izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj te predstavnici tijela državne uprave, partnerskih institucija, civilnoga društva, socijalnih i gospodarskih partnera, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku Europske komisije te finansijskih institucija relevantnih za provedbu Operativnoga programa.

SJEDNICA POVJERENSTVA**VLADE RH ZA OSOBE S****INVALIDITETOM**

Sjednica Povjerenstva Vlade RH za osobe s invaliditetom održala se 02. prosinca 2019. godine u prostorima Vlade Republike Hrvatske. Sjednici je

ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada prisustvovao izvršni direktor, Leke Sokolaj. Tema Povjerenstva bio je novi Zakon o socijalnoj skrbi te vještačenje djece s teskoćama u razvoju te osoba s invaliditetom.

III. SASTANAK STRUČNOG SAVJETA PRAVOBRAITELJICE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Sastanku su prisustvovali članovi Stručnog savjeta te predstavnici Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i predstavnica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Tema sastanka bila je zapošljavanje osoba s

invaliditetom. Tijekom sastanka analizirale su se do sada utvrđene prednosti i nedostatci kvotnog sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom. Kao jedan od glavnih izazova prepoznata je nužna transformacija sustava obrazovanja njegovo usklađivanje s potrebama tržišta rada općenito, a onda i posebno s potrebama i mogućnostima osoba s invaliditetom. Razgovaralo se o važnosti protoka i potrebi koncentracije informacija o mogućnostima zapošljavanja osoba s invaliditetom na jednom mjestu te važnosti prepoznavanja mogućnosti u iskorištavanju preostalih radnih sposobnosti osoba s invaliditetom. Istaknuti su pozitivni primjeri zapošljavanja osoba s invaliditetom u Italiji i Portugalu, ali i činjenica da niti u inozemstvu ne postoji odgovarajuće rješenje koje bi se moglo „samo preslikati“ na naš sustav zapošljavanja i našu aktualnu situaciju. Kao jedan od zaključaka nametnula se potreba za održavanje posebnog sastanka s predstvincima Ministarstva rada i mirovinskoga sustava te Ministarstva znanosti i obrazovanja. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na sastanku je sudjelovao Leke Sokolaj, izvršni direktor.

ODRŽANA 12. SJEDNICA ODBORA ZA PRAĆENJE OPERATIVNOG PROGRAMA "KONKURENTNOSTI I KOHEZIJA"

U Svetom Martinu na Muri održana je 12. sjednica Odbora za praćenje Operativnog programa "Konkurenčnost i kohezija", koji sadrži mјere i aktivnosti za korištenje Europskih strukturnih i investicijskih fondova u razdoblju 2014.-2020. godine

Temeljen na kohezijskoj politici EU ovaj program doprinosi cilju Ulaganje za rast i radna mjesta u znanstvenoj, socijalnoj i obrazovnoj infrastrukturi. Radi postizanja gospodarske i socijalne kohezije program je osmišljen kroz deset područja ulaganja temeljena na horizontalnim načelima koja se ugrađuju u pozive za dodjelu bespovratnih sredstava, a koja obuhvaćaju promicanje ravnopravnosti spolova, prava osoba s invaliditetom i održivi razvoj. Na sjednici je usvojeno Godišnje izvješće o provedbi OPKK za 2018., kao i plan njegove izmjene slijedom revizije učinkovitosti,

vrednovanja sustava odabira projekata i poštivanja horizontalnih načela. U okviru sjednice usvojena su i druga izvješća o provedbi unutar prioritetnih osi te kriteriji i metodologija za odabir operacija u okviru pojedinih investicijskih prioriteta. Sudionici/e sjednice bili su i u posjeti projektima u Čakovcu (Međimurskom veleučilištu Čakovec, Razvojno-edukacijskom centru za metalSKU industriju i Tehnološko-inovacijskom centru Međimurje), Varaždinu (Regionalnom obrazovnom centru) i Sv. Ivanu Žabno (obilazak projektne lokacije - Željeznička postaja). Na sjednici je, ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada, sudjelovao Leke Sokolaj, izvršni direktor.

**SJEDNICA POVJERENSTVA
VLADE REPUBLIKE
HRVATSKE ZA OSOBE S
INVALIDITETOM**

U Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku 27. ožujka 2019. godine održana je sjednica Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom

Uz članove Povjerenstva sjednici je nazočila i ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Nada Murganić, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjšak te saborska zastupnica Ljubica Lukačić.

Sjednica je održana sa sljedećim dnevnim redom:

1. Usvajanje zapisnika sa sjednice Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom održane 28. studenog 2018.
2. Opći komentar br. 7. (2018.) o sudjelovanju osoba s invaliditetom, uključujući djecu s invaliditetom putem njihovih predstavničkih organizacija, u provedbi i praćenju Konvencije – SOIH
3. Zaključci s održanog Okruglog stola na temu „Primjena znaka pristupačnosti u Republici Hrvatskoj“
4. Skrb o osobama s autizmom – Rijeka, Split i Osijek
5. Zaključci sa Savjetodavnih regionalnih radionica o provedbi i praćenju provedbe Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine i Konvencije o pravima osoba s invaliditetom UN-a
6. Razno

Na sjednici je nazočio izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada Leke Sokolaj.

SASTANAK RADNE SKUPINE ZA IZRADU NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA O INKLUZIVNOM DODATKU

U Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku 25. ožujka 2019. godine održan je sastanak Radne skupine za izradu Nacrtu prijedloga Zakona o inkluzivnom dodatku

Zakon o inkluzivnom dodatku objedinjavao bi prava iz više zakona koja su u nadležnosti Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Zakon bi osigurao, u jednom pravu, potrebnu potporu osobama s invaliditetom i djeci s poteškoćama u razvoju. Inkluzivni dodatak ostvarivala bi osoba s utvrđenim trajnim tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjima, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i djelotvorno sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima, zbog čega postoji potreba za određenom razinom potpore u obavljanju aktivnosti radi uključivanja u svakodnevni život.

Predstavnici ministarstva na sastanku su iznijeli popis i vrijednost povlastica za osobe s invaliditetom na godišnjoj razini. Članovi Radne skupine su se složili da parametri za ostvarivanje prava na inkluzivni dodatak ne mogu biti ni imovinski ni dohodovni cenzus. Izvršni direktor HSUIR-a Leke Sokolaj podsjetio je da su četiri razine funkcionalnosti premalo te da dolazi do preklapanja u vještačenju zbog čega je predložio sedam razina funkcionalnosti. Na sastanku je iznesen opći stav o potrebi osnivanja manjih radnih skupina koje bi bile učinkovitije u samoj izradi Nacrtu prijedloga Zakona o inkluzivnom dodatku.

SASTANAK STRUČNOG SAVJETA PRAVOBRANITELJICE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

U Uredu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom 25. ožujka 2019. godine održan je II. sastanak III. saziva Stručnog savjeta pravobraniteljice za osobe s invaliditetom

Tema sastanka je bile participacija osoba s invaliditetom u donošenju pravnih propisa i primjena Pravilnika o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima. Raspravljaljalo se o važnosti sudjelovanja osoba s invaliditetom, predstavnika osoba s invaliditetom i roditelja djece s teškoćama u radnim skupinama državnih i javnopravnih tijela nadležnih za izradu nacrta prijedloga zakonskih i podzakonskih propisa, sudjelovanju u e-Savjetovanjima, te postupcima donošenja lokalnih strategija i procesima donošenja drugih važnih dokumenta za osobe s invaliditetom.

Raspravljalo se i o ulozi Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom kao i mogućnosti zagovaranja prava i interesa osoba s invaliditetom kod državnih institucija. Vezano za Pravilnik o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima razmatrali su se propisani uvjeti koje pomoćnici u nastavi moraju ispunjavati, njihovo ospozobljavanje i educiranje, verifikacije stečene stručnosti, problem nedostatka pomoćnika osobito u manjim mjestima, njihovi uvjeti rada i mala naknada za rad. Zaključeno je da za sljedeću školsku godinu predstoje mnogi izazovi na kojima zbog ranijih rokova upisa djece s teškoćama treba što je moguće prije početi raditi. Na sastanku je donesena odluka o sastancima Stručnog savjeta u užem sastavu. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na sastanku je sudjelovao Leke Sokolaj.

Javnom pozivu pravobraniteljice koji je bio raspisan u prosincu 2018. godine. Članovi Stručnog savjeta izabrani su na vrijeme od 12 mjeseci s trajanjem mandata od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine. Tijekom sastanka novo izabrane i ponovno izabrane članice i članovi, odnosno njihove zamjenice i zamjenici, imali su se prilike upoznati s planom i programom rada Stručnog savjeta za 2019. godinu, predstaviti sebe i svoje motive za prijavu i sudjelovanje u radu Stručnog savjeta, te sudjelovati u raspravi o temama važnim za osobe s invaliditetom u Hrvatskoj. Tijekom rasprave bilo je riječi o deinstitucionalizaciji, organiziranju života i usluga u zajednici, provedbi zakonskih i podzakonskih propisa, kao i važnosti sudjelovanja osoba s invaliditetom i njihovih predstavnika u postupcima izrade zakonskih i podzakonskih propisa. Zanimljivost je kako su u ovom sazivu Stručnog savjeta članice i članovi iz Zagreba, Dubrovnika, Pule, Rijeke, Osijeka, Slavonskog Broda, Slatine, Čakovca i Karlovca. Svi nazočni članovi Stručnog savjeta potpisali su Sporazum o osnivanju i radu Stručnog savjeta.

III. SAZIV STRUČNOG SAVJETA PRAVOBRANITELJICE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

U Zagrebu je u Maloj kući dječjih prava
21. siječnja održan osnivački sastanak
**III. saziva Stručnog savjeta
pravobraniteljice za osobe s
invaliditetom**

Članovi III. saziva Stručnog savjeta kao predstavnici organizacija, saveza i udruga osoba s invaliditetom i roditelja djece s teškoćama, te predstavnici akademске zajednice, izabrani su na

Za članove i članice trećeg saziva Stručnog savjeta izabrani su:

1. Član: Leke Sokolaj

Zamjenica: Valentina Hojsak

2. Članica: Kristina Urbanc

Zamjenik: Marko Buljevac

3. Član: Tihomir Žiljak

Zamjenica: Ana Majurić

4. Članica: Dinka Vuković

Zamjenica: Natalija Belošević

5. Članica: Marica Mirić

Zamjenik: Ratmir Džanić

6. Član: Željko Bosilj

Zamjenik: Petra Palenkaš

7. Članica: Gordana Glibo

Zamjenica: Marija Livajušić

8. Član: Siniša Kekić

Zamjenik: Denis Peloza

9. Članica: Patricija Karaman

Zamjenica: Julijana Pavlešić

10. Članica: Mirna Sabljar

Zamjenica: Tatjana Bertok Zupković

11. Članica: Miljenka Radović

Zamjenica: Ivana Sinković

12. Članica: Dženita Lazarević

Zamjenica: Helena Melovnik Zrinjski

13. Članica: Lidija Penko

Zamjenica: Snježana Čop

14. Član: Željko Pudić

Zamjenica: Irena Vukas

15. Član: Joško Matić

Zamjenica: Anamarija Lazić

IZ NAŠIH UDRUGA

UDRUGA INVALIDA RADA GRADA SLAVONSKOG BRODA

Nacionalni dan invalida rada

Nacionalni dan invalida rada Hrvatske obilježili smo u četvrtak 21. ožujka Danom otvorenih vrata Udruge u vremenu od 11.00 do 14.00 sati i predavanjem „Razlike između Ugovora o doživotnom uzdržavanju i Ugovora o dosmrtnom uzdržavanju. Predavanje je održao član Udruge Damir Polak pravnik. Prisutni su bili zadovoljni druženjem koje nismo baš često u mogućnosti upriličiti. Iskoristili smo prigodu i prisutnima ponudili da ispune anketni upitnik što je nekolicina i učinila.

Jasmina Polak, predsjednica

UDRUGA INVALIDA RADA ĐAKVO

Udruga invalida rada Đakovo održala je svoju Izbornu skupštinu 13.06.2019 u 11:00 sati u restoranu kuća Dida Tunje, S.Radića 2. Prisutno je bilo 28 od 33 pozvanih tako da se skupština mogla održati. Skupština je otvorena uz pozdrav predsjednika i uz minutu šutnje za umrle članove udruge, poginule branitelje i nastrandale djevojčice iz Dalja, neka im je vječna slava i hvala. Prihvaćen je plan rada za 2019 kao i finansijski dio. Skupština je izabrala novo rukovodstvo, za predsjednika je izabran Stjepan Fekete koji je do sada odradio 8 mandata tj 32 godine vodio je ovu Udrugu,a sada mu je dano povjerene da ju vodi još 4 godine. Pitam se da li

u hrvatskoj ima takav čovjek koji vodi udrugu ili stranku tolike godine, mislim da nema, i to kao volonter bez naknade. Dopredsjednici su Mijo Labak iz općine Punitovci i Josip Čotić iz općine Viškovci. Članovi predsjedništva su Vlado Turinski, Ivo Skeleđić, Ante Aladić, Ivo Pavić, Jozo Kovačević, Ivan Milak, Ankica Jagodić, Jozo Ivanović, Zvonko Dorić. Za tajnicu je izabrana Silvija Brataljenović , likvidator je Stjepan Fekete. Za predsjednika Nadzornog odbora izabran je Stjepan Sabolski, članovi nadzornog odbora su Manda Meder i Marija Đakalović. Na Skupštini su dodijeljene i zahvalnice za

uspješan rad : Mijo Labak – općina Punitovci, Katica Vragolović- općina Strizivojna, Manda

Meder- općina Đakovo, Ivo Pavić i Božo Đelagić – općina Gorjani. Zahvalnicu za pomoć u finansijskom smislu dobio je Univerzal Đakovo, koji uvijek pomaže u svojim mogućnostima. Zahvalnicu je dobio i Radio Đakovo koji je korektno pratio rad udruge sve ove godine. Zahvalnicu je dobio i Grad Đakovo sa kojim mi kao udruga imamo jako dobre odnose u finansijskom smislu jer da nije te potpore bio bi i upitan rad Udruge koja se ne može financirati samo od članarine. Predsjednik Stjepan Fekete zahvalio se svim sudionicima na potpori i zaželio da udruga nastavi sa radom i pomoći invalidima, te je skupština završena u 13:00 sati.

Stjepan Fekete, predsjednik

UDRUGA INVALIDA RADA ZAGREBA

MEMORIJAL MARIJE TOPIĆ sportsko-kulturna manifestacija

Stara poslovica kaže da ljudi nestanu onda kada ih se prestanemo sjećati. Zahvaljujući brojnim životima koje je svojom odlučnošću i požrtvovnošću dotakla, sigurni smo da će sjećanje na gđu Mariju Topić, a time i njezin život, trajati vječno. Marija Topić bila je predsjednica Udruge invalida rada Zagreba (UIR Zagreba) s najdužim mandatom od svih predsjednika tijekom tada gotovo polustoljetne povijesti odnosno punih četrnaest godina, sve do svoje prerane smrti 2013.

godine. Upravo u spomen na život te iznimne osobe UIR Zagreba svake godine organizira sportsko-kulturnu manifestaciju pod nazivom Memorijal Marije Topić.

Sam program manifestacije u skladu je s duhom gđe Marije koja je istinski uživala u okruženju mnoštva ljudi. Nakon odrađenih prednatjecanja u pojedinim udrugama invalida rada diljem lijepe naše, u finalnom dijelu, 11. svibnja 2019. godine, susreli su se finalisti iz 12 udruga: Daruvar, Donja Stubica, Duga Resa, Istra, Karlovac, Krapina, Križevci, Kutina, Pakrac-Lipik, Samobor, Sisak i Zagreb. U tom su prvom, sportskom dijelu manifestacije, svi natjecatelji finalisti iskazali svoju snagu, spremnost i natjecateljski duh u okviru sedam sportskih aktivnosti: belot, šah, pikado, igra nabaci krug, stolni tenis, viseća kuglana i streljaštvo. Dok se prvih šest aktivnosti odvijalo na Otoku Trešnjevka, u okviru RŠC Jarun, streljaštvo je organizirano u zračnoj streljani Streljačkog kluba Kustošija. Preko 150 natjecatelja iz 12 gradova lijepe naše možda su najbolji pokazatelj koliko je, čak i šestu godinu nakon njezina prerana odlaska, uspomena na gđu Mariju Topić, tu iznimnu osobu, ostala živa. U čast gđe Marije koja, svom invaliditetu usprkos, nikada nije klonula duhom, invalidi rada i ostale osobe s invaliditetom odlučile su pokazati sportski i natjecateljski duh. Snage su tako odmjerili u nabrojanih sedam sportskih aktivnosti, a ovom prilikom još jednom čestitamo svim sudionicima. Ono što svakako treba naglasiti jest zajedništvo i sloga mnogobrojnih invalida rada. Sportski dio programa pratio je kulturno-zabavni dio kojem su se, uz užu obitelj Marije Topić, odazvali njezini brojni prijatelji i suradnici. Pozdravne govore uz sjećanje na dobra i velika djela Marije Topić, odradile su Nade Vorkapić, predsjednica UIR Zagreba i Marinka Bakula-Andelić, izaslanica Gradonačelnika Grada Zagreba, pomoćnica pročelnice Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, ureda koji je ujedno i pokrovitelj ove manifestacije šestu godinu zaredom. Potom su proglašeni rezultati natjecanja i podijeljena su zaslужena odličja nakon čega se druženje nastavilo uz glazbu i ples. Brojni su suradnici i prijatelji gđe Marije Topić sudjelovanjem na Memorijalu u njezinu čast još jednom iskazali pijetet njezinu liku i djelu i pritom se, neizostavno, dotaknuli bitnih pitanja za populaciju invalida rada Republike Hrvatske, populaciju čiji je Marija Topić bila sastavni dio i koja je bila njen sastavni dio.

HVALA svima koji su se na bilo koji način uključili u ovu manifestaciju te se zajedno s nama sjetili drage nam gospođe Marije Topić i na taj način nam pomogli da sjećanje na tu iznimnu osobu i dalje živi.

HVALA donatoru koji nam svake godine pomogne osigurati sjedeća mjesta za sve sudionike DVD Marija Gorica.

HVALA medijima koji su popratili ovu manifestaciju i na taj način doprinijeli informiranju šire javnosti i sjećanju na Mariju Topić: portalima Treća Dob i In Portal, Z1 televiziji na pozivu za gostovanje u emisijama "Isti smo" i "Zagrebe, dobro jutro", HRT-u i Ani Tomašković na najavi u okviru emisije "Normalan život", HR radiju 1 na pozivu za gostovanje u emisiji "Isti i različiti", Otvorenom radiju na objavi najave i poziva na manifestaciju te radiju 92 fm na objavi najave i poziva na manifestaciju.

Za UIR Zagreba pripremili: Anamarija Lazić, voditeljica Stručne službe i Joško Matić, savjetnik

SKUPŠTINA UDRUGE INVALIDA RADA GRADA SLUNJA

Dana 08. lipnja 2019. godine u Slunju je održana Skupština Udruge invalida rada grada Slunja. Na Skupštini su nazočili Ivica Lazić, predsjednik Nadzornog odbora HSUIR-a i Leke Sokolaj, izvršni direktor HSUIR-a. Udruga invalida rada grada Slunja je prikazala svoj rad te upozorila lokalnu zajednicu na niz problema s kojima se Udruga susreće. Izvršni direktor Saveza je upoznao nazočne sa zakonskim novinama te je nakon Skupštine dijelio pravne savjete za članove.

UDRUGA INVALIDA RADA GRADA VARAŽDINA OBILJEŽILA JE 50. GODIŠNJCU POSTOJANJA

Udruga invalida rada grada Varaždina svečano je obilježila pola stoljeća svog postojanja 22. lipnja 2019. godine. Uz veliki broj okupljenih članova Udruge svečanom programu je nazočio predsjednik HSUIR-a Josip Petrač, izvršni direktor HSUIR-a Leke Sokolaj te predsjednik Nadzornog odbora HSUIR-a Ivica Lazić. Predsjednik Udruge, Vladimir Detoni se osvrnuo na postignuća, ali i upozorio na probleme s kojima se Udruga susreće. Ujedno je predstavio brošuru tiskanu povodom 50 godina djelovanja. Zaslужnim pojedincima dodjeljena su priznanja. Nakon svečanog dijela pristupilo se sportskim natjecanjima i to u pikadu, visećoj kuglani, nabaci krug i zračnoj pušci.

UDRUGA INVALIDA RADA I OSTALIH OSOBA S INVALIDITETOM**GRADA DUGA RESE****POČETNA KONFERENCIJA PROJEKTA OSOBNE ASISTENCIJE U DUGOJ RESI**

Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Grada Duga Resa, 06. ožujka 2019. godine je na uvodnoj konferenciji u Demokratskom rasadniku predstavila projekt „Pružanje usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom“. Svrha projekta je jačanje socijalnog uključivanja i integracija osoba u nepovoljnem položaju odnosno spriječavanje institucionalnog zbrinjavanja osoba s invaliditetom i osoba s intelektualnim teškoćama. Provedba projekta obuhvaća područje grada Duge Rese te općina Barilović, Generalski Stol, i Bosiljevo. Projekt će zaposliti 11 osobnih asistenata koji će pružiti usluge za 11 korisnika. Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.993.701,67 kn. Projekt je financiran sredstvima iz Europskog socijalnog fonda, Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijala 2014.-2020.“ putem Poziva na dostavu projektnih prijedloga UP.02.2.09. „Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom – faza II“ Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijal politiku.

UDRUGA INVALIDA RADA GRADA KUTINA**XII. susreti invalida rada – osoba s invaliditetom „Kutina 2019.“**

Udruga invalida grada Kutine, 20. srpnja 2019. godine organizirala je XII. susrete invalida rada – osoba s invaliditetom „Kutina 2019.“ u Društvenom domu u Radićevoj ulici. Članovi prijateljskih udruga iz Daruvara, Pakraca, Lipika, Slavonskog Broda, Županje, Donje Stubice, Zagreba, Siska, Križevaca obišli su znamenitosti Kutine uključujući baroknu crkvu sv. Marije Snježne, a potom su se družili kroz sportske igre. Predsjednik Udruge Božidar Cesar, izrazio je žaljenje zbog sudjelovanja manjeg broja članova svoje Udruge, napomenuvši kako jedinice lokane samouprave ne prate u dovoljnoj mjeri rad Udruge invalida rada, te se nuda da će u budućnosti, izmjenama zakona, udrugama osoba s invaliditetom biti bolje. Susrete je potpomogao Grad Kutina, a otvorio ih je gradonačelnik Kutine, Zlatko Babić. Ovogodišnje susrete invalida rada – osoba s invaliditetom „Kutina 2019.“ po prvi puta je pratilo i Dijabetičko društvo grada Kutine koje je svim sudionicima susreta omogućilo besplatno mjerjenje šećera u krvi i krvnog tlaka.

Predsjednik
Božidar Cesar

UDRUGA INVALIDA DONJA STUBICA

Hodočašće osoba s invaliditetom „Marija Bistrica 2019.“

Udruga invalida Donja Stubica, u utorak 13. kolovoza 2019. godine, dvadeset osmi put organizirala je svoj tradicionalni Međunarodni susret i hodočašće osoba s invaliditetom u Mariji Bistrici. Međunarodni susret i hodočašće osoba s invaliditetom otvorila je predsjednica Županijske skupštine Vlasta Hubicki. Okupljene članove udruga osoba s invaliditetom iz raznih krajeva Hrvatske te susjedne Slovenije pozdravili su načelnik Marije Bistrice, Josip Milički te predsjednik Udruge invalida Donja Stubica, Stjepan Ključarićek. U sklopu 28. Susreta i hodočašća osoba s invaliditetom održana su i sportska natjecanja u belotu, visećoj kuglani, pikadu i igri nabaci krug. Sudionici događanja i ove su godine Susret započeli odlaskom na misu u Svetište Majke Božje Bistričke, nakon čega su uslijedili tradicionalni Sportski susreti.

Predsjednik
Stjepan Ključarićek

UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM KRIŽEVCI

19. Susret osoba s invaliditetom Hrvatske „Križevci 2019“

Udruga osoba s invaliditetom Križevci održala je, na blagdan Sv. Marka Križevčanina, 7. rujna 2019. godine, u restoranu „Vojarna“, 19. Susret osoba s invaliditetom Hrvatske „Križevci 2019“, uz visoko pokroviteljstvo Grada Križevaca i Koprivničko-križevačke županije te uz medijsko pokroviteljstvo Radija Križevci. Susretu je nazočilo preko 200 osoba s invaliditetom kao i osobe iz javnog, političkog, kulturnog i vjerskog života. U uvodnom dijelu, predsjednik Udruge osoba s invaliditetom Križevci, g. Petar Gatarić,

pozdravio je sve prisutne, a Susrete je otvorio predsjednik Gradskog vijeća Križevaca Marko Katanović, koji je pozdravio hodočasnike iz raznih udruga diljem Hrvatske, poželio im

dobrodošlicu u gradu svetog Marka Križevčanina te naglasio dobru suradnju s Udrugom osoba s invaliditetom Križevci i najavio donošenje Križevačke strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom.

U ime Koprivničko-križevačke županije lijepe želje uputila je pročelnica Upravnog odjela za zdravstveno-socijalne djelatnosti Željka Koluder Vlahinja. Obratio se i Marko Gotovac, savjetnik za pravne poslove Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom te Jozefina Kranjčec, predsjednica Hrvatskog saveza udruga osoba s tjelesnim invaliditetom kao i saborska zastupnica Ljubica Lukačić i saborski zastupnik i počasni član križevačke Udruge osoba s invaliditetom Branko Hrg. Naglasio je da su osobe s invaliditetom kroz svih 19 godina najvjerniji hodočasnici u Križevcima. Sudionici 19. Susreta sudjelovali su i na misnom slavlju na Strossmayerovom trgu u Križevcima koje je predvodio zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, a nakon misnog slavlja, 19. Susret posjetio je i blagoslovio jelo sisački biskup mons.dr.sc. Vlado Košić. Nakon ručka nastavljeno je druženje osoba s invaliditetom uz razgovor, glazbu i ples.

Predsjednik
Petar Gatařić

UDRUGA INVALIDA RADA I OSTALIH OSOBA S INVALIDITETOM VIROVITICA

Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica svoj rad temelji na pomoći starijima

Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica sazvala je 29. kolovoza 2019. godine godine sjednicu na kojoj su prisustvovali članovi Predsjedništva, Nadzornog odbora i Stegovne komisije. Usvojen je Pravilnik o radu Udruge s novom sistematizacijom i opisom radnih mjesta, koji će uključivati novo radno mjesto stalno zaposlenog administratora. Govorilo

se o projektima vezanim za pomoć u kući i prijevozu u ruralnim područjima koji su od velike važnosti za starije osobe i osobe s invaliditetom.

Dan virovitičko-podravske županije

Povodom Dana virovitičko-podravske županije 03. rujna 2019. godine Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica održala je zajedno s Organizacijom slijepih i Udrugom gluhih i nagluhih osoba sportsko takmičenje u pikadu i visećoj kuglani u prostorijama Udruge. Bilo je vrlo zabavno i uzbudljivo. U članovima se probudio natjecateljski duh.

Primjer dobre prakse i suradnje: Grad Virovitica nizom mjera pomaže rad udruga osoba s invaliditetom

Koje su mjere kojima Grad Virovitica pomaže udrugama osoba s invaliditetom, koliko se izdvaja za iste i na koje poteškoće nailaze, neke su od tema o kojima je zamjenica Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom Mira Pekeč – Knežević razgovarala sa zamjenicom gradonačelnika Virovitice Vlastom Honjek – Golinac i pročelnikom Upravnog odjela za društvene djelatnosti Alenom Bjelicom. Sastanak je održan u Gradskoj upravi, a nazočili su mu i savjetnici Pravobraniteljice Natalija Krajnović i Mario Burek. Grad Virovitica pomaže udrugama osoba s invaliditetom kroz niz mjera koje je ovom prilikom prezentirao pročelnik Alen Bjelica. Grad tako, među ostalim, izdvaja 150.000,00 kuna godišnje za Zajedničku službu slijepih Virovitičko-podravske županije. – Konkretno, sredstva su namijenjena za troje zaposlenika, pri čemu je dvoje na puno radno vrijeme te jedna osoba na pola radnog vremena. Uz to, Grad za prostor na Trgu bana Josipa Jelačića, koji koristi Zajednička služba slijepih VPŽ i još devet udruga, plaća režije. Za ostale udruge osigurani su uredski prostori za koje one plaćaju, sukladno Odluci o najmu gradskih prostora, minimalne mjesecne naknade najma. Uz navedeno, Grad Virovitica sufinancira i projekte udruga u koje su uključene osobe s invaliditetom putem javnih natječaja za što se izdvaja oko 100.000 kuna, rekao je Alen Bjelica dodavši kako je, kada su u pitanju projekti, udrugama uvijek na raspolaganju pomoći i podrška gradske Razvojne agencije VTA. Na području grada Virovitice osobama s invaliditetom

nastoji se što je više moguće olakšati kretanje te time omogućiti pristup brojnim uslugama pa je tako Grad u svom planu uređenja središta, a i nainicijativu Povjerenstva za osobe s invaliditetom, prilagodio pješačke prijelaze, proširio parkirališna mjesta te postavio rampe za invalide. Zamjenica gradonačelnika Vlasta Honjak – Golinac i pročelnik Alen Bjelica osvrnuli su se ujedno i na mjeru kojima se pomaže osobama s teškoćama u razvoju, posebno naglasivši važnost rane intervencije. – Prošle godine u našem Djecjem vrtiću zaposlili smo dodatne članove tima za rad s djecom s lakšim teškoćama koja pohađaju redovan vrtić, odnosno osigurali smo plaće za dvoje zaposlenika. Ove godine, od 11. mjeseca, očekujemo i početak rada vrtića pri Centru za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju. Naime, projekt izgradnje novog Centra privodi se kraju te se ovih dana očekuje početak preseljenja u nove prostore. Do sada smo u COOR-u imali osnovnu školu te socijalnu uslugu poludnevni boravak. Novitet od ove godine je i program srednjoškolskog obrazovanja za zanimanja pomoći krojač i pomoći kartonažer, naglasili su ovom prilikom V. Honjak – Golinac i A. Bjelica. Nakon sastanka u Gradskoj upravi, zamjenica Pravobraniteljice Mira Pekeč – Knežević sa suradnicima, kao i pročelnik Alen Bjelica, održali su i sastanak s udrugama osoba s invaliditetom na kojem su bili predstavnici Organizacije slijepih Virovotičko-podravske županije, Udruge gluhih i nagluhih, Udruge osoba s invaliditetom te Udruge invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom. Na sastanku se razgovaralo o problemima na koje udruge nailaze u radu, u osiguravanju osobnih asistenata, financiranjima, problemima s provođenjem projekata... Nazočni su na kraju sastanka istaknuli izuzetnu suradnju s Gradom Viroviticom koji u mnogočemu može biti primjer dobre prakse i suradnje s udrugama osoba s invaliditetom.

Obilježen Međunarodni dan starijih osoba

Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica obilježila je Međunarodni dan starijih osoba. 01. listopada je važan dan u kalendaru Udruge jer su naši članovi uglavnom osobe starije životne dobi kojima je potrebna veća pomoć i pažnja te je samim tim naš fokus u velikoj mjeri okrenut prema starijoj populaciji. Predsjednica Udruge, Marija Kelečić, naglasila je da udrugu čine ljudi koji su većina u poodmakloj životnoj dobi kojima Udruga kroz raznorazne projekte nastoji pomoći u svakodnevnom životu. Obzirom da stariji ljudi, najviše vole biti u svom domu gdje se osjećaju najopuštenije i najsigurnije, naša Udruga mahom radi za pomoć upravo njima. Pomoći u kući te raznovrsne aktivnosti usmjerene na starije osobe realiziraju se preko projekata. Projekti se odnose baš na starije osobe, točnije na usluge prijevoza korisnika u ruralnom području, te na formiranje terenskog tima koji bi obilazio starije osobe kako bi im pomogli u čišćenju i održavanju higijene.

Posjet Udrizi invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica

Hrvatski savez udruga invalida rada posjetio je 20. prosinca 2019. godine Udrugu invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica u cilju prijenosa specifičnim znanja te pomoći oko rada i djelovanja.

Predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Josip Petrač, izvršni direktor, Leke Sokolaj te stručna suradnica za međusektorsku suradnju i informiranje, Ivana Znaor održali su radni sastanak i izobrazbu za članove i vodstvo Udruge te im dali smjernice za daljnji rad i djelovanje.

Izobrazba je bila usmjerena na uredsko poslovanje Udruge, utjecaj i djelovanje Udruge u lokalnoj zajednici te iznalaženje modela pružanja socijalnih usluga u zajednici.

Pružanje pomoći i upoznavanje članstva s novim zakonima i propisima s posebnim osvrtom na one koji se odnose na zaštitu osoba s invaliditetom te pružanje pravne pomoći članovima koji iskažu potrebu za zakonskim beneficijama poseban je i zahtjevan dio koji je odradio izvršni direktor Saveza, Leke Sokolaj. Kao važan prioritet u idućoj godini u Udrizi su istaknuli nastavak pružanja socijalnih usluga koji kronično nedostaje na cijelom prostoru grada Virovitice i okolice.

Predsjednica
Marija Kelečić

UDRUGA INVALIDA RADA GRADA SLAVONSKOG BRODA
Redovna skupština Udruge

Dana 24. listopada 2019. godine održana je Redovna skupština invalida rada grada Slavonskog Broda u prostoru Udruge. Skupštini je prisustvovalo 20 od ukupno 21 člana, što je 95%. Sva izvješća za prethodnu godinu, Plan rada za 2020. godinu kao i prijedlozi, jednoglasno su usvojeni. Nakon što je Skupština završila s radom, družili smo se uz osvježenje.

Predsjednica
Jasmina Polak

UDRUGA INVALIDA RADA ZAGREBA
Događanja u Udrizi invalida rada Zagreba

Još je jedna godina iza nas pa tako bilježimo 53 godina našeg postojanja. U ovom izdanju Informacija ćemo se osvrnuti na aktivnosti koje smo odradili ili u koje smo se uključili u drugoj polovici 2019. godine, a s obzirom na to da smo, kao i dosadašnjih godina, bili vrlo aktivni, aktivnosti ćemo navesti kronološkim redom.

Od redovnih programa, proveli smo "Ljetovanje" kojim smo svojim članovima osigurali boravak u Crikvenici po povlaštenim cijenama tijekom ljetnog razdoblja, a u suradnji sa Specijalnom bolnicom za medicinsku rehabilitaciju Thalassotherapy Crikvenica. Osim prirodnih blagodati mediteranske klime, članovi su imali i mogućnost ostvariti medicinske usluge specijaliziranih pregleda, dijagnostičkih pretraga i terapijskih postupaka. "Rekreativno-zdravstveni program" i program "Mobilni tim" također su programi koje smo provodili tijekom cijele godine. Dok je članovima u okviru prvog programa bio osiguran smještaj u Specijalnim bolnicama za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske i Daruvarske toplice te Thalassotherapy Crikvenica tijekom obavljanja medicinske rehabilitacije, u okviru drugog programa su stručni djelatnici i volonteri obilazili teško pokretne i nepokretne članove te im u njihovim domovima pružili traženu pomoć po potrebi. Uz navedene, tijekom cijele godine provodili smo i program "Pravno

"savjetovalište" u okviru kojeg je dvoje pravnika (zaposleni djelatnik i volonterka) pružalo besplatne pravne savjete članovima. Zaposleni djelatnik je u okviru ovog programa pratio i analizirao zakonodavne propise, a potom i davao inicijative za promjene nekih zakona i pravilnika koje su u velikoj mjeri prihvaćene. Uvjerljivo najviše članova bilo je zainteresirano za program "Klupske aktivnosti" s obzirom na raznolikost aktivnosti u ponudi: EDUKATIVNE radionice (strani jezici, digitalno opismenjavanje, digitalna fotografija, zdrava prehrana, predavanja, prezentacije), SPORTSKO-REKREATIVNE radionice (šah, belot, pikado, viseća kuglana, stolni tenis, igra preciznosti, sportsko-rekreativni susreti i natjecanja), KULTURNO-UMJETNIČKE radionice (crtanje i slikanje, kreativno-likovne radionice, radionice ručnih radova, radionice Knjigatihi prijatelj, standardni i latino plesovi, terapijski orientalni plesovi, folklor, dramske radionice, pjevački zbor, nastupi i izložbe), radionice VJEŽBANJA (kineziterapija, korektivna gimnastika, vježbe opuštanja, Tai Chi, nordijsko hodanje, aerobika, vježbanje u vodi, planinarenje), SAVJETOVANJA (grupna i individualna savjetovanja i psihoterapije, motivacijske radionice).

U srpnju je izdan novi broj GLASILA INVALIDA RADA – GIR, ujedno jubilarno 50. izdanje. Naslovnicom smo napravili presjek svih dotadašnjih objavljenih brojeva GIR-a dok smo sadržajem prikazali zanimljive članke objavljene u proteklih 16,5 godina otkako UIR Zagreba objavljuje GIR. Novo izdanje GIR-a može se preuzeti u tiskanom obliku u prostorijama UIR Zagreba ili, uz sva prijašnja izdanja, u elektroničkom obliku na mrežnim stranicama UIR Zagreba.

U drugom dijelu 2019. godine UIR Zagreba obilježila je i svoju 53. OBLJETNICU. Dvodnevnim je događanjima, pod pokroviteljstvom Ministarstva za demografiju, obitelj i mlade, okupila dvjestotinjak uzvanika – invalide rada i ostale osobe s invaliditetom s područja Grada Zagreba i šest gradova diljem Republike Hrvatske (Donja Stubica, Duga Resa, Karlovac, Pakrac-Lipik, Samobor i Sisak) te brojne suradnike i partnere UIR Zagreba. U četvrtak, 26. rujna u hotelu Antunović održana je edukativna TRIBINA simbolična naziva "(NE)VIDLJIVI" u okviru koje su predavači iz Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom te Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo koji vodi Registar osoba s invaliditetom i UIR Zagreba ukazali na problem tjelesnog oštećenja i invaliditeta koji su golim okom zaista nevidljivi, a pojedincu stvaraju poteškoće na svakodnevnoj bazi. Nakon Tribine je održana svečana dodjela dviju nagrada, 51 zahvalnice i 76 priznanja, kako pojedincima, tako i institucijama zaslužnim za doprinos radu i funkcioniranju UIR Zagreba te promicanju prava i interesa invalida rada i osoba s invaliditetom, kao i za promicanje rada UIR Zagreba i dugogodišnje neprekidno članstvo u UIR Zagreba. Drugi dio održavanja Dana UIR Zagreba obuhvatio je PLESNU VEČER i IZLOŽBU u prostorijama UIR Zagreba, u petak, 27. rujna, na sam rođendan UIR Zagreba. Večer je započela otvorenjem izložbe fotografija foto grupe UIR Zagreba nakon čega je uslijedilo druženje uz živu svirku volontera UIR Zagreba.

Uz navedenu, UIR Zagreba je u drugom dijelu godine organizirala još dvije izložbe fotografija, kao i brojna tematska predavanja i prezentacije.

Početak zadnjeg mjeseca u godini UIR Zagreba obilježila je organizacijom edukativno-informativnog sastanka za svoje volontere, a povodom Međunarodnog dana volontera, 5. prosinca te im na taj način dodatno zahvalila na trudu, vremenu i dobroj volji uloženim u volontiranju UIR Zagreba.

U srijedu, 11. prosinca u prostorijama UIR Zagreba održana je IZBORNA SJEDNICA SKUPŠTINE UIR ZAGREBA na kojoj je izabrano novo vodstvo UIR Zagreba za naredne četiri godine: predsjednica UIR Zagreba - Nada Vorkapić, dopredsjednica UIR Zagreba - Branka Trzun-Makek, članovi Upravnog odbora (abecednim redom) - Tugomir Eršek, Milan Habljak, Nada Premrou, Ljiljana Sury-Torčić, Branka Trzun-Makek, Nada Vorkapić, i Zlatko Vučić, članovi Nadzornog odbora - Vukosava Jurčić, Ivica Lazić, Stella Modrić i te Matija Pranjić kao zamjena i članovi Suda časti - Ivan Horvatić, Neda Joksović i Dragica Pongrac te Damir Leggart kao zamjena. U popodnevnim satima istoga dana UIR Zagreba privremeno je preselila na novu adresu, Park Stara Trešnjevka 1. U predbožićnom raspoloženju gotovo 250 građana grada Zagreba i Zagrebačke županije uživalo je u priredbi "I MI SMO ZVIJEZDE" koju je UIR Zagreba organizirala peti put zaredom u Centru za kulturu Trešnjevka. Tradicionalnom produkcijom svojih aktivnosti, UIR Zagreba prikazala je djelić svog jednogodišnjeg rada kroz ples članova folklorne i plesne skupine te aerobik grupe, a potom i kroz pjesme članova pjevačkog zbora i Stručne službe. Osim naših članova, program su obogatili i dragi nam gosti, gitarski orkestar "El musicante" i plesna skupina "Jazzybell" koji su publiku također počastili glazbom i plesom. Tijekom priredbe uručena su i 352 priznanja kandidatima za 20 godina neprekidnog članstva u UIR Zagreba i dodijeljene su nagrade najuspješnijim sudionicima stimulacijskih aktivnosti "Uči i osvoji" i "Učlani novog člana".

Po završetku ljeta, UIR Zagreba se uključila u brojne aktivnosti u organizaciji drugih udruga i institucija: - susreti sa srodnim udrugama u RH: XII. Susret invalida rada – osoba s invaliditetom RH "Kutina 2019" u Kutini, u organizaciji UIR Grada Kutine; XXVIII. tradicionalni međunarodni susret i hodočašće osoba s invaliditetom "Marija Bistrica 2019" u Mariji Bistrici, u organizaciji UI Donja Stubica; 19. susreti osoba s invaliditetom Hrvatske "Križevci 2019" u Križevcima, u organizaciji UOSI Križevci; 11. susreti osoba s invaliditetom "Pakrac 2019" u Pakracu, u organizaciji UIR Pakrac-Lipik, 31. susret osoba s invaliditetom "Jesen v Međimorje" u Prelogu u organizaciji DOTI Međimurske županije; 18. sportski susreti osoba s invaliditetom u organizaciji UOSI Daruvar; Turnir u pikadu u Zagrebu u organizaciji Pikado kluba slijepih Zvuk Zagreb na kojem su predstavnici UIR Zagreba osvojili brončanu medalju; šahovski turnir u Karlovcu u organizaciji UIR Grada Karlovca; 50. obljetnica osnutka UIR Grada Siska u Sisku - izleti: predstavljanje partnera Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju Thalassotherapy Crikvenica u Crikvenici, Bučijada u Ivanić Gradu, Kestenijada u Hrvatskoj Kostajnici; Kajkavijada u Varaždinskim toplicama - gostovanja: članovi UIR Zagreba su nastupili na Božićnom domjenku u Domu za starije osobe "Ježdovec", odazvali se pozivu na tradicionalan "Adventski bal" u Domu za starije osobe "Trnje" te otvorenju izložbe likovno-kreativnih radova u Udrudi osoba s invaliditetom Samobor.

XVI. Maksimirske jeseni: međunarodna manifestacija za osobe starije životne dobi u organizaciji Zagrebačkog saveza sportske rekreacije "Sport za sve" održana u Parku Maksimir; članovi UIR Zagreba su, kao i brojnih prijašnjih godina, sudjelovali u okviru sportsko-rekreativnog dijela programa - Europski tjedan mobilnosti: djelatnica udruge Sindikat biciklista, gđa Tena Šarić, u prostorijama UIR Zagreba održala je predavanje na temu "Pedala nije šala" - 72 sata bez kompromisa: volonterska akcija u organizaciji Studentskog katoličkog centra Palma (SKAC); uz moto "Učiti je zabavno", studenti SKAC-a pomogli su članovima UIR Zagreba u korištenju pametnih telefona, a članice UIR Zagreba naučile su studente napraviti pletene igračke i nakon edukativnog dijela uslijedio zajednički ples uz glazbu muzikaša folklorne skupine UIR Zagreba - Upset Art Fest: festival u organizaciji Centra za kulturu Trešnjevka; ideja festivala je bila da služi kao platforma za sve zainteresirane pojedince – sa i bez invaliditeta, zatim za skupine i organizacije koji su željeli prezentirati svoje umjetničke rade, zabavne programe i vještine u opuštenoj i inkluzivnoj atmosferi; UIR Zagreba u taj se festival uključila plesnim nastupom folklorne grupe dok je naša koreografinja, ujedno i zaposlena djelatnica, Anita Kaiser, zajedno s organizatorom, gostovala u radijskoj i televizijskoj emisiji upravo povodom promocije Upset Art Festa – Međunarodni dan osoba s invaliditetom: u Zagrebu je 2. prosinca u KD Vatroslava Lisinskog UIR Zagreba sudjelovala na izložbi, zatim na tematskom Okruglom stolu, a potom i na koncertu; iduća dva dana, 3. i 4. prosinca, UIR Zagreba je sudjelovala u obilježavanju tog značajnog dana i u Gradu Velika Gorica.

MEDIJSKA POPRAĆENOST Smatramo važnim spomenuti da su nas i u drugom dijelu godine mediji popratili u nekoliko navrata. Tako je naš savjetnik, Joško Matić, gostovao u emisiji "Pro bono" na Radiju Sljeme, a na Z1 televiziji, u emisiji "O nama za vas", gostovala je predsjednica UIR Zagreba, Nada Vorkapić predstavivši rad i djelovanje UIR Zagreba. Povodom obilježavanja Dana UIR Zagreba, Ana Tomašković je u HRT emisiji "Normalan život" ugostila Nadu Vorkapić, predsjednicu UIR Zagreba, Jošku Matiću, savjetnika u UIR Zagreba i Dragicu Ponrac, volonterku u UIR Zagreba. Povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, predsjednica UIR Zagreba, Nada Vorkapić i Ivica Lazić, član UIR Zagreba od 1966. godine, gostovali su u HRT emisiji "Istrage prometnih nesreća". Brojni su mediji najavili i popratili našu predbožićnu priredbu: internet portal "Treća dob", "In Portal", "RTL.hr" (RTL Hrvatska d.o.o.), "Mirovina.hr" i "Net.hr", zatim Radio Sljeme i HRT u emisiji "Dobro jutro, Hrvatska. Ovim putem još jednom zahvaljujemo svim medijima koji su naše aktivnosti najavili, objavili ili popratili. Nadamo se da će tako nastaviti i u budućnosti.

NOVE INFORMACIJE I NADOLAZEĆA DOGAĐANJA U 2020. godini UIR Zagreba će nastaviti s dosadašnjim radom i organizacijom raznovrsnih aktivnosti i predavanja za svoje članove te građane grada Zagreba i Zagrebačke županije. S veseljem očekujemo izdavanje novog broja Glasila invalida rada, GIR, a nakon toga ćemo ponovno otvoriti svoja vrata svim zainteresiranim građanima kako bismo obilježili Dane otvorenih vrata UIR Zagreba. Potom ćemo prigodno obilježiti Nacionalni dan invalida rada i već tradicionalno organizirati "Suzu za Zlatka Bočkala" i "Memorijal Marije Topić".

Djelići atmosfere s nabrojanim događanja mogu se kroz fotografije i video snimke pronaći na našoj mrežnoj stranici. Pridružite nam se jer zajedno smo jači!

Za UIR Zagreba pripremile: Maja Milković, prof. i Anamarija Lazić, mag. cin.

**UDRUGA INVALIDA RADA GRADA SISKA
50 GODINA UDRUGE INVALIDA RADA GRADA SISKA****Udruga invalida rada grada Siska, 05. studenog 2019. godine svečano je u Sisku obilježila
50 godina kontinuiranog rada i djelovanja**

Udruga invalida rada svečano je u Sisku obilježila 50 godina kontinuiranog rada i djelovanja pod pokroviteljstvom Sisačko-moslavačke županije, Grada Siska i Grada Petrinje. Petstotinjak aktivnih članova ove Udruge svakodnevno odradjuje niz aktivnosti uključujući se u sve značajne akcije koje provode i druge udruge civilnog društva. Uz ovih pedeset godina Udruge i deset je godina rada kreativnih radionica, jedne od najprepoznatljivijih aktivnosti ove Udruge u lokalnoj zajednici. Predsjednica Udruge invalida rada grada Siska, Branka Pažur istaknula je kako briga i odnos prema invalidima rada treba biti ogledalo svake uređene države, vlade, lokalne i regionalne samouprave.

Čestitkama za rođendan sisačke

Udruge pridružila se i saborska zastupnica Ljubica Lukačić, jedna od onih koja je dala veliki doprinos tijekom donošenja Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom.

Na svečanosti su uručene Povelje počasnim članovima, Zahvalnice članovima za neprekidno članstvo u Udrudi, a Zahvalnice su uručene volonterima i svima koji su dali svoj doprinos u radu ove Udruge. Povelju za počasnog člana Udruge invalida rada grada Siska dobio je izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj.

Predsjednica
Branka Pažur

UDRUGA INVALIDA PAKRAC – LIPIK POSJET UDRUZI INVALIDA RADA PAKRAC – LIPIK

Hrvatski savez udruga invalida rada posjetio je Udrugu invalida rada Pakrac – Lipik u cilju prijenosa specifičnim znanja te pomoći oko rada i djelovanja. Pružanje pomoći i upoznavanje članstva s novim zakonima i propisima s posebnim osvrtom na one koji se odnose na zaštitu osoba s invaliditetom te pružanje pravne pomoći članovima koji iskažu potrebu za zakonskim beneficijama glavne su odrednice rada Udruge invalida rada Pakrac-Lipik. Predsjednik Udruge Zlatko Pečanić, predstavio je plan rada za 2020. godinu među kojima je naglasio aktivnosti i sudjelovanje na manifestacijama gradova Pakraca i Lipika te aktivnostima Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Kao važan prioritet u idućoj godini istaknuli su izradu fasade na zgradu Udruge te uređenje uredskih prostorija. Na zajedničkom sastanku Udruge, Saveza i pakračkog dogradonačelnika Marijana Širca, dogovoren je sastanak za siječanj 2020. godine u gradskoj upravi kojem bi se razradio plan radova na dovršetku zgrade. Ujedno dogradonačelnik je predložio da se za bilo kakve savjete ili pomoći Udruga može javiti u gradsku upravu ili Poduzetnički centar Pakrac. Hrvatski savez udruga invalida rada izradio je web stranicu Udrudi invalida rada Pakrac - Lipik kako bi mogla što bolje prezentirati svoj rad široj javnosti. Udruga i Savez će zajedničkim snagama u 2020. godini pokušati ostvariti ciljeve koje smo zadali za 2020. godinu.

Predsjednik
Zlatko Pečanić

**UDRUGA OSOBA S
INVALIDITETOM SAMOBORA
ODRŽANO PREDAVANJE "ZAŠTITA
I PROMICANJA PRAVA" U
SAMOBORU**

Hrvatski savez udruga invalida rada organizirao je 23. prosinca 2019. godine predavanje u Samoboru o razlici između ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju u sklopu projekta kojeg financira Zagrebačka županija.

Hrvatski savez udruga invalida rada organizirao je 21. prosinca 2019. godine predavanje po projektu „Zaštita i promicanje prava protiv nasilja” u Udrži osoba s invaliditetom Samobora. Cilj projekta je utjecati na poboljšanje kvalitete življenja starijih osoba i osoba s invaliditetom na području Zagrebačke županije. O položaju osoba s invaliditetom, trenutnom stanju, iskustvima, pozitivnim i negativnim primjerima iz prakse govorio je izvršni direktor Saveza, Leke Sokolaj. Predavanje je održano na temu o razlici između ugovora o doživotnom i ugovoru o dosmrtnom uzdržavanju te zaštiti od nasilja, kao i informiranje o pravima žrtve nasilja. Tijekom predavanja zainteresirani sudionici su postavljali pitanja na koja je pravnik odgovarao i time informirao osobe s invaliditetom. Svi sudionici su iskazali interes i potrebu za češćim održavanjem ovakvog tipa interaktivnog predavanja koja su od iznimne važnosti kada je u pitanju informiranje.

Predsjednik
Viktor Jozic